

PÁLYÁZATI PAVILON

a Tempus Közalapítvány magazinja

2019. ősz

TKA.HU

FÓKUSZBAN A KÖZÉP-EURÓPAI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

ERASMUS+
PÉLDAKÉPEK 2019

A REGIONÁLIS FELSŐOKTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

ÓVODAPEDAGÓGUSOK ÉS SZÜLŐK SEGÍTÉSE ADHD-VAL
ÉRINTETT GYERMEKEK TÁMOGATÁSÁBAN

INNOVATÍV
FORDÍTÁSI MÓDSZEREK
A FELSŐOKTATÁSBAN

FENNTARTHATÓSÁG
ÉS KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

A LEGJOBB TIPPEK
ERASMUS+ PÁLYÁZÓKNAK

Impresszum

FŐSZERKESZTŐ:
Kardos Anita
SZERKESZTŐ:
Cyörpál Zsuzsanna
FELELŐS KIADÓ:
Tordai Péter igazgató
GRAFIKAI TERVEZÉS,
TÖRDELÉS:
Keresztesi Rita
Sebestyén Szilvia
Vilimi Kata
KIADJA a Tempus
Közalapítvány, 2019

Illusztrációként felhasználtuk a projektek résztvevői által készített fotókat.

Fotók: © Shutterstock

A magazin megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban foglaltak nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.

Minden jog fenntartva.

Tempus Közalapítvány
1077 Budapest,
Kéthly Anna tér 1.
Postacím: 1438
Budapest 70., Pf. 508.
Infó: (06 1) 237 1320
telefon: (06 1) 237 1300
fax: (06 1) 239 1329
e-mail: info@tpf.hu
internet: tka.hu

ISSN 1786-1616

Felnőttképzési nyilvántartási szám: E-000576/2014

A Tempus Közalapítvány minden pályázataival kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

Ki fogja megjavítani a zöld rendszámú autókat?

14

Kreditelismerés a gyakorlatban

20

Mix and Match. Erasmus+ vegyes intézményi partnerségekkel a köznevelésért

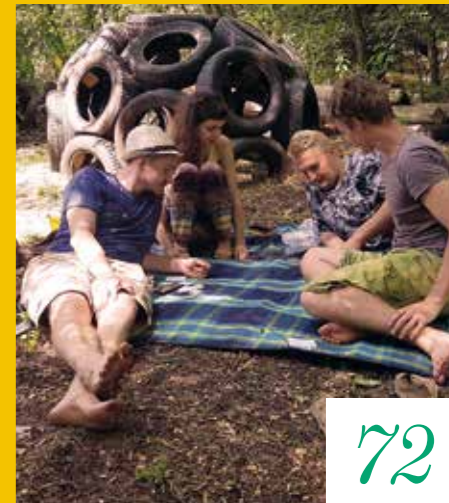
40

Erasmus+ sikerek a WorldSkills 2019 versenyen

58

Fenntarthatóság és közösségépítés

72

2019. ŐSZ **TAR TALOM**

5 FÓKUSZBAN: KÖZÉP-EURÓPAI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

- 6 Regionális együttműködésekkel a globális versenyképességért
- 7 Magyarország és Csehország testvérvárosainak találkozója
- 8 Ösztöndíjprogram, ami összeköt – Aktív közép-európai informatikai hálózat az ELTE-n
- 10 Duna Régió Stratégia
- 11 Éld át a Campus Mundi élményt Európa szívében!
- 12 Kis intézményként egy nagy projektben: Közép-európai és távol-keleti partner-egyetemekkel a nemzetköziesítésért
- 14 Ki fogja megjavítani a zöld rendszámú autókat?
- 15 Környezettudatosság a hétköznapokban
- 16 „Vannak nemzetek, amelyek könnyen megtalálják a közös hangot egymással”
- 17 Hétköznapok a vasfüggöny mögött – ahogy a milleniumi nemzedék látja

18 A FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZIESÍTÉSE

- 18 Erasmus+: A fordulópont milliók életében
- 20 Kreditelismerés a gyakorlatban: Átfogó, hatékony működésre van szükség az egyetemeken
- 22 Kolumbia a szívem csücske. Ne higgyünk a sztereotípiáknak!
- 24 A nemzetköziesítés minőségi változást hoz a felsőoktatásba
- 26 Nyári egyetemek a CEEPUS programban
- 28 Egy diploma, több ország: öt magyar partner az Európai Egyetemek nyertes pályázatai között
- 30 A diplomácia szerepe a magyar felsőoktatás külföldi népszerűsítésében
- 32 Miért éppen Magyarország? Brandépítés a felsőoktatásban

33 ÉLETUTAK

- 33 Jöttek, láttak, maradtak. Volt ösztöndíjasok sikertörténete
- 36 Erasmus+ példaképek 2019

38 TANULÁS MINDEN SZINTEN

- 38 Erasmus+: Új pályázati ciklus 2021-től
- 40 Mix and Match. Erasmus+ vegyes intézményi partnerségekkel a közoktatás fejlesztéséért
- 42 Az Erasmus+ programmal az oktatás minőségének fejlesztéséért. A köznevelést támogató intézményi pályázati lehetőségek
- 44 TCA egyéni tréningprogramokkal a sikeres ERASMUS+ projektekért
- 46 Think BIG, Start SMALL. Közösségfejlesztés fiatalokkal
- 48 Volt egyszer egy Európai Ifjúsági Hét
- 50 Sajnálát helyett partnerként tekinteni a sérült fiatalokra
- 52 Három napig minden az Erasmus+ programról szólt
- 54 Nemzetközi tudásmegosztás a nyelvtanítás terén – innovatív eszközök első kézből
- 56 Üdvözlünk mindenkit a tanulás jövőjében!
- 58 A képzésnek is a munkáltatók nyelvét kell beszélni
- 59 Megújult az Europass mobilitási igazolvány kitöltőfelülete

- 60 Tanárok és intézményvezetők mint az élethosszig tartó tanulás résztvevői

61 PROJEKTTÜKÖR

- 61 Vállalati nyelvi képzés, a különös hibrid
- 62 Erasmus+ sikerek a WorldSkills 2019 versenyen
- 64 Óvodapedagógusok és szülők segítése ADHD-val érintett gyermekek támogatásában
- 66 Napfény Európa (és a környezetvédelem) egén
- 68 Intézet helyett családias környezetben
- 70 Kincsesár: Az Erasmus+ projektek során kidolgozott módszertani anyagok
- 72 Innovatív fordítási módszerek a felsőoktatásban. Bemutatkozik az eTransFair csapata
- 74 Európai Nyelvi Díj 2019
- 76 Fenntarthatóság és közösségépítés. Az Európai Szolidaritási Testület pályázati lehetőségei „zöld célokért”
- 78 Kulturális örökségünk másként

80 PÁLYÁZATI TIPPEK

- 80 A legjobb tippek Erasmus+ pályázóknak
- 82 Közvetítők (ne) kímélnenek! A pályázati és közvetítő szervezetekkel való együttműködés az Erasmus+ szakképzési mobilitási projekteknél
- 84 Mitől lesz jó minőségű az oktatói mobilitás?
- 86 Az Erasmus+ programmal az oktatás minőségének fejlesztéséért. A köznevelést támogató intézményi pályázati lehetőségek
- 88 „Twin up!” – eTwinninggel az iskolai, óvodai partnerségekben
- 89 A pályázat útja lépésről lépésre Európai Szolidaritási Testületben pályázó szervezeteknek

90 VENDÉGOLDAL

- 90 Milyen lehetőségeket kínál az ECALE az Erasmus+ pályázói és résztvevői számára?
- 91 School Education Gateway sorozat: Kurzuskatalógus – a minőségi továbbképzések tárhelye
- 92 5 tipp az Europass önéletrajz elkészítéséhez

KEDVES OLVASÓ!

A Pályázati Pavilon jelen számának szerkesztése különösen izgalmas időszakban zajlik. A nemzetközi oktatási és képzési együttműködési programok jövőjét meghatározó kérdések egész sora dől majd el a következő hetekben, hónapokban. Az Európai Unió 2020 utáni hétéves költségvetése vajon tényleg fedezetet biztosít majd az Erasmus program költségvetésének kétszeres növelésére, ahogy azt az Európai Bizottság javasolta? Mekkora összeg jut majd a társadalmi kohéziót és a gazdasági felzárkózást nyújtó fejlesztési alapokra – ami jelenleg a hazai felsőoktatás nemzetköziesítésének kiemelt támogatását is biztosítja? Sikerül-e megállapodni a Brexitről, és ennek nyomán a briteket benn tartani a formálódó Európai Oktatási Térségben? Elakad-e az európai integrációs folyamat vagy sikerül azt tovább vinni a Nyugat-Balkán irányában, további lehetőségeket kínálva a régió oktatási intézményeivel való együttműködésre? Az Erasmus program kibővülése mellett is sikerül-e megőrizni a közép-európai országok felsőoktatási együttműködési programját, a Ceepus programot, ahogy azt a részt vevő országok többsége kívánja?

Ha az Erasmus program 2020 utáni költségvetése körül még vannak is kérdőjelek, a folytatás biztosnak tűnik. Széleskörű konszenzus van Európában a program hasznosságát és sikerességét illetően. A társadalmi felelősségvállalás, az esélyegyenlőség biztosítása, a hátrányos helyzetűek kiemelt támogatása, a fenntarthatósági szempontok érvényesítése, a környezettudatosság olyan hívószavak, amelyekre az oktatás világának kiemelten reagálnia kell. Az Erasmus biztosította nemzetközi környezet erre különösen alkalmas – hiszen a közös kihívásokra való, eltérő tapasztalatokat és megközelítéseket mozgósító partnerségek együttműködése gyakran eredményez innovatív megoldásokat, és biztosít intenzív terepet az egymástól és egymással való tanulásra. A pedagógiai megújulásnak ma már szerves része kell hogy legyen a társadalmi problémák iránti érzékenység, az aktív, a közösségért tenni képes állampolgári magatartás erősítése.

A nemzetközi együttműködési programok megemelkedett költségvetése soha nem látott mértékű lehetőséget teremt a célcsoportok számára. Az impozáns résztvevői létszámok mellett különösen fontos megismerni és felmutatni az egyéni történeteket, kinek az életére milyen hatással volt a külföldi ösztöndíj, a nemzetközi együttműködés. Példájuk mások számára is meggyőző lehet, ha nekik sikerült, miért ne próbálhatnák meg ők is. A Pályázati Pavilon idei második száma projektek és a projektek mögött álló egyének egész sorát vonultatja fel illusztrációként. Érdemes megismerni és követni őket.

Tordai Péter

TORDAI PÉTER
igazgató

ÚJ KÜLFÖLDI NYELVTANULÁSI PROGRAM

indul 9. és 11. évfolyamos
gimnáziumi és szakgimnáziumi
tanulók számára angol,
német és francia nyelvből.

Az első kiutazásokra 2020-ban
kerül sor, két hetes időtartamban.

A programmal, pályázással
kapcsolatos friss híreket a
tka.hu/nyelvtanulas
oldalon olvashat.

FÓKUSZBAN

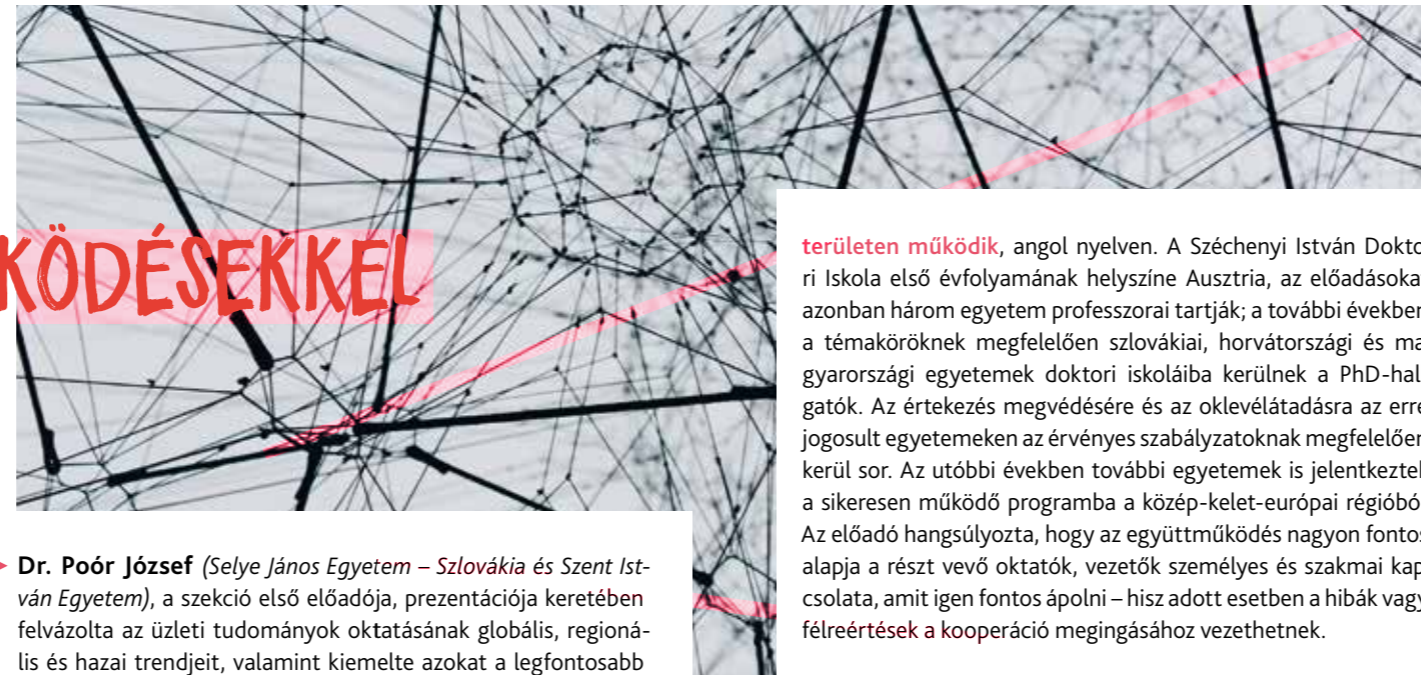
KÖZÉP-EURÓPAI
EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

REGIONÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉSEKKEL A GLOBÁLIS VERSENYKÉPESSÉGÉRT

A hazai felsőoktatási intézmények előtt egyre bővülő mobilitási és partnerségi lehetőségek állnak – a földrajzi kiterjedés tekintetében is. A régiós partnerségek ugyanakkor a legtöbb hazai intézmény portfóliójában megtalálhatók, hiszen úgy tűnik, a közeli országokkal való együttműködések számos előnnyel rendelkeznek: a partnerek elérhető távolságra vannak; hasonló a kulturális-történelmi háttér, valamint az intézményi és képzési szerkezet; nem utolsó sorban pedig a költségek is viszonylag alacsonyak.

A közép-kelet-európai régióban több olyan program is rendelkezésre áll, amely segíti a mobilitást vagy a projekt jellegű együttműködések. Az intézmények számára mind inkább természetes az Erasmus+ programban való részvétel (igaz, a hallgatók számára inkább a drágább, de izgalmasabbnak látszó nyugat-európai országok a vonzóbbak), de **sajátos tematikus és hálózatos jellege miatt nagyon hasznos a CEEPUS csereprogram, és sok lehetőség van az államközi ösztöndíjakban vagy a Nemzetközi Visegrádi Alap pályázataiban is.**

A regionális felsőoktatási együttműködésekéről volt szó a Tempus Közalapítvány június 5-ei konferenciájának egyik szekciójában is. A felsőoktatás nemzetköziesítésének eszközeit és számos jó példát bemutató rendezvényen a közép-kelet-európai szekció résztvevői arra keresték a választ, hogy **van-e jelenleg és a közeli jövőben létjogosultsága és kiemelt értéke a regionális együttműködéseknek**, illetve hogy ezek a törekvések hozzájárulhatnak-e a hazai és régiós felsőoktatás globális versenyképességéhez.

► **Dr. Poór József** (*Selye János Egyetem – Szlovákia és Szent István Egyetem*), a szekció első előadója, prezentációja keretében felvázolta az üzleti tudományok oktatásának globális, regionális és hazai trendjeit, valamint kiemelte azokat a legfontosabb tényezőket, amelyek hozzájárulhatnak az üzleti tudományok közép-kelet-európai régiós oktatásának nemzetköziesítéséhez. Előadásában hangsúlyozta: a nemzetköziesítésnek számos előnye van az oktatók szempontjából (kapcsolatépítés, nemzetközi ismeretek és nyelvtudás fejlesztése, oktatás és kutatás terén hálózatépítés) és a hallgatók számára is (interkulturális kompetenciák és nyelvtudás fejlesztése, kapcsolatépítés), **a régiós együttműködések pedig sokféle lehetőséget kínálnak az intézmények számára.** Előadása egyik fontos következtetése az volt, hogy bár a hazai intézmények még mindig sok esetben bártortalanok, amikor ki kell lépni a nemzetközi színtérre, ez a lépés mégis szükségszerű. Az ilyen jellegű nyitások kockázatokkal, esetenként kudarccal is járhat, hiszen nagy az európai és a globális verseny – sok az olyan tapasztalat, amely szerint jelentős támogatások elnyerésekor a nyugat-európaivezetésű konzorciumok a sikerebbek. Amennyiben azonban a régiók intézményei összefogva, közösen tudnak fellépni, az a komoly versenyelőnyt jelenthet.

► **Öhler Katalin** (*ELTE*) három olyan, a közép-európai térségre fókuszáló stratégiai partnerséget mutatott be, amelyekhez az Eötvös Loránd Tudományegyetem is csatlakozott az elmúlt években: a CENTRAL hálózatot, a CELSA együttműködést, illetve a LERU CE7 szövetséget. Előadásában kiemelte: egyetemük egyik legkiemelkedőbb nemzetközi stratégiai célja az uniós Európai Egyetemek kezdeményezésben való részvétel, emellett azonban továbbra is fontosnak tartják a hagyományos közép-európai stratégiai együttműködések, amelyek a közös oktatási és kutatási lehetőségek mellett **a térség felsőoktatási intézményeinek hatékony érdekképviseletét és a jó gyakorlatok megosztását is lehetővé teszik.**

► **Dr. Székely Csaba** (*Soproni Egyetem*) a Sopron-Pozsony-Pulakismarton tengelyen működő **PhD-programjukat mutatta be, amely nemzetközi gazdasági kapcsolatok és menedzsment**

területen működik, angol nyelven. A Széchenyi István Doktori Iskola első évfolyamának helyszíne Ausztria, az előadásokat azonban három egyetem professzorai tartják; a további években a témakörnek megfelelően szlovákiai, horvátországi és magyarországi egyetemek doktori iskoláiba kerülnek a PhD-hallgatók. Az értekezés megvédésére és az oklevélátadásra az erre jogosult egyetemeken az érvényes szabályzatoknak megfelelően kerül sor. Az utóbbi években további egyetemek is jelentkeztek a sikeresen működő programba a közép-kelet-európai régióból. Az előadó hangsúlyozta, hogy az együttműködés nagyon fontos alapja a részt vevő oktatók, vezetők személyes és szakmai kapcsolata, amit igen fontos ápolni – hisz adott esetben a hibák vagy félreértések a kooperáció megingásához vezethetnek.

► **Dr. Simona Kolmanová** (*Károly Egyetem, Prága*) és **Dr. Mészáros Andor** (*ELTE*) közös előadása a közép-európai filológiai, kultúraturományi szakok egymást kiegészítő együttműködéseiről szólt. Mint elmondták, kevés olyan partnerség létezik, amely összehozhatná egymással a közép-európai hungarológus (vagy éppen cseh, szlovák, lengyel stb. szakos) hallgatókat vagy oktatókat, és közös projektek megvalósítására, tudományos és tanulmányi összefogásra inspirálná őket. Ezért is nagy eredmény, hogy a CENTRAL projekt keretében (a Humbolt Egyetem vezetésével) sikerült az elmúlt öt évben megteremteni egy hungarológiai együttműködés alapjait Berlin, Bécs, Prága, Varsó és Budapest egyetemei között; míg prágai kezdeményezéssel a V4-es térség magyar, lengyel, szlovák és cseh szakosainak együttműködése valósulhat meg. Ezek **a projektek a kultúrák közvetítés mellett hozzájárulnak a közép-európai nyelvek elsajátításához, ami munkaerő-piaci előnyt is jelent a résztvevők számára.**

► **Dr. Kúspér Gábor** (*Eszterházy Károly Egyetem*) **a kettős diplomát (double degree) adó angol nyelvű programtervező informatikus szak kidolgozásának részleteiről beszélt**, amelyen az Eszterházy Károly Egyetem osztrák partnerével együtt dolgozik. A képzések összehangolása során számos nehézségre ütköztek a tananyag, az előírások, a kreditek és a specializációk tekintetében. Tapasztalataik szerint ezért érdemes kisebb lépésekkel haladni a projektmegvalósítás során a nagyobb cél felé; emellett szükséges az erőforrások racionalizálása, a kölcsönösen előnyös megoldások kidolgozása, valamint egy-egy mobilitási program (Erasmus+, CEEPUS) beépítése a hasonló együttműködésekbe. •

Összeállította: GYÖRPÁL ZSUZSANNA
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

A szekcióban elhangzott előadások elérhetők a **Tempus Közalapítvány honlapján: tka.hu » Rendezvények » Korábbi rendezvények » 2019. június 5.**

MAGYARORSZÁG ÉS CSEHORSZÁG TESTVÉRVÁROSAINAK TALÁLKOZÓJA

A Tempus Közalapítvány munkatársai 2019 szeptemberében a Cseh Köztársaság Nagykövetségén mutathatták be az Erasmus+ mobilitási projektjeiben és az Európa a polgárokért programban rejlő lehetőségeket.

A Cseh Köztársaság budapesti Nagykövetsége, Magyarország prágai Nagykövetsége és a CzechTrade Budapest együttműködésében 2019. szeptember 5-én megvalósuló rendezvény – melyen rövid látogatással a cseh miniszterelnök, *Andrej Babiš* is tiszteletét tette – kiemelt célja volt, hogy erősítse a cseh és magyar testvértelepülési kapcsolatokat. A szervezők elsősorban olyan pályázati programokra próbálták felhívni a részt vevő települések polgármestereinek figyelmét, amelyek a cseh és magyar gimnáziumok, szakképzési centrumok, szakgimnáziumok és szakközépiskolák közötti szakmai kapcsolatok kialakítását támogatják.

Így a Tempus Közalapítvány és az Erasmus+ program cseh nemzeti irodájának előadása révén a résztvevők betekintést nyerhettek az Erasmus+ program KA1-es (mobilitási) projektjeivel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókba (pl. a pályázás menete, a projektek „életciklusa”, lehetséges hozzáadéka). A rendezvényen debütált az idei Erasmus+ nivódíjas projektekről készült kisfilmek angol verziója, így a jelenlévők jó példákkal is megismerkedhettek.

Kapcsolódva a rendezvény központi témájához, elhangzott egy rövid előadás az Európa a polgárokért programról is, amely **kiemelten támogatja a testvértelepülési kapcsolatokat.**

Bízunk benne, hogy a rendezvényen bemutatott pályázati lehetőségek révén tovább erősödnek a cseh és magyar települések és intézményeik közötti együttműködések. •

Frank Nóra
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

*A felsőoktatás nemzetköziesítése hatékony eszközökkel című rendezvényről a magazin 24-25. oldalán olvashatnak részletesebben.

ÖSZTÖNDÍJPROGRAM, AMI ÖSSZEKÖT

Aktív közép-európai informatikai hálózat az ELTE-n

Hogyan lehet egy CEEPUS hálózat több mint 20 év után is töretlenül aktív és sikeres? Mi a titka annak, hogy ugyanez az együttműködés a programban egyedülálló módon, története során harmadszor részesült a CEEPUS Miniszteri díjban? A rangos elismerés kapcsán **Dr. Horváth Zoltánnal** – az **Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Karának** dékánjával, az **International Cooperation in Computer Science** című **CEEPUS hálózat koordinátorával** – és asszisztensével, **Királyné Csizmazia Anikóval** beszélgettünk a partnerség jelenéről, múltjáról, jövőjéről.

Ez a hálózat harmadik alkalommal nyerte el a CEEPUS Miniszteri díjat. Személyesen mit jelent önnek ez az elismerés, dékán úr?

Nagyon örültem a harmadik Miniszteri díjunknak. Természetesen nemcsak én, hanem a partnerek is, hiszen ez az ő teljesítményük elismerése is. Az oklevelet ugyanolyan büszkén tették ki ők is a saját irodájukban.

Valamennyi díjátadóra egy kicsit másként emlékszem, egy kicsit más élmény volt mindegyik ceremónia. Az idei, zágrábi ünnepségen egy vacsora megnyitójaként kértek meg arra, hogy mondjak néhány szót. Más volt a hangulata, mint a korábbi hasonló eseményeknek, hiszen akkor a miniszteri ülések végén történt meg a díj átadása. Kiemeltem, hogy nem egyszerűen csak szakmai együttműködésről van szó, hanem **ebben a térségben ez a program összeköti a kollégákat, a diákokat.** Barátságok jönnek létre. A hálózatunkban még arra is volt példa, hogy egy házasságnak is örülhettünk. Tehát nagyon sok értéket ad a hálózat emberi oldalról is a szakmai eredmények mellett.

Mi a titka annak, hogy a hálózat több mint 20 év után is sikeresen működik?

A CEEPUS programban részt vevő oktatók és hallgatók számára sok száz év közös történelmi háttérből táplálkozik az a megértés, amely nem elválasztja ezeket a nemzeteket, hanem közös kulturális alapként inkább összeköti őket. Az látszik, hogy az egyébként sztereotip ellentétek itt nincsenek jelen. Bár sok fontos és értékes nemzetközi kapcsolatom van nyugati országokból, mégis a gondolkodásunk sokkal közelebb áll a román, a szerb, a szlovák munkatársakhoz. Azt érzem, könnyebben értjük egymást, mert a program összeköti, és nem az ellentéteket, hanem a hasonlóságokat erősíti.

A 20 éve működő hálózat együtt nőtt fel a programmal, együtt nőttünk bele a feladatokba. A program az indulása óta sokat változott, bizonyos szempontból bonyolultabbá vált, mint a kezdetekkor. Az embernek sokkal több technikai és egyéb ismerettel kell rendelkezni ahhoz, hogy a hálózati együttműködés jól működjön. Ezért is nagyon fontos az a szerep, amit kolléganóm, segítségem, Királyné Csizmazia Anikó ellát. Ő biztosítja azt a technikai, adminisztratív háttérrel, ami dékánként, oktatóként sajnos már nem férne bele az időmbe, akármennyire lelkes és elkötelezett is vagyok. Szükség van olyan kollégákra, akik támogatják azt a részt, ami nem feltétlenül oktatói, vezetői feladat. Anikónak nagyon sokat köszönhet ez a hálózat.

Hogyan kezdett el nemzetközi együttműködésekkel foglalkozni?

A szakmai pályámat egy 1991-ben elnyert Tempus ösztöndíj határozta meg. Nagyon fiatalon hat hónapra eljutottam Hollandiába. Új témákkal, új lehetőségekkel, és egy egészen ismeretlen, nyitott látásmóddal találkoztam. Láttam egy nyugati egyetemen azt, hogy hogyan zajlik a képzés, a kutatás-fejlesztés, valamint azt is, hogy a nemzetközi kapcsolatok hogyan működnek. Olyasmit hoztam magammal, amit munkám során nap mint nap igyekszem megvalósítani. Érdekesség, hogy az az oktató, akinél egykor ösztöndíjas voltam, most nálunk meghívott oktató. Ez talán visszaigazolja a haladást.

1994-ben egy erdélyi konferencián vettem részt. Ott ismertem meg azokat, akikkel négy évvel később életre hívtuk a hálózatunkat. Kollégáink óriási nehézségekkel küzdöttek, és ennek ellenére hihetetlenül elkötelezetten végezték az oktatói feladatukat a magyar nyelvű oktatás megmaradásáért. Ez afelé mozdított el minket, hogy azon gondolkodjunk, miként tudunk segíteni a határon túli magyar informatikaoktatás terén. Erre egy CEEPUS hálózat létrehozása nagyon komoly lehetőségnek tűnt. **Jelenleg lefedjük a teljes határon túli magyar nyelvű informatika képzést** Kárpátalja kivételével. A bécsi Központi CEEPUS Iroda is tisztában van azzal, hogy felvállalt célkitűzésünk a magyar nyelvű informatikai oktatás segítése, ezt sosem rejtettük el. Érdemben tudjuk segíteni a fejlődést, és azt is, hogy rajtunk keresztül nyugati nemzetközi kapcsolatokhoz juthatnak. Természetesen a 18 partnerünk közül soha nem a magyar oktatási kör résztvevői, de ők épp oly értékesek számunkra. Ezért a másik vonalról sem szabad megfeledkeznünk,

hiszen az egykori jugoszláv tagállamok egyetemei szép számmal tagjai a hálózatnak, és ők ugyanolyan örömmel utaznak egymáshoz, ahogyan mi adott esetben eljutunk Kolozsvárra vagy Nyitrára. Ugyanakkor ebbe a gondolatmenetbe illeszkedik az is, hogy pl. a Babes-Bolyai Egyetemen segítjük a német nyelvű oktatást a linzi kollégáink segítségével.

Az együttműködésünket 1998-ban négy partnerrel tudtuk elindítani. A CEEPUS folyamatos bázisa, állandó kerete az együttműködésünknek. A felkínált ösztöndíjhónapok nagyon fontosak, ugyanakkor több kiegészítő eszközünk is van, és ez látszik az eredményeken. Mindig is élünk és élünk is fogunk az újabb és újabb lehetőségekkel. Ilyen többlet az Erasmus+ vagy az Európai Innovációs és Technológiai Intézet programja, aminek közép-európai csomópontja vagyunk. Ez már több CEEPUS partnerünk számára nyitott lehetőség. Most Erasmus+ stratégiai partnerségek pályázatot adtunk be, a nyári iskolánk pedig két évente több mint hatvan diákot fogad nagyon kedvező feltételekkel.

Milyen tanácsot adna azoknak az oktatóknak, akik még csak most fontolgatják a csatlakozást a CEEPUS programhoz?

Azt, hogy a szakmai kezdeményezést már létező személyes, ha lehet, akár baráti kapcsolatra alapozzák. **Szükség van bizalomra, közvetlen kapcsolatra a felmerülő problémák kezeléséhez, megoldásához.** Amikor ismeretlen taggal bővítettük a hálózatot, az első ösztöndíjas vendég általam én voltam, mert szerettem látni, hogy a kollégáim, a diákjaim hová utaznak. Az új partnereknek pedig elmesélem, hogy hogyan működik ez a hálózat. Nekünk sok olyan egyeztetési eszközünk van, amit a program nem ír elő, de mi használjuk. Egy saját rendszert alakítottunk ki arra, ami mentén például ellenőrizzük és koordináljuk, hogy a jelentkezések honnan hová történnek, mik az igények, hogy kihasználjuk a rendelkezésre álló hónapokat. Nem utolsó szempont az sem, hogy az oktatók által felkínált kurzusokra hol van igény. Előfordul, hogy egy tantárgy oktatását CEEPUS vendégoktatóval oldotta meg a kolozsvári vagy marosvásárhelyi partnerünk. Nagyon fontos még, hogy évente legfőbb egy új tag csatlakozzon, mert a bővülés nem mehet a minőség rovására.

Anikó, Ön szerint mi biztosítja a folyamatos, magas minőséget munkájukban?

A kar a beérkező oktatók és hallgatók számára **teljes angol nyelvű programot kínál**, ezért bárki könnyen talál olyan elvégezhető kurzust, amit be tud illeszteni a tanrendjébe. Ebből adódik, hogy **a kreditelismerés is egyszerűen megy**, hiszen előzetesen összehangoljuk, egyeztetjük a kínálatunkat a partnereinkkel is. A többi programmal szemben nagy előny, hogy lehetőség van **rövid távú mobilitás** megvalósítására. A rövid tanulmányutak vonzóak a hallgatók számára, mert anélkül, hogy halasztani kellene az otthoni tanulmányokat, nemzetközi tapasztalatot szereznek. Ez a rugalmasság és szakmaiság a garancia arra, hogy az ELTE Informatikai Kara a jövőben is vonzó célpontja legyen a CEEPUS (és más ösztöndíjprogramok keretében) érkező hallgatók és oktatók számára is. •

CSERNYUS ALIZ
Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

DUNA RÉGIÓ
STRATÉGIA

Az Európai Unió 2011-ben indult második makroregionális fejlesztési koncepciója a Duna Régió Stratégia (EUSDR). A 14 országot összefogó stratégia célja 11 szakterületen összehangolni a fejlesztéspolitikákat a régió összeköttetések javítása, a környezetvédelem elősegítése, a jólét növelése és a térség megerősítése érdekében.

A 9 EU-tagállamot (Ausztria, Bulgária, Csehország, Horvátország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovákia, Szlovénia) és 5 Uniótól kívüli országot (Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Moldova, Szerbia, Ukrajna) egybekapcsoló stratégia életében a 2019-es év a vissza- és előretérítés éve volt, ugyanis nyáron megjelent az első operatív értékelés, amelynek középpontjában az irányítási szempontok, a kommunikáció és az érintettek bevonása állt. Szintén a nyár folyamán véglegesítették a cselekvési terv megújításáról szóló előterjesztést, amely a 2020 utáni időszak prioritásait határozza meg.

A stratégia négy pillére közül a harmadik a jólét megteremtése a Duna régióban, melyen belül két szakterület szorosan kapcsolódik az oktatás és képzés világához. A hetedik prioritási terület a tudásalapú társadalom kialakítása a kutatás, az oktatás és az információs technológiák segítségével; a kilencedik prioritási terület pedig az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés.

A két terület felülvizsgált célkitűzései között szerepel egyebek mellett:

- a felsőoktatási mobilitás támogatásával elősegíteni a regionális oktatási és kutatási együttműködések,
- hozzájárulni a régióban a **jobb tanulási eredmények** és releváns készségek, illetve kompetenciák eléréséhez,
- támogatni az **oktatási-képzési rendszerek** és a **munkaerőpiac minőségének** és hatékonyságának javulását,
- hozzájárulni az oktatási-képzési intézmények, a munkaerőpiaci szereplők és a kutatóintézetek közötti **szorosabb együttműködéshez** nemzetközi, regionális és kétoldalú szinten.

A régióban megvalósuló kezdeményezések kérhetik felvételüket az EUSDR projektek közé, amely az együttműködés láthatóságát növeli, és hozzájárulhat további források eléréséhez. Az EUSDR Label kérvényezése kifejezetten ajánlott a Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogramban (CEEPUS) részt vevő hálózatok

számára, hiszen a program maga is az EUSDR People & Skills prioritási területének egyik kulcsfontosságú projektje a tanulási célú mobilitás terén.

A People & Skills prioritási terület egyik kiemelkedő kezdeményezése a Közép-európai Oktatási Együttműködés (Central European Cooperation in Education and Training, CECE), amelyben hazánk mellett Ausztria, Csehország, Szlovákia és Szlovénia vesz részt. 2019-ben az együttműködés soros elnökségét Magyarország töltötte be. A 2014 és 2022 között megvalósuló projekt célja, hogy **elősegítse a tagországokban az Oktatás és képzés 2020 uniós stratégiai keretrendszer végrehajtását**. A partnerség különösen az oktatás nemzetköziesítésére, az élethosszig tartó tanulás stratégiájának kidolgozására és az oktatáskutatásra helyezi a hangsúlyt.

Egy másik jelentős projekt, a **Duna Régió Ifjúsági Platform (EUSDR Youth Platform)** szintén az Oktatás és képzés 2020 célkitűzéseinek eléréséhez kíván hozzájárulni. A 2013-tól 2020-ig tartó együttműködésbe mind a 14 EUSDR ország bekapcsolódott. A projekt célja, hogy **elősegítse a szektorközi együttműködést a formális és a nemformális tanulás, illetve az ifjúság területén dolgozó szakemberek között** annak érdekében, hogy közösen tudják kezelni tudják mindazokat a kihívásokat, amelyekkel a régió fiataljai szembesülnek.

Mivel az EUSDR stratégia egy politikai keretrendszer, amely közvetlenül nem finanszíroz projekteket, az elérhető pénzügyi források feltérképezésének elősegítése érdekében 2016-ban elindult az EuroAccess (www.euro-access.eu) portál. Az ingyenes felület az EU négy makroregiójában hozzáférhető uniós finanszírozási lehetőségek információs pontja, ahol több mint 350 uniós támogatási program között kereshetünk egyebek mellett pályázati felhívás, ország, intézménytípus és témakör alapján. •

Összeállította: KAMOCSA GÁBOR
Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

Csehország híres az asztrológiai óráiról. Egy átlagos turista általában csak a leghíresebb prágai órát látogatja meg, de ha az ember külföldre megy tanulni és hosszabb időt eltölt egy országban, akkor több lehetősége van felfedezni a kevésbé ismert helyeket is. Ezért is klassz külföldre menni tanulni. Nekem egy jó barátom mutatta meg Olmütz városát és nevezetességeit, köztük a híres olmützi asztrológiai órát is, amely az egyik kedvenc helyem lett Csehországban.
Viktória, Csehország

Kutatóútam egyhónapos volt, melynek ideje alatt csak a munkára kellett koncentrálnom – s nem is „unatkoztam”, hiszen anyag volt bőven! Miért csak a munkára kellett koncentrálnom? Mert a Campus Mundi program stabil, biztos megélhetési alapot teremtett a tartózkodásom egész idejére.
Gellért, Lengyelország

TÓTH BIANKA

Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

ÉLD ÁT
A CAMPUS MUNDI ÉLMÉNYT
EURÓPA
SZÍVÉBEN

Nemzetközi környezet, egy másik ország oktatási rendszerének megismerése, vagy éppen a kutatási témád szempontjából fontos szakirodalomhoz való hozzáférés. Ehhez nem kell kontinenseket átutaznod!

A Campus Mundi program támogatásával külföldi részképzésen, rövid tanulmányúton vagy szakmai gyakorlaton lehet részt venni – akár egy szomszédos országban is. Ha közeli országot választunk, a kulturális közelség mellett ugyanúgy megtapasztalhatjuk a nemzetközi közeget, hiszen több ország hallgatóival együtt kezdhethetjük meg tanulmányainkat vagy céges gyakorlatunkat. Első útnak ideális lehet egy közép-kelet-európai célpont: ha honvágyad támad, rokonaid és barátaid csak pár óra vonatútra lesznek, nem kell mélyen a zsebedbe nyúlnod, és a kulturális hasonlóságok miatt könnyen otthon érezheted magad.

EGYETEMVÁROSOK KARNYÚJTÁSNYIRA

A közép-kelet-európai országok közül találhatsz több száz éves intézményeket és új, modernebb egyetemeket is. A helyi diákélet, és a nemzetközi diákszervezetek által szervezett programoknak köszönhetően pedig sosem fogsz unatkozni.

ISMERD MEG EURÓPA MÁSIK ARCÁT!

A megélhetési költségek jóval alacsonyabbak a nyugat-európai országokhoz képest, így a tanulás vagy munka mellett lehetőség lesz bejárni a környéket. Olyan vidékeket fedezhetsz fel, amelyekről eddig még nem is hallottál. Szlovákiában a legmagasabb például az egy főre jutó várak és kastélyok száma; Lengyelország természetrajza pedig az egyik legváltozatosabb a világon: majdnem 800 km hosszú tengerparti szakasza és több hegyvonulata mellett itt található Közép-Európa egyetlen sivataga, a Pustynia Błędowska is. És azt tudtad, hogy a Global Peace Index 2019 szerint Csehország a 10. legbiztonságosabb ország a világon?

Ezeknek az izgalmas és érdekes országoknak köszönhetően nem kell messze menned ahhoz, hogy világot láss. Fedezd fel Közép-Kelet-Európa természeti kincseit, történelmi hagyományait és híres egyetemi városait a Campus Mundi ösztöndíjjal!

Klaipėda a város, ahol márciusban órák után a naplementében sétálhatsz a folyóparton a barátaiddal egy forró kávé társaságában. Ez a fotó kifejezi azokat a nem hétköznapi élményeket és kalandokat, amiket egy másik országban megélhet valaki, ha elég bátor, hogy kilépjen a komfortzónájából.
Alex, Litvánia

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

F R I E N D S

Kis intézményként egy nagy projektben: Közép-európai és távol-keleti partneregyetemekkel a nemzetköziesítésért

Három kelet-európai, egy török és tizenkét távol-keleti egyetem alkotja a FRIENDS elnevezésű, 2018-ban indult Erasmus+ felsőoktatási fejlesztési projektet. A cél: újraértelmezni a felsőoktatás nemzetköziesítésének fogalmát a részt vevő ázsiai partnerországokban, és innovatív gyakorlatokkal megoldást találni arra, hogy a hallgatók nagyobb arányban tanuljanak külföldön részképzés keretében. Az eddig tapasztalatokról beszélgettünk **Dr. Túry Györggyel**, a Budapesti Metropolitán Egyetem (METU) nemzetközi akadémiai felelős rektorhelyettesével és **Kopasz Károllyal**, az egyetem projektkoordinátorával.

Nem túl gyakori, hogy egy Erasmus+ felsőoktatási fejlesztési projekt (Capacity Building in Higher Education, CBHE) konzorciuma csak kelet-európai vagy balkáni országok intézményeiből álljon. Hogy alakult ki a partnerség, különös tekintettel annak európai pillérére?

T.G.Y.: Egy igen nagy, tizenhat tagú konzorciumról van szó, úgy-hogy a partnerek nagy része már dolgozott együtt különböző projekteken. A METU-t is amiatt hívta meg a bolgár koordinátor, a *Varna University of Management (VUM)*, mert a vezetéssel már részt vettünk együtt egy másik uniós projektben. Egyébként nincs tudomásunk róla, hogy a regionális szempont szerepet játszott volna a partnerek kiválasztásában.

Ez a METU első Erasmus+ felsőoktatási fejlesztési projektje. Az első év vége felé közeledve hogy látják, milyen kihívásokkal kell megküzdeniük?

K.K.: Egy kapacitásfejlesztési projekt minden esetben mély víz, ahol gyorsan meg kell tanulni úszni, de idővel belejön az ember. Technikai és szakmai szempontból is tartogat kihívást a projekt, ugyanakkor hatalmas tanulási lehetőséget is jelent. Az egyértelműen látszik, hogy egy ilyen kaliberű együttműködés sokkal összetettebb, mint a korábbiak, amelyekben részt vettünk. Egyrészt szakmailag nagyobb léptékűek, komolyabbak a megvalósítandó eredmények, másrészt technikai szempontból szabályozottabb, szigorúbb a dokumentáció. Más típusú nehézséget jelent az oktató kollégák bevonása, sok esetben nem könnyű motiválni őket, hogy plusz energiát fektessenek egy ilyen projektbe.

T.G.Y.: Olyan szempontból mindenképpen szerencsések vagyunk, hogy a VUM elképesztő profizmussal és rutinnal koordinálja a projektet, köszönhetően a pályázattípusban szerzett tekintélyes tapasztalatának. Bár egy meglehetősen kis intézményről van szó, koordinátorként ez a második Erasmus+ felsőoktatási fejlesztési projektjük. Egyébként az egyetem más szempontból is modellértékű: a teljes működésük, beleértve a képzéseiket is, angolul zajlik, annak ellenére, hogy az ott dolgozók döntő többsége nem angol anyanyelvű.

Mi a METU feladata, szerepe a projektben?

T.G.Y.: A munkamegosztás *work package* alapon történik, minden szakmai feladatból arányosan vesszük ki a részünket. A következő szűk egy évben tartunk webináriumot egyetemi vezetőknél, valamint szervezünk nyári egyetemet, ahol minden hétért egy-egy európai partner felel. Általában fél-egy évre tervezünk előre, ekkor osztjuk el a feladatokat is, aszerint, hogy melyik partner milyen témában kompetens. Ezen túl a következő nagy találkozó házigazdái is mi leszünk, 2020 márciusában látjuk vendégül az összes partnert. Ez komoly kihívás és egyben nagy lehetőség is.

Gondolják, hogy vannak olyan, a nemzetköziesítést akadályozó tényezők, amelyeket a közép- és kelet-európai egyetemek esetleg jobban értenek, és így adekvátabb megoldásokat tudnak kínálni, mint a más régiókban működő felsőoktatási intézmények?

T.G.Y.: Azt gondolom, hogy igen. Európa ezen felén tudjuk, sokszor mennyire nehéz beláttatni a vezetőséggel vagy a szkeptikus

→ A FRIENDS projekt célja a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítésének segítése **Bhutánban, Kambodzsában, Malajziában, a Fülöp-szigeteken és Thaiföldön.** Ennek eszközei például az *Interkulturális Útlevel* virtuális modul bevezetése a partnerországok intézményeinek szabadon választható kurzus kínálatába, a partnerországok intézményeiben a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó irodák átalakítása nyüzsgő, multikulturális találkozóhelyekké *FRIENDS Teahouses* néven és formában, valamint a *Home Away From Home* program bevezetése, amely a nemzetközi hallgatók integrált tájékoztató és szolgáltató rendszere.

kollégákkal, hogy van értelme és létjogosultsága annak, amit csinálunk. Látszik, hogy sok ázsiai intézményben ugyanezzel a kihívással küzdenek, ilyen szempontból egy nyelvet beszélünk. Ezen túlmenően talán az is közös vonás, hogy a magyar egyetemek is hasonló fejlesztésen mentek keresztül az EU-csatlakozás idején, mint ami most zajlik számos Európán kívüli partnernél. Ezekre az időkre még jól emlékszünk, így értjük a folyamatokat.

Tavasszal fejeződött be a FRIENDS felmérése a partnerek nemzetköziesedésének aktuális szintjéről. Mire jutottak?

T.G.Y.: A felszereltség és a külföldi oktatók aránya nagyon jó, ellenben nincs megfelelően kialakított, a mobilitást ösztönző infrastruktúra és támogató szervezeti egységek, pl. nemzetközi iroda vagy olyan fizikai terek, ahol az érdeklődők információt szerezhetnének a rendelkezésre álló lehetőségekről. A projekt egyik célja éppen ezért az ún. *FRIENDS Teahouses* kialakítása, amelyek élettel teli, nyüzsgő találkozóhelyek lesznek, ahová bármelyik oktató vagy hallgató betérhet, hogy tájékozódjon vagy akár csak beszélgessen és tapasztalatot cseréljen másokkal.

K.K.: Egyébként sok esetben kiderül, hogy az európai partnereknél sincs meg minden, amit a partnerintézményekben létre kívánunk hozni, és sok olyan terület van, ahol az Európán kívüli egyetemek előttünk járnak. Reméljük, hogy az ott zajló fejlesztések

F R I E N D S: Furthering International Relations, Capacities and Intercultural Engagement to Nurture Cultural Diversity and to Support Internationalisation at Home

A projekt weboldala:

erasmusplusfriends.eu

Pályázattípus: KA2 felsőoktatási fejlesztési projekt (Capacity Building in Higher Education)

Megvalósítás időtartama: 2018. 10. 01. – 2021. 10. 31.

tések a mi intézményünkre is ösztönzőleg hatnak. Ezért is fontos a szó valódi értelmében partnerségről beszélni, mert ez mutatja a legjobban, hogy valójában egy kiegyensúlyozott, kölcsönös tanulási folyamatról van szó.

Milyen hozadéka van egy ilyen projektnek a részt vevő egyetem számára?

T.G.Y.: Az imént említett tapasztalatszerzésen, kölcsönös tanuláson és ismeretbővítésen túl egyértelműen az egyetem presztízsének javulását emelném ki, már csak amiatt is, mert nagyon kevés olyan magyar felsőoktatási intézmény van, amelyik részt vesz felsőoktatási fejlesztési projektben. További lényeges szempont, hogy ki tudunk alakítani Erasmus+ nemzetközi kreditmobilitást olyan intézményekkel, amelyekkel eddig semmilyen kapcsolatunk sem volt. Tulajdonképpen ez a klasszikus kapcsolatépítés fordítottja, de attól még ugyanúgy működőképes.

A másik nagy tanulság számunkra, hogy már nem az a helyzet, mint régen, amikor a komoly projekteket szinte kizárólag a nagy hagyománnyal bíró egyetemek nyerték meg. **Kis intézményként is lehet nagy projektbe bekerülni, ha vannak jó szakmai kapcsolatok.** Az elmúlt években nagyon megváltozott a globális felsőoktatás, és ez helyzetbe hozza a kicsiket, mert rugalmasabban és gyorsabban reagálnak a változó világra és a kihívásokra; emellett pedig ott van egyfajta kényszer is az állandó megújulásra és alkalmazkodásra, hiszen ez az eredményességük záloga. •

CSONKA VIKTÓRIA

Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

Nemcsak koordináló intézményként, hanem partnerként is be lehet kapcsolódni az Erasmus+ programba: tka.hu » Erasmus+ » Köznevelés » Partnerkeresés

KI FOGJA MEGJAVÍTANI A ZÖLD RENDSZÁMOS AUTÓKAT?

Izgalmas és aktuális kérdést feszegetett a **Green Wheels** című Erasmus+ projekt, amely cseh, szlovák, magyar és angol partnerségben valósult meg. Elektromos és hibrid autók szerelőjének a képzésével foglalkoztak: tananyagot fejlesztettek és újszerű tanári módszertanokat adaptáltak azért, hogy a jövőben felkészült szakemberek szervizelhessék az egyre népszerűbb járműveket.

A részt vevő országokban figyeltek arra, hogy minden érintett oldal képviseltesse magát, így a *Centre for Modern Education* hazai leányvállalata mellett a *Magyar Kereskedelmi és Iparkamara* és a budapesti *Fáy András Közlekedésgépészeti, Műszaki Szakgimnázium* is bekapcsolódott a projektbe. Az autószerelők képzésével foglalkozó iskolának különösen fontos szerepe volt, hiszen közel 80 elméleti és gyakorlati lecke tesztelését végezték el a diákokkal.

„A tanulók többségét nagyon érdekelte a téma” – mondta *Korponai Tamás*, a projekt egyik koordinátora és az iskola oktatója. „Ezek az autók tele vannak elektronikával, rengeteg kijelző van bennük, és olyan alapfelszereltséggel rendelkeznek, ami más autóknál csak ritkán és extraként jelenhet meg. Természetesen ez megmozgatta a diákok fantáziáját.”

Többek között ez adta a motivációt, hogy a magyar iskolában a fiatalokat is mind inkább bevonják a projektbe. A diákoknak nemcsak a tananyagok tesztelésében volt szerepük, hanem például kisfilmeket is készítettek a munkafolyamatokról, bemutató órát tartottak velük a külföldi kollégáknak, és segítettek a hazai partnertalálkozó lebonyolításában.

„A gyakorlati foglalkozások során a gyerekek a feladatokat végre is hajthatták az autókon” – tette hozzá az oktató. „Azzal, hogy mi ennyire közel engedték a diákokat a járművekhez, egyedül voltunk a projektben. Ez a tanáraink felkészültségének és a biztonságos laborainknak köszönhető, ahol nyugodtan hozzá lehet nyúlni a járművekhez és a nagyfeszültségű eszközökhöz.”

A Green Wheels projektben számos új tanulási módszert ismerhettek meg a résztvevők, amelyek közül azóta többet is alkalmaznak már az iskolákban. Ilyen a fordított osztályterem, a társas tanulás, a kritikus gondolkodás, a kutatás alapú módszer vagy a látható tanulás. Mindezek elsajátításához feladatlapok és webinárium anyagok is rendelkezésre állnak.

Ez ugyanis nem veszélytelen, ezért egy autószerelő műhely minden dolgozójának fontos tudnia, hogy mi a teendő, ha egy elektromos vagy hibrid autót kell megjavítani.

„Pontosan ezért épült fel a rendszer ECVET alapon” – magyarázta *Korponai Tamás*. „Nem mindenkinek kell az összes tudást elsajátítania, hanem csak bizonyos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel kell tisztában lenniük a diákoknak. Fontos, hogy egy fényező vagy karosszerialakatos is tudja, milyen veszéllyel számoljon, és ezeket hogyan tudja kivédeni.”

Az oktató elmondta, hogy az Egyesült Királyságban működő partnerek ebben a tekintetben mintaként szolgálták a kelet-közép-európai résztvevők számára, hiszen nálunk még kialakulóban vannak ezek a folyamatok. „Angliában már jó ideje besorolták a különböző veszélyességi szinteket, tisztázták, hogy ki milyen jogosultsággal rendelkezik. A parkolóházi munkatárstól, aki a kezébe kapja a kulcsot, egészen addig, aki konkrétan hozzányúlhat egy elektromos motorhoz.”

A projekt elmúlt 2 évében számos kézzelfogható eredmény született. Elérhetőek többek között tanári kézikönyvek, e-learning tananyagok, videók, online kép- és hangszótár, valamint számos segédanyag. *Korponai Tamás* mégsem ezeket tartja a legfontosabbnak.

„Ebben a szegmensben nagyon gyors a fejlődés, a tananyagok egy része hamar elavulhat, ezért az elsajátított oktatási módszertanoknak látom igazán nagy hasznát. Ezek a tanárok látásmódját teljesen át tudják alakítani, a diákokat pedig sokkal jobban megtanítják az önálló munkára és a gyakorlatorientált tanulásra. Így tudjuk őket leginkább felkészíteni a munkaerőpiac kihívásaira.” •

GYÖRPÁL ZSUZSANNA

Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

További információ: gwproject.eu

KÖRNYEZETTUDATOSSÁG A HÉTKÖZNAPOKBAN

A környezettudatossággal foglalkoztak abban az Erasmus+ projektben, amelyben a szendrői *Apáczai Csere János Általános Iskola* partnerként vett részt. A borsodi iskola felső tagozatos tanulói három éven keresztül dolgoztak együtt több nemzet diákjaival, és annak ellenére, hogy sokan hátrányos helyzetűek, külföldi utazásokra is volt módjuk. A projekt koordinátorát, *Budainé Zuzskó Ilonát* kérdeztük.

Önökön kívül hét másik ország vett részt a projektben, többek között Szlovákia, Bulgária, Törökország és Szlovénia. Honnan jött a közös munka ötlete a többi partnerintézménnyel?

Egy korábbi szlovák partnerünk keresett meg minket a pályázat lehetőségével. Mivel régebben is nagyon jó volt köztünk az együttműködés, azonnal igent mondtunk.

Sokféleképpen körbe lehet járni a környezetvédelmet. Önök milyen módszereket, feladatokat választottak?

Részben a drámapedagógia eszközeit hívtuk segítségül. Minden részt vevő ország feldolgozott például egy mesét, amit később angolul előadtunk, videóra vettünk, majd elküldtünk egymásnak. Ezen kívül érdekességekkel konzultáltunk, építettünk egy terepasztalt, illetve egy valódi ligetet, fákkal, nem messze az iskolától. Készült egy elektronikus kétnyelvű növénygyűjtemény is, a gyógynövények hatásairól, és szerveztünk egy mozgó kiállítást, amire az öt legjobb rajtot küldték körbe az iskolák.

A részt vevő iskolák jelentős része Közép-Kelet-Európából származik. Ez egyben hasonló személeletet is jelent?

Az egész gondolkodásmódunk, hozzáállásunk nagyon hasonló. Egyformán nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a gyerekek értékrendjében meghatározó szerepe legyen

a környezettudatosságnak. Ezzel összhangban számos hétköznapi szokásra nagy hangsúlyt fektetünk mindannyian, legyen az szelektív hulladékgyűjtés, a növények gondozása vagy épp faültetés.

Ez a hasonlóság a tanítási módszerekben is tetten érhető?

Határozottan. A projektalapú tanítás, illetve a tantárgyak összekapcsolása az egyes témahetekben is ezt igazolja. Utóbbinak azért is nagy a jelentősége, mivel a hozzánk járó gyerekek 98 százaléka hátrányos helyzetű. Ezekkel a módszerekkel könnyebb fenntartani a figyelmüket, illetve megszerettetni velük a tanulást.

A diákok hátrányos helyzete jelentett bármielyen nehézséget a programok során?

Ugyanannyira érdeklí őket ez a téma, mint bármely más diákot. Pontosan értik, hogy miért kell vigyáznunk a bolygóra. Nehézséget inkább az okozott, hogy nem mindig tudják jól megfogalmazni a gondolataikat, feltenni a kérdéseiket, illetve az utazások megszervezésénél is előfordult, hogy falakba ütköztünk.

Féltették a szülők a gyerekeiket az ismerlentől?

Pontosan. A repülőút gondolata épp ezért szinte fel sem merülhetett, de nagyon jó lehetőséget jelentett, hogy a környező országokba utazhattunk.

Ön volt a projekt hazai koordinátora. Nehéz feladatnak bizonyult ez?

Nekünk ebben a projektben nem volt nemzetközi irányítói szerepünk, pusztán a hazai részvételt kellett koordinálni, de ebben is volt kihívás. Szerencsére sok segítséget kaptam, például a testvéremtől. Úgy érzem, rengeteget fejlődtem a szervezés során és számos új képességre tettem szert. Talán a legfontosabb, hogy igazi barátságok alakultak ki a külföldi tanártársaimmal.

Lesz folytatása a kialakult együttműködésnek?

Ez teljesen egyértelmű. A már említett szlovák partnerrel már a harmadik együttműködésünk körvonalazódik, a téma ezúttal a történelmi lakóhelyünk lesz.

Ismét partnerek lesznek, vagy ezúttal a nemzetközi koordinátori szerepet fogják betölteni?

Most sem mi leszünk az irányítók, de ez talán nem is baj. Nem árt, ha gyűjtünk némi tapasztalatot, mielőtt nagyobb szerepet vállalnunk a jelenleginél.

BAKÓCZY SZILVIA, újságíró

„VANNAK NEMZETEK, AMELYEK KÖNNYEN MEGTALÁLJÁK A KÖZÖS HANGOT EGYMÁSSAL”

Cseh, lengyel és magyar partnerintézmények vettek részt abban a kétéves Erasmus+ projektben, melynek célja egymás hagyományainak, kultúrájának a megismerése volt. *Mindák József, a kiskunfélegyházi Constantinum Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Kollégium igazgatója, a program koordinátora mesélt az együttműködésről.*

Milyen programokat valósítottak meg az együttműködés keretében?

Az egyik téma a húsvét volt, amivel kapcsolatban minden csoport előadta a saját előadását, megfelelő dekorációval. Született egy lengyel-cseh-magyar szakácskönyv is. Természetesen minden nemzet maga vendégelte meg a többieket, de közösen is elkészítettünk egy-egy ételt. Szintén nagyon érdekes volt a helyi nevezetességek megismerése a lengyel, illetve a cseh városnézések során. A közös táncháznak kiemelkedő sikere volt.

Mi volt az, ami önnek a legemlékezetesebb volt?

Engem nagyon inspirált a külföldi kollégák mentalitása, akik végig lelkesítették, motiválták a gyerekeket, legyen szó a közös röplabdáról vagy pingpongmeccsekről, táncházról vagy főzésről. A cseh csoport megtanulta az Omega együttes *Gyöngyhajú lány* című számát. Ezt hallgatni, illetve a közös éneklés velük, mindannyiunk számára nagyon szép emlék marad.

Magyarország ebben a projektben nem nemzetközi koordinátor volt, hanem résztvevő. Ez más típusú feladatokat jelent?

Tény, hogy egy projekt nemzetközi irányítása jóval több feladattal jár, ugyanakkor a helyi

szervezés is bőven ad tennivalót. Próbáltunk arra törekedni, hogy minél színesebb legyen a paletta, hogy a partnerek minél többet megismerjenek a kultúránkból, hagyományainkból. Szerencsére nagyon jó csapatmunka állt minden program mögött, folyamatos volt az egyeztetés. Amikor pedig mi utaztunk, nagyon jó volt, hogy a csehek és lengyelek az összes ottani programot maguk szervezték.

Miben látja annak a jelentőségét, hogy a partnerek a közeli országokból származnak?

Talán a történelmi múlt is szerepet játszik abban, hogy a lengyelek ilyen nyitottak, barátságosak voltak, de a csehek részéről is kifejezetten érezhető volt a vendégszeretet. A közelség előnye még, hogy az utazást is viszonylag könnyen meg tudtuk szervezni, ráadásul a programban részt vevők közül azóta már többen ellátogattak a családjukkal Magyarországra.

Manapság a pályázatok túlnyomó részében az angol a munkanyelv, itt viszont a német.

Mivel a cseh partneriskolában a német nyelvet preferálják, hozzájuk igazodtunk. Végül nem bántuk meg, mert egyrészt nálunk németet is tanulnak a diákok, másrészt a német gyakorlására kevesebb lehetőség adódik. Szerintem ezt így látták a gyerekek is.

Mi volt az, ami meglepetést okozott önnek a két év során?

Számítottam rá, hogy a gyerekek lelkesek lesznek, de a nyitottságuk, aktív hozzáállásuk még engem is meglepett.

Mi lehetett ennek az oka?

Szerintem sok múlik magán a felkészítésen, például azon, melyik országban mit mesélnek a kollégák a többi résztvevőről. És úgy tűnik, vannak nemzetek, amelyek könnyen megtalálják a közös hangot egymással.

Ha jól tudom, született egy közös szótár is, ami jelentősen megkönnyíthette a kommunikációt.

Valóban, sőt, készítettünk egy háromnyelvű névjegykártyát is minden gyereknek, a legalapvetőbb szavakról. Kifejezetten élvezték, hogy a másik két nyelven is tudnak köszönni egymásnak, illetve képesek röviden reagálni egy-egy gesztusra.

Ezek szerint egyes csoportokban dolgoztak?

Igen, mindannyiunk szerint ez volt a program egyik legnagyobb sikere. Más projekteknel előfordul, hogy szigorúan egymástól elkülönülve vesznek részt a programokon a különböző országok diákcsoportjai, ennek viszont most a nyomát sem láttam. •

BAKÓCZY SZILVIA, újságíró

HÉTKÖZNAPOK A VASFÜGGÖNY MÖGÖTT ahogy a milleniumi nemzedék látja

A kommunizmus és a szocializmus történelmét elevenítették fel négy kelet-közép-európai ország diákjai az Európa a polgárokért program támogatásával néhány évvel ezelőtt. A *Behind Iron Curtains* című európai emlékezet projektben a fiatalok összehasonlították a mindennapjaikat a vasfüggöny mögötti hétköznapokkal. Az együttműködés koordinátora a Nemzeti Emlékezet Bizottsága volt.

A projektben a középiskolát és az egyetem első pár évét végző fiatalok vettek részt, akiket interaktív módon, alkotó közreműködésre ösztönözve vontak be a feladatokba. A cél az volt, hogy megismerjék őket azzal, milyen volt a rendszerváltás előtt élni.

A diákok információkat kaptak a témáról, amelyeket később a saját ismereteikkel, kutatásaikkal, illetve családi beszélgetések során elhangzottakkal egészítettek ki. Ezután történelemtanárok felügyelete mellett olyan filmeket készítettek, amelyekben összehasonlították a mostani hétköznapokat az akkoriakkal. A filmeknek olyan mindennapi témáik voltak, mint az utazás, a szabadidő eltöltése vagy a média helyzete. A cél az volt, hogy megmutassák, ők hogyan látják a második világháború utáni évtizedeket.

Négy kelet-közép-európai ország különböző szervezetei vettek részt a nemzetközi együttműködésben: a Román Tudományos Akadémia szociológiai intézete, egy magánegyetem a lengyel Łódźból, a Post Bellum civil szervezet Csehországból, és projektvezetőként a Nemzeti Emlékezet Bizottsága Magyarországról.

Lényeges szempont volt a projekt megvalósítása során, hogy rávilágítsanak, van sok közös szál a közép-európai térség közelmúltbeli történetében, amit érdemes felfedezni. Azt is megmutatták, ebben az időszakban mi az, ami nagyon hasonló volt a kommunizmus és a szocializmus rendszerein belül, a szomszédok között.

A projektet egy filmfesztivál zárta le Budapesten, csaknem ötszáz diák és tanár részvételével. Minden országból választottak egy, a korszakról szóló nagyjátékfilmet, és szerveztek egy ahhoz kapcsolódó beszélgetést. Bemutatták az elkészült diákképeket is, amelyek közül a legjobbakat díjazták.

▶ Filmek és videós összefoglalók: [youtube.com](https://www.youtube.com) » BIC70 Project

Szári Norbert projektkoordinátor szerint a fiatalok elsősorban az ötvenes-hatvanas évekből merítették ihletet, amikor az elnyomás még „csúcsra járt”. De voltak olyan filmek is, amelyek az egész korszakon átíveltek, és megpróbálták egy fejlődési görbét bemutatni.

A diákok sokkal mélyebb tudásra tettek szert, mintha csak egy előadást hallgattak volna meg, mert aktívan részt vettek a tudásanyag megszerzésében és feldolgozásában, utána pedig még azzal is foglalkoztak, hogy ezt egy filmes alkotásba sűrítsék bele. Tulajdonképpen a saját erőfeszítésük árán alakítottak ki véleményt vagy képet az 1946 utáni korszakról.

A projektkoordinátor szerint érdekes, hogy a filmes megoldások nem sokban különböztek: ahogyan a régi hétköznapok is hasonlóak voltak a közép-kelet-európai régióban, úgy a feldolgozásukhoz fűződő mai élmények is hasonlóak. •

FÖLDVÁRY MÓNICA, újságíró

▶ A cikk teljes terjedelmében itt olvasható: tka.hu » Tudástár » Projektbemutatók » Hétköznapok a vasfüggöny mögött – ahogy a milleniumi nemzedék látja

Az Európa a polgárokért program projektjeiben együttműködő szervezeteknek lehetőségük van arra, hogy megosszák tapasztalataikat, bemutassák jó gyakorlatukat a közösségeiket érdeklő témákban – kapcsolódva a program prioritásaihoz és kiemelt céljaihoz. A projektekben gyakran dolgoznak együtt kelet-közép európai országok intézményei, szervezetei is.

További információ:
europapolgarokert.hu

ERASMUS+ A fordulópont milliók életében

Megjelent az Európai Bizottság legfrissebb Erasmus+ hatástanulmánya, amelyből kiderül, milyen hatással van a program az egyetemi hallgatókra, oktatókra és dolgozókra, valamint a felsőoktatás nemzetköziesítésére.

Az Erasmus+ Higher Education Impact Study a mobilitás hatásaival kapcsolatban megjelent kutatásokat foglalja össze, egy nagymintás felmérés eredményeinek ismertetése mellett. Az eredményeket összeveti a 2014-es felméréssel is, ezáltal bemutatva az Erasmus+ program hosszú távú hatásait.

A mobilitás akadályainak leküzdésében kulcsfontosságú szerepük van a felsőoktatási intézményeknek. Minél nagyobb a mobilitás támogatottsága, és minél jobb az ehhez kapcsolódó szolgáltatások minősége a küldő intézményben, annál nagyobb határról és pozitívabb változásról számolnak be a hallgatók a mobilitásukat követően.

Ami a motivációt illeti, az oktatók esetében első helyen szerepel a szakmai vagy intézményi fejlődés lehetősége. Ezen kívül az új együttműködések feltérképezése és a kompetenciafejlesztés is vonzó érv a külföldi mobilitás mellett. A hallgatók szempontjából két nagyon fontos oka lehet annak, hogy jelentkezzenek Erasmus+ ösztöndíjra: kipróbálhatják, milyen külföldön élni, valamint hatékonyabban sajátíthatnak el egy idegen nyelvet, de ezeken kívül az ösztöndíj összege is sok fiatalot motivál az Erasmus+ megpályázásában.

+ A MOBILITÁS AKADÁLYAI ÉS MOTIVÁCIÓI

A kutatás szerint a pályázást leginkább gátló egyik tényezőnek a hallgatók és az egyetemi dolgozók is egyértelműen a családtól és egyéb kapcsolatoktól való távolságot tartják. Az oktatók és dolgozók esetében ide tartoznak még a különböző munkahelyi kötelezettségek is. Az előző évekhez képest ez annyiban változott, hogy a pénzügyi szempontok megelőzik a családi és egyéb kapcsolatok féltését.

Erasmus+ után
a **HALLGATÓK**
biztosabbak tanulmányi
és szakmai céljaikban

Erasmus+ után
az **OKTATÓK**
inkább beépítik az **innovatív**
módszereket és eszközöket

ERASMUS+

72%-uknak van pontosabb elképzelése szakmai karrierjéről

25%-uk változtatott tanulmányi tervein, ebből 80% az Erasmus élményei miatt

59%-uk használ IKT eszközöket tanításhoz

53%-a használ szabad-felhasználású oktatási anyagokat

* nem mobil oktatóknál ez csak 44%

* nem mobil oktatóknál ez csak 34%

+ MAGABIZTOSSÁG AZ EGYETEMEN

Az Erasmus+ programban részt vevő hallgatók kétharmada számolt be arról, hogy a mobilitás során új tanulási technikákat kezdtek használni. 4-ből 1 hallgató változtatva meg tanulmányi terveit, és 80%-uk az Erasmuson tapasztaltaknak köszönhetően lett tudatosabb.

A mobilitásban részt vett oktatók esetében elmondható, hogy sokkal inkább hajlamosak arra, hogy elsajátítsanak innovatív módszereket, és használják is ezeket a későbbiekben (beleértve az információs és kommunikációs eszközöket).

+ KÖNNYEBB ELHELYEZKEDÉS

Az Erasmus+ program egyik legfontosabb hatása azoknak a készségeknek az elsajátítása és fejlesztése, amelyek segítségével a leendő munkavállalók sokkal könnyebben találnak munkát, valamint karrierjükben is határozottabban veszik az akadályokat, és lépnek ezáltal előbbre.

Ilyen készségek lehetnek például a fogadó ország ismerete, az alkalmazkodókészség, a más kultúrákból származó emberekkel való könnyebb interakció, és egyéb interkulturális kompetenciák.

A hatástanulmány kimutatta, hogy az Erasmus hallgatók gyorsabban találnak munkát, mint azok, akik még nem vettek részt külföldi mobilitáson. Ezen kívül elégedettebbek is a munkahelyükön, valamint nyitottabbak az egyetem utáni nemzetközi karrierre (a volt Erasmus+ ösztöndíjasok 23%-ának első munkahelye is külföldön volt).

+ EURÓPAI IDENTITÁS ÉS ÖSSZETARTÓBB TÁRSADALOM

Az Erasmus+ program fontos célkitűzése az európai identitás erősítése egy összetartóbb európai társadalomban. Ezért is nagyon fontos része a hatástanulmánynak az ehhez kapcsolódó kompetenciák fejlődésére vonatkozó fejezet. Az ösztöndíjprogramban részt vevő hallgatók 95%-a érzi úgy, hogy jobban képes kapcsolatot teremteni más kultúrájú emberekkel, 93%-uk pedig jobban figyelembe tudja venni a más kulturális háttérű és/vagy más nézőpontú véleményeket. Egyértelmű eredménye a programnak, hogy a válaszadók úgy érzik, hazaérkezésük után nyitottabbá váltak.

Erasmus+ után
a **HALLGATÓK**
nyitottabbak a nemzetközi karrierre
és elégedettebbek a munkahelyükön

ERASMUS+

gyorsabban elhelyezkednek nem erasmusos társaikhoz képest

Az Erasmus+ hallgatók 87%-a* szeretne külföldön vagy nemzetközi környezetben dolgozni

Az Erasmus+ szakmai gyakorlaton résztvevő diákok 40%-a kapott állásajánlatot a külföldi fogadócénél

* a nem Erasmusos hallgatók 23%-a

A programnak fontos felzárkóztató funkciója is van. Ennek eredményeit mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az alacsonyabb GDP-jű országokból származó hallgatók távoli országba utazva még nagyobb nyitottságról, társadalmi elkötelezettségről és könnyebb elhelyezkedésről számolnak be.

+ AZ ERASMUS+ NEM CSAK EGY ÖSZTÖNDÍJ

2014 és 2018 között kétféle hallgató, oktató és egyetemi dolgozó vett részt az Erasmus+ programban. A 2014-es hatástanulmányhoz képest fejlődés tapasztalható a felsőoktatási intézmények mobilitást támogató szerepében, ami kulcsfontosságú abban az európai uniós törekvésben, hogy minél több állampolgár ismerje meg a körülötte élő nemzetek nyelvét, kultúráját, gondolkodásmódját. A beszámoló alapján az öt évvel ezelőtti adatokhoz képest például a hallgatók önbizalmuk és céltudatosságuk mellett kulturális és társadalmi nyitottságuk terén is nagyobb pozitív változást tapasztaltak. •

Összeállította: TÓTH BIANKA
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

Forrás: Erasmus+ Higher Education Impact Study, 2019
publications.europa.eu » Publications Office of the EU » Erasmus+ higher education impact study

KREDITELISMERÉS A GYAKORLATBAN

Átfogó, hatékony működésre van szükség az egyetemeken

A külföldön szerzett kreditek hazai elfogadása még mindig nem minden felsőoktatási intézményben zajlik zökkenőmentesen. A hallgatói mobilitást akadályozó tényezők között is rendre felmerül a félévcsúszástól vagy a kredittúllépéstől való félelem. Vannak azonban pozitív példák a hazai intézmények között. Egyre több egyetemen zajlik központosítva a külföldön teljesített tárgyak itthoni elfogadása, elősegítve ezzel, hogy mind a hallgatók, mind a munkatársak számára átlátható és kiszámítható módon történjen a kreditelismerés. Most két ilyen pozitív példát mutatunk be. Az **Óbudai Egyetem** megbízott oktatási rektorhelyettesét, **Dr. Seebauer Mártát** és a **Miskolci Egyetem** Erasmus+ koordinátorát, **Szőke Editet** kérdeztük intézményeik jó gyakorlatairól.

Kik és milyen módon segítik a kreditelismertetési folyamatot az intézményükben? Milyen szervezeti egységek vállalnak benne szerepet?

ÓBUDAI EGYETEM Ez egy igazi csapatmunka. Legfontosabb szereplői a **kari/intézeti koordinátorok**, akik **személyre szabott tanácsadással** segítik a hallgatókat. A szakfelelősök hagyják jóvá a választott kurzusokat, illetve módosításokat, így a hallgató valóban olyan órákon vehet részt, amelyet az egyetem be tud fogadni. A kreditbeszámítási kérvények elbírálása a kari kreditátviteli bizottságokban történik, a tanulmányi osztályok pedig a minél gyorsabb ügyintézésért próbálják elősegíteni a folyamatot.

A Mobilitási Osztály megfelelő tájékoztatással, figyelemfelhívással igyekszik elérni, hogy a hallgatók teljesítsék a vállalt kötelezettségeket, és el is ismertessék azokat.

MISKOLCI EGYETEM A hazatérő hallgatók az Erasmus Irodának adják le a tanulmányi eredményeikről szóló dokumentumot (*Transcript of Records*), az Erasmus referens kitölti az *After the Mobility* igazolás külföldi teljesítésre vonatkozó részét, majd ez átkerül az adott dékáni hivatalba. Ezzel egyidejűleg a hallgató is beadja kreditátviteli kérelmét. A kreditátviteli bizottságok döntése alapján a dékáni hivatalok kitöltik az igazolás beszámításra vonatkozó részét, és a komplett dokumentumot visszaküldik az Erasmus Irodának. Egy elektronikus példányt kap belőle a hallgató is, a dékáni hivatalok pedig gondoskodnak a Neptunban való rögzítésről. Néhány kar esetében a rögzítést a Hallgatói Központ végzi.

Mi a hazai oktatók szerepe ebben a folyamatban?

ÓBUDAI EGYETEM Az oktatóknak **kiemelt szerepe van a folyamatban**, hiszen a külföldi partnerkapcsolatok jó része az ő korábbi nemzetközi ismeretein alapul. Ha teljesen új kapcsolatról van szó, akkor **először oktatói vagy munkatársi mobilitás keretében térképezzük fel a fogadó intézmény képzési portfólióját**. Ez alapján tájékoztató előadásokat tudunk tartani a hallgatóknak, elősegítve ezzel a későbbi mobilitásuk sikerességét.

MISKOLCI EGYETEM Az oktatók szerepe nagyon fontos. Nemcsak szakmai szempontból, hanem személyes, emberi oldalról is, hiszen a hallgatókkal közösen kell elemezniük az itthoni és kinti tárgyak témaköreit, követelményeit. A bizonytalankodó hallgatókat bátorítani kell. Egyértelműen **pozitív elmozdulás tapasztalható az oktatói hozzáállásban**, és emelkedett az a bizalomfaktor is, ahogy a hallgatók az oktatóikhoz fordulnak a kérdéseikkel.

Hogyan gondoskodik róla az egyetem, hogy minden hallgató tisztában legyen a külföldön szerzett kreditek elismertetésének folyamatával?

ÓBUDAI EGYETEM Az erre vonatkozó szabályzatok az egyetem honlapján, valamint a Neptun oldalon is folyamatosan elérhetőek. A tanulmányi osztályok munkatársai személyes tanácsadások során is tájékoztatják a hallgatókat, felhívják figyelmüket a teendőkre és a fontosabb határidőkre. A Mobilitási Osztály

az Erasmus+ honlapon teszi közzé a mobilitásokkal kapcsolatos információkat, valamint tájékoztató füzeteket készít. A kari koordinátorok már a regisztrációs héten tájékoztatják a hallgatókat a mobilitási lehetőségekről és a kreditbeszámítás rendjéről.

MISKOLCI EGYETEM Már az Erasmus+ program népszerűsítése során, a tájékoztató előadásokon is adunk információt a kreditek elfogadásának módjáról. A nyertes pályázók részére készült Útmutató dokumentum szintén tartalmazza a legfontosabb tudnivalókat, de **a leghatékonyabb a személyes kapcsolat a kari, illetve intézményi koordinátorral** vagy az Erasmus+ ügyvivővel.

Mennyiben könnyítette meg a kreditelismerési rendszer bevezetése a külföldi tanulmányok elfogadásának menetét? Mit profitált belőle az egyetem?

ÓBUDAI EGYETEM Könnyebbé tette a tanulmányok elfogadását, főleg azon külföldi intézmények esetében, ahol hosszú évek óta történő együttműködés következtében kellő mennyiségű információval rendelkezünk az oktatott tárgyakról. Az egyetem a kreditrendszer révén képet kapott arról, hogy az egyes országokban milyen munkamennyiség szükséges a hasonló tárgyak teljesítéséhez. Ez összehasonlítást szolgál a további fejlesztésekhez.

MISKOLCI EGYETEM Tisztázódott az érintettek szerepe és feladata a folyamatban, továbbá elmozdultunk a kötele-

ző tárgyakba való befogadás irányába is. Az előbbinek köszönhetően gördülékenyebben megy az adminisztráció, nincs egymásra mutogatás. Az utóbbi pedig reményeink szerint erősíti a kiutazási kedvet, és hatására javulnak a kiutazó hallgatói mobilitási számok.

Milyen egyéb intézkedéseket vezettek be eddig a hallgatói mobilitás elősegítése érdekében?

ÓBUDAI EGYETEM **Költségtérítéses hallgatók a külföldi részképzés ideje alatt 50%-os tandíjkedvezményben részesülnek**. Ha pedig a hallgató a mobilitásban felvett tantárgyak miatt fut túl a finanszírozott kreditszámon, akkor az egyetem eltekint a térítési díj megfizetésétől.

MISKOLCI EGYETEM Nálunk a kezdetek óta elfogadott, hogy **az Erasmus miatti esetleges kredit „túlfutás” nem érintheti hátrányosan a hallgatót**. Részképzésen/szakmai gyakorlaton lévő hallgatókat például nem sorolhatunk át önköltséges kategóriába amiatt, ha esetleg nem teljesítették a kreditminimumot. A kötelező tárgyakba való kreditelfogadással pedig fokozatosan csökken a hallgatók kettős terhelése.

Milyen intézményi résztvevőket vagy szervezeti egységeket érdemes bevonni a fejlesztés tervezésébe?

ÓBUDAI EGYETEM A fejlesztés tervezésében a belső szervezeti egységek széles köre, szinte az egész egyetem érintett. Gyakorlatilag az oktatás és a mobilitás

Az oktatóknak kiemelt szerepe van a folyamatban, hiszen a külföldi partnerkapcsolatok jó része az ő korábbi nemzetközi ismeretein alapul.

szervezéséhez kapcsolódó valamennyi szereplő részese a folyamatnak a tervezés, a kidolgozás, a jóváhagyás, a bevezetés és a megvalósítás során: Rectori Hivatal, Nemzetközi Igazgatóság, Oktatási Főigazgatóság, Hallgatói Önkormányzat, Jogi Osztály, Karok, Oktatási Bizottság, Egyetemi Tanács, Szenátus.

MISKOLCI EGYETEM Az oktatási ügyekért felelős rektorhelyettes és dékánhelyettesek, illetve a minőségbiztosítási, egyetemi szabályzatokért felelős vezetők bevonása feltétlenül szükséges annak érdekében, hogy egy átfogó, hatékonyabb működési szintre emelt kreditbeszámítási koncepció kerüljön kidolgozásra. Számítunk az Erasmus+ Nemzeti Iroda és a Magyar Rectori Konferencia útmutatásaira, és persze más egyetemek gyakorlatának megismerésére is nyitottak vagyunk. •

DEME FELÍCIA
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs egység

Kolumbia a szívem csücske

Ne higgyünk a sztereotípiáknak!

Réthy Gáborral még a Miskolci Egyetem színeiben, 2016-ban készítettünk interjút a latin-amerikai felsőoktatási együttműködésekben rejlő lehetőségekről. Akkor azzal fejezte be a beszélgetést, hogy örömmel segít mindenkinek, akinek oktatási vagy gazdasági céljai vannak a térségben. Azóta már a Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Karának nemzetközi vezetője, és számos magyar-kolumbiai kezdeményezés fő motorja.

Úgy tűnik, a kolumbiai kapcsolatok végig kísérik, bárhol is dolgozol.

Valóban! Miskolcon nagyon sok energiát fektettem ebbe az együttműködésbe, a Budapesti Gazdasági Egyetemen pedig már úgy fogadtak, hogy tudták, nekem Kolumbia a szívem csücske. Az élet úgy hozta, hogy mindkét projekt nyert az Erasmus+ kreditmobilitási programban, ami számomra óriási boldogság volt! Mivel a BGE oktatási palettája sokkal szűkebb, hiszen csak gazdasági területre koncentrálnak, Miskolcon pedig több kar is jelen van, ezért megpróbáljuk kinyitni a lehetőségeket mind a létszám, mind pedig tudományterületek tekintetében.

Mitől ilyen egyedi és sikeres ez az együttműködés?

2014-ben kerültem kapcsolatba Kolumbiával, egy Tempus Közalapítvány által szervezett latin-amerikai hallgatótoborzó vásár alkalmával. Az új kapcsolat kialakításánál nagyon fontos volt, hogy először csak oktatói helyekre pályáztunk, a hallgatói ki- és beutazások csak azután kerültek terítékre, hogy volt egy jó alap, amire építhettünk. Először meg kellett néznünk, hogy tudjuk-e harmonizálni a tárgyakat, és van-e tárgyinálat angolul.

A gyakorlatban úgy kell elképzelni a közös munkát, hogy van egy tantárgy, amit itt is és ott is meghirdetünk, dedikálunk hozzá magyar és kolumbiai oktatót, akár Skype előadást is tartunk, és a jelenléteket is igénylő tevékenységhez használjuk az Erasmus+ programban nyert oktatói helyeinket. Ezzel a saját és a partner képzését is fejleszteni tudjuk, jól hasznosulnak az intézményekben lévő szinergiák, ráadásul a mi nemzetközi képzésünk is egyedi és vonzó lesz, ha külföldi oktatókkal is találkozhatnak a hallgatók.

A kinti partnerek tudják, hogy félévente biztosan számíthatnak rám, a kinti töltött időt pedig arra is kihasználom, hogy népszerűsítsem Magyarországot, az Erasmus+, illetve a Stipendium Hungaricum programot. Mivel a partnerek látják, hogy nagyon komolyan vesszük ezt a munkát, ők is több figyelmet szentelnek annak, hogy a mi kiutazóink is jól érezzék magukat Kolumbiában. Attól is ilyen jó ez a kapcsolat, hogy sem az itthoni, sem a kinti partnerek nem tekintik egymást vetélytársnak, sokkal inkább a szinergiákra koncentrálnak.

Milyen nehézségek merülnek fel a magyar-kolumbiai együttműködéseknel?

A legnagyobb nehézség talán a nyelvtudás, nálunk viszonylag kevesen beszélnek spanyolul, Kolumbiában pedig még kevés az angol nyelvű képzés. Maga a kapcsolatépítés nem nehéz, de a működtetés sok odafigyelést igényel. Kolumbiában most kezd fontos lenni a tudományos fokozattal rendelkező oktatók száma a felsőoktatási intézményekben, tehát kezdenek fontosabbá válni a kutatások, amihez szintén segítség lehet egy európai partneroktató, akár a téma kapcsán, akár csak az órák megtartása terén.

Mennyire nyitottak a magyar egyetemek a latin-amerikai régió felé? Nem félsz a „versenyhátrásaktól”?

A magyar egyetemek nem olyan nagy versenytársai egymásnak, mert nem ismernek bennünket a kolumbiai partnerek. Én mindig azért kardoskodtam, hogy támogassuk egymást a nemzetközi szinten. Amikor például legutóbb kolumbiai oktató érkezett hozzánk, akkor meg tudtuk

oldani, hogy a latin-amerikai kapcsolatok iránt érdeklődő Pécsre, Miskolcra, a Testnevelési Egyetemre és a BME-re is ellátogasson. Emellett a Kolumbiai Nagykövetségre is szoktunk találkozót szervezni, hogy tovább ösztönözzük a magyar-kolumbiai oktatási együttműködéseket. A *Fellows of Colombia* programon keresztül például a Kolumbiába látogató magyar oktatóknak vagy kutatóknak tudnak napidíjat fizetni, a Kolumbiai Állami Ösztöndíj pedig mester vagy doktori szintű teljes képzéseket támogat.

Hogyan lehet elérni, hogy ebben a projektben mindig több az érdeklődő, mint ahány kiutazói helyet nyertek?

Kolumbiával kapcsolatban elég sok negatív sztereotípiát él a köztudatban, és a tízezer kilométeres távolság is könnyen elrettenti a hallgatókat. Ezért nagy odafigyelést igényel részünkről egy-egy kiutazó hallgató mobilitásának megszervezése, nem engedjük el a kezüket a kinti tartózkodás alatt. Ehhez kialakult egy nagyon jó tandem gyakorlat, aminek a lényege, hogy én minden félév elején pár hetet a kolumbiai partnerintézménynél oktatok, így együtt tudok kiutazni a hallgatókkal, akik ezáltal nagyobb biztonságban érzik magukat. Tudják, hogy bármikor segítek nekik, ha szükséges. Az előző félévben egy Erasmus+ és két Campus Mundi ösztöndíjas hallgatóval utaztam. Fontos tudni, hogy aki egyszer már eljutott Kolumbiába, szinte kivétel nélkül hosszabbítani szeretné a kinti tartózkodást. A tapasztalatok szerint a magyar hallgatóknak leginkább a szemlélete változik meg a hazatérés után, amellett persze, hogy az angol és spanyol nyelvtudásuk is jelentősen fejlődik.

Mi a helyzet a bejövő hallgatókkal?

Hosszú távú célunk, hogy minden félévben legyen kolumbiai hallgatónk. Őket is fel tudjuk kérni, hogy meséljenek a saját intézményükről és oktatási rendszerükről. Érdekeség, hogy a kultúrsokk a bejövő hallgatóknál sokkal nagyobb, mint a kimenőknél. Ez egyrészt a 4 évszak és a hőmérsékleti különbségek miatt van, ők ugyanis el sem tudják képzelni, hogy a számukra leghűvösebb +15 fok alatt is van élet, másrészt pedig a nyelvi különbségek sem könnyítik a dolgot. Mivel nekem pont az interkulturális ismeretek az oktatási területem, ezért bárhol is tanítsak, mindenhol felhívom a figyelmet a két ország közötti hasonlóságokra és különbségekre. Azért is szeretek tanítani – és annak ellenére sem unalmas, hogy ugyanazokról a dolgokról beszélek itthon is és kint is –, mert mindig más szemüvegen keresztül kapok választ a kérdéseimre.

Mit tudnál javasolni azoknak a felsőoktatási intézménynek, akik Kolumbia vagy a latin-amerikai térség országai iránt érdeklődnek?

Minden kapcsolatnál nagyon fontos a személyes ismeretség. Ha ez nincs meg, akkor e-mailekre sem fognak válaszolni. Az is fontos, hogy egy ilyen kapcsolatnál megértsük a „NO HAY AFÁN” kolumbiai életérzést, ami annyit jelent, hogy nincs sietség. A kolumbiaiaknak teljesen más az időről alkotott képe, sokkal ráérősebb az életritmus, ugyanakkor sokkal kevesebb a stressz és az idegeskedés is. Viszont mindig tudnak okot találni arra, hogy ünnepeljenek valamit. Ez igaz a hétköznapiakra és a munkára is.

Milyen terveid vannak a jövőre vonatkozóan?

Most már évek óta egy Erasmus+ felsőoktatási fejlesztési projektben gondolkozunk, ami az oktatási együttműködés fejlesztését és a nemzetköziesedés mértékének növelését egyszerre szolgálja. A partnerekkel az általános és specifikus célok meghatározásán már túl vagyunk. Emellett a mobilitási tevékenységek terén célunk kettős diploma létesítése a kolumbiai partnerrel – vagy akár hármas diploma szervezése, erre is lenne lehetőség. Azt szeretném elérni, hogy Kolumbiában is magától értetődő legyen a partnerintézményekben, hogy magyar oktatók és hallgatók érkeznek félévente, és nálunk is természetes legyen a „kolumbiai jelenlét”. Továbbá régi vágyam egy kolumbiai-magyar felsőoktatási együttműködési program kialakítása mind kutatási, mind oktatási, mind mobilitási értelemben. Úgy hiszem, hogy az eddig befektetett munka és minden fél elköteleződése jó alapot teremt ezeknek a céloknak. •

WINKLER-ANTAL KRISZTINA
Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

...én minden félév elején kint vagyok pár hetet a kolumbiai partnerintézménynél oktatni, így együtt tudok kiutazni a hallgatókkal, akik ezáltal nagyobb biztonságban érzik magukat, és tudják, hogy bármikor segítek nekik, ha szükséges.

A NEMZETKÖZIESÍTÉS MINŐSÉGI VÁLTOZÁST HOZ A FELSŐOKTATÁSBA

A felsőoktatási intézményeknek folyamatosan új kihívásoknak kell megfelelniük, különösen igaz ez a nemzetközi versenyképesség vonatkozásában. Mit tehetnek az intézményvezetők, a nemzetközi koordinátorok és az oktatók az egyetemek nemzetköziesítése érdekében? Milyen, mások számára is adaptálható jó gyakorlatokat alakítottak már ki a magyarországi egyetemeken? Hogyan támogatja a felsőoktatási intézmények ilyen irányú tevékenységeit a Campus Mundi program? Többek között ezekről a kérdésekről tanácskoztak a Tempus Közalapítvány június 5-ei szakmai konferenciáján, Budapesten.

A felsőoktatás nemzetköziesítése hatékony eszközökkel című rendezvényen tanúsítványt kapott az öt egyetem, ahol nemrégiben lezárult a Tempus Közalapítvány által koordinált tanácsadó-értékelő eljárás. A többéves folyamat keretében szakértők segítségével vizsgálták meg, hogy a nemzetköziesedés szempontjából kulcsfontosságú területeken milyen eredményeket értek el eddig, illetve hol vannak azok a pontok, ahol további erőfeszítéseket lenne érdemes tenniük.

A Campus Mundi program keretében jelenleg is van lehetőség szakértői tanácsadás igénybevételére. Ennek célja az intézmények rövid- és középtávú nemzetközi beágyazottságának támogatása. A magyar és külföldi szakértők bevonásával kifejlesztett, de a hazai kontextushoz és igényekhez igazított szolgáltatással ahhoz igyekeznek hozzájárulni, hogy a nemzetközi tevékenységeket tudatosabban tervezzék meg a felsőoktatási intézményekben.

A konferencián köszöntőt mondott Dr. Sinóros-Szabó Laura, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Oktatásért Felelős Államtitkárságának főosztályvezetője. Beszédében felhívta a figyelmet arra, hogy a Tempus Közalapítvánnyal együtt számos módon támogatják a nemzetköziesítési folyamatokat a felsőoktatásban. Kiemelte az Erasmus+, a Stipendium Hungaricum és a Campus Mundi program jelentőségét, amelyek a hallgatói, oktatói és kutatói mobilitás elősegítése mellett minőségi változást hoztak a felsőoktatásba:

A hazai egyetemeken tanuló diákok 12%-a (több mint 25 000 fő) ma már külföldről érkezik Magyarországra.

nagymértékben járulnak hozzá az oktatás színvonalának javításához, a képzések korszerűsítéséhez és az intézményi szolgáltatások fejlesztéséhez.

Tordai Péter, a Tempus Közalapítvány igazgatója hozzátette: a nemzetköziesítés tekintetében új kihívást jelent, hogy a hazai egyetemeken tanuló diákok 12 százaléka (több mint 25 000 fő) ma már külföldről érkezik Magyarországra. Ebben jelentős szerepük van a nemzetközi ösztöndíjprogramoknak, illetve a Campus Mundi programban végzett nemzetköziesítési tevékenységeknek, melyek keretében azon dolgoznak, hogy a hazai felsőoktatás az európai és Európán kívüli oktatási szinten is láthatóvá, vonzóvá és versenyképessé váljon.

Az igazgató kiemelte, hogy a felsőoktatási intézmények számára sokféle lehetőség és folyamatosan növekvő források állnak rendelkezésre, hogy bekapcsolódjanak a nemzetközi versenyképességük javításáért.

A Campus Mundi – felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési program EFOP-3.4.2-VEKOP-15-2015-00001 azonosítószámú projekt a Széchenyi 2020 program keretében, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg 2016 – 2021 között, a Tempus Közalapítvány kezelésében.

A felsőoktatási intézmények számára sokféle lehetőség és folyamatosan növekvő források állnak rendelkezésre, hogy bekapcsolódjanak a nemzetközi vérkeringésbe.

zetközi vérkeringésbe. Az évről évre emelkedő külföldi hallgatói létszám miatt azonban felértékelődik a helyben történő nemzetköziesítés szerepe: egyre több idegen nyelvű képzésre, nyelveket beszélő adminisztratív személyzetre és a külföldi hallgatók integrációját segítő szolgáltatásokra van szükség az egyetemeken.

A rendezvény délutáni szekcióiban hazai és külföldi felsőoktatási intézmények oktatói, nemzetközi koordinátorai és képviselői mutatták be saját jó gyakorlataikat, amelyek példaként szolgálhatnak a nemzetköziesítési kihívások megoldásában – legyen szó a hazai egyetemek oktatás- és szolgáltatásfejlesztéséről, közép-kelet-európai regionális együttműködésekéről vagy a doktori iskolák nemzetközi versenyképességük javításáról.

GYÖRPÁL ZSUZSANNA
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs egység

A rendezvényről készült részletes beszámoló elérhető a Tempus Közalapítvány honlapján: tka.hu » Kiadványok » Campus Mundi

A konferencia regionális együttműködésekéről szóló szekciójáról a magazin 6-7. oldalán olvashatnak részletesebben.

Nyári egyetemek a CEEPUS programban

A 2018/2019-es tanévben három nemzetközi speciális kurzus (nyári egyetem vagy intenzív program) valósult meg a CEEPUS program támogatásával Budapesten és Pécsen. A kurzusok szervezésére a programban részt vevő hálózatok hazai partnerei pályázhatnak. A vendéghallgatók és -oktatók elsősorban Közép-Európából és a Nyugat-Balkánról érkeztek, hogy a magyar résztvevőkkel közösen tapasztalatot cseréljenek és ismereteiket bővítsék egy-egy témában.

BUDAPEST VÁROSKÉPE AZ 1960-AS ÉVEKBEN Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest

Az egyetem Intermédia Tanszéke által szervezett intenzív program kiváló példája annak, hogy speciális kurzust nemcsak nyáron lehet tartani, hanem akár ősszel is, és arra is követendő mintát ad, hogy miként lehet egy ilyen eseményt a tantervbe beépíteni. A programról Dr. Allan Siegel, a tanszék oktatója, az ADRIART.CE hálózat hazai koordinátora számolt be.

A programot az egyetem Mapping the Local című kurzusának keretében szerveztük meg blokkszeminárium formájában, amely a művészi gyakorlat és kutatás összpontosított és intenzív formája. A szemináriumot dr. habil. KissPál Szabolcs és Lázár Eszter kollégáimmal közösen tartjuk. A kurzus fókuszában az egyes városok állnak, mint kulturális, társadalmi és gazdasági egységek, illetve a városok átalakulásának módja a 20. század második felétől napjainkig.

A kutatási módszer a séta és a felfedezés, amelynek során az egyes városok keretét biztosítanak különböző kritikai művészi gyakorlatoknak. A speciális kurzus középpontjában az 1960-as éveket és különösen az 1968 nyarat jellemző politikai és kulturális változások álltak. A hallgatók megismerhették Budapest belvárosának jellegzetes épületeit, azok felújításának vagy éppen lerombolásának körülményeit. Az esti szabadidős programokat is egy-egy nevezetes helyen tartottuk.

A kurzus előzményeként az Intermédia Tanszék már öt alkalommal szervezett hasonló programot Londonban, Krakkóban, Stuttgartban és Budapesten, három Erasmus intenzív programok formájában.

ban és kettőt saját kezdeményezésre. A 2018 novemberében megvalósított budapesti rendezvénynek az ADRIART.CE című CEEPUS hálózatunk régre nyúló szakmai együttműködése adta meg a keretet.

A kurzuson a CEEPUS hálózati partnerektől érkezett ösztöndíjasokon kívül Erasmus+ és saját hallgatók is részt vettek. A különféle művészeti ágakat képviselő hallgatóknak a hét során nemzetközi csoportokban kellett együttműködniük, és közösen kellett művészi megoldást találniuk összetett problémákra. Nagyon egyedül és kreatív megoldások születtek.

CEEPUS hálózat: ADRIART.CE Nyári egyetem címe: Drifting through Cityscapes – Revisiting 1968 Részt vevő országok: Horvátország, Lengyelország, Szerbia, Szlovénia és Magyarország, illetve a CEEPUS hálózaton kívül az Egyesült Királyság, Franciaország, Németország, Olaszország és Spanyolország

A BIOETIKA OKTATÁSA Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs

A főiskola a *Bioethics* című interdiszciplináris hálózat aktív tagjaként negyedik alkalommal szervezett nyári egyetemet, amely iránt folyamatosan növekvő érdeklődés mutatkozik a partnerek részéről. Dr. Kovács Gusztáv rektor, a hálózat helyi koordinátora, a kurzus szervezője összegezte tapasztalatait.

Hálózatunk elsősorban bioetikai témájú tevékenységeket szervez. A bioetika (az élővilág etikai kérdéseivel foglalkozó interdiszciplináris tudomány) oktatása az egyik kiemelt kutatási terület, hiszen az oktatást, illetve a szükséges tudományos és pedagógiai háttér biztosítását a hálózat a feladatának tekinti. Az utóbbi időben megnőtt az érdeklődés az oktatás módszertana iránt, így fontosnak tartottuk, hogy a bioetika területén is megismerhessék a hallgatók és a kollégák a legújabb módszertani irányzatokat.

A részt vevő hallgatók szinte kivétel nélkül bioetikai témájú tanulmányokat folytatnak, illetve e területen végeznek kutatást. Legtöbbjük teológus, hittanár vagy valamilyen segítő területéről érkezett. A CEEPUS hálózati partnerintézmények hallgatói és oktatói mellett a kurzusba bevontunk a régió kívülről érkezőket is, ami szélesebb körű részvételt tett lehetővé.

Az előadásokon, szemináriumokon a hallgatók az elméleti alapokon túl olyan jó gyakorlatokkal is találkozhattak, amelyeket az előadók már hosszabb ideje sikerrel alkalmaznak. A rendezvény zárónapján a hallgatók lehetőséget kaptak a megismert oktatási módszerek kipróbálására. A Szent Mór Iskolaközpont harminc diákja számára tartottak angol nyelvű kísérleti órákat. A tanítási gyakorlathoz rendkívül pozitívan nyilatkoztak a hallgatók.

A nyári egyetem lehetőséget nyújt a részvétellel azoknak a hallgatóknak is, akik nem tudnak egy egész hónapot vagy akár szemesztert külföldön tölteni. Az intenzív program eredményeit beépítjük a főiskola bioetikai és didaktikai témájú kurzusaiba. A jövőre tervezett nyári egyetemünk témája Afrika lesz.

CEEPUS hálózat: Bioethics Nyári egyetem címe: Teaching Bioethics – 4th PPHF International Summer School Részt vevő országok: Ausztria, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia és Magyarország, illetve a CEEPUS hálózaton kívül az Egyesült Államok, India, Németország, Nigéria és Sri Lanka

Az egyszerű pályázati formának köszönhetően a nyári egyetemi pályázati lehetőség hozzáférhető kevésbé tapasztalt, újabb CEEPUS hálózatok számára is, és kiváló alkalmat ad arra, hogy a hazai hallgatók itthon is megtapasztalják, milyen nemzetközi környezetben lenni.

A 2019/2020-as tanévben folyamatosan lehet pályázni, így az egész tanév során tervezhető intenzív kurzus vagy nyári egyetem.

Összeállította: KAMOCSA GÁBOR,
Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

EURÓPAI KIHÍVÁSOK A 21. SZÁZADBAN – HOGYAN TOVÁBB? Pécsi Tudományegyetem, Pécs

Az egyetem Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszékén régi hagyományai vannak a CEEPUS nyári egyetem megszervezésének, és évről évre növekszik a részt vevő hallgatók száma. A „közép-európaiságról” szóló tiznapos programba a hálózat tagjai mellett a régió kívülről érkezett hallgatók is bekapcsolódtak. Dr. habil. Schmidt Andrea egyetemi docens, a hálózat hazai koordinátora ismertette a program részleteit.

A nyári egyetem az Európai Unió kihívásait, helyzetét, szerepét és fejlődési lehetőségeit vizsgálta. Egyik fontos célja volt a hallgatók látásmódjának kiszélesítése, az EU-val, ezen belül térségünkkel, a Visegrádi Együttműködés országaival kapcsolatos problémák és lehetőségek sokrétű elemzése, valamint a hallgatók ösztönzése arra, hogy felelős, aktív polgárként viszonyuljanak az őket körülvevő politikai és gazdasági környezethez.

A kurzus témája szorosan kapcsolódott az együttműködés központi tematikájához, ugyanakkor a kimondottan interdiszciplináris jellegénél fogva remekül kiegészítette a hálózat fő profilját. A programon részt vevő hallgatók ezáltal egy olyan komplex tudást kaptak, amely túlmutat a saját képzési területükön.

A szakmai előadásokat minden esetben interaktív workshopok követték. A hallgatók sokszínűségéből adódóan igen nagy szerepet szántunk a közös gondolkodásnak, a vélemények ütköztetésének. Ezek a viták nagy népszerűségnek örvendtek a hallgatók körében. A legnépszerűbb esti program az Európai Unióról szóló kvíz est volt, amelyet idén először egy párhuzamosan megrendezett nyári egyetem hallgatóival közösen tartottunk meg.

A hálózat célkitűzéseit határozottan erősíti az ilyen típusú és szerkezetű speciális kurzusok megvalósítása. Volt rá példa, hogy a nyári egyetemen szerzett tapasztalatok vezettek oda, hogy a korábbi résztvevők csoporttársait, barátait fogadtuk Erasmus+ vagy CEEPUS mobilitás keretében.

CEEPUS hálózat: Europe from the Visegrad Perspective Nyári egyetem címe: European Challenges in the 21st Century – How to Move Forward? Részt vevő országok: Csehország, Horvátország, Lengyelország, Szlovákia, Szlovénia és Magyarország, illetve a CEEPUS hálózaton kívül Jordánia, Szaúd-Arábia és Ukrajna

Egy diploma, több ország: öt magyar partner az Európai Egyetemek nyertes pályázatainak között

24 tagállam összesen 114 európai felsőoktatási intézménye képviselteti magát az Európai Bizottság új pályázattípusában. Az Európai Egyetemek elnevezésű, tavaly életre hívott kezdeményezésnek köszönhetően 17 nemzetközi szövetség projektje indulhat el a közeljövőben. Öt magyar részvételű szövetség is támogatást kapott, ezzel hazánk a hatodik legsikeresebb ország lett az Európai Unióban.

A projektek távlati célja, hogy országhatárokon átívelő európai campusokat hozzanak létre, ahol a mindennapok részévé válik a hallgatók, oktatók és munkatársak fizikai vagy virtuális mobilitása. Továbbá célkitűzés, hogy meghaladva a jelenlegi együttműködési formákat, összehangolják az egyetemek mindennapi működését is, növelve ez által az európai felsőoktatás és kutatás-fejlesztés versenyképességét.

A második kísérleti jellegű felhívás 2019 októberében folyamatban van, egyelőre még a tavalyihoz hasonló, rugalmas feltételrendszerrel és megnövekedett költségvetéssel. A 2020-as pályázati fordulón mintegy 120 millió euró áll majd rendelkezésre, amelyből 24 új projekt juthat támogatáshoz. Ezt követően, 2021-ben fog indulni a pályázattípus „éles” verziója, amelybe már beépülnek az első két év tapasztalatai is.

Az alábbiakban bemutatjuk a magyar részvételű szövetségek hosszú távú terveit és célkitűzéseit.

CHARM-EU – Reconciling Humanity with the Planet

- › Eötvös Loránd Tudományegyetem (HU)
- › Trinity College Dublin (IE)
- › Universitat de Barcelona (ES)
- › Université de Montpellier (FR)
- › Universiteit Utrecht (NL)

A CHARM-EU konzorcium kutatásalapú elvekre épülő struktúrában képez majd olyan elhivatott szakembereket, akik a 21. század globális környezeti és társadalmi kihívásaira keresnek formabontó, érdemi megoldásokat.

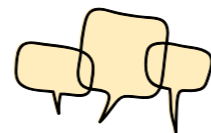

Az intézmény minden szociális és anyagi akadálytól függetlenül, a legszélesebb körben lesz hozzáférhető az érdeklődők számára. Fő célkitűzése, hogy megvalósítsa a hallgatók önálló tanulási stratégiáinak teret biztosító, illetve az oktatók, kutatók és a nem oktató-kutató munkatársak szakmai igényeit is kielégítő dinamikus, személyre szabott tanulási és tanítási tevékenységeket és mobilitást. Az ELTE a szövetségen belüli munkamegosztásban a mobilitás és az inkluzivitás koordinációjáért felelős.

A majdani új európai egyetem programkínálatában olyan kulcsfontosságú területek kerülnek középpontba, mint az egészségtudományok, a digitalizáció, a fenntartható fejlődés és az inkluzív társadalom. Az új intézmény szoros kapcsolatot ápol a vállalati szférával is, és társult partnerként számos multinacionális vállalat működik vele együtt.

CIVICA – The European University of Social Sciences

- › Közép-Európai Egyetem (HU)
- › European University Institute (IT/kormányközi)
- › Handelshögskolan i Stockholm (SE)
- › Hertie School of Governance (DE)
- › Institut d'Études Politiques de Paris (FR)
- › Școala Națională de Studii Politice și Administrative (RO)
- › Università Commerciale Luigi Bocconi (IT)

A CIVICA egyetemközi kampusza kulturális, nyelvi és nemzeti határokon átívelve teremt majd kapcsolatot a társadalmak között az oktatás, a tanulás, a kutatás és az innováció területén. A projekt keretében egy olyan Európai Campus alapjait fogják lefektetni, ahol a diákok és tanárok szabadon mozoghatnak az alap- és mesterképzéstől a doktori, posztdoktori képzésen át a felnőttoktatásig. A cél az, hogy a harmadik év végére az Európai Campus már az intézmények hallgatóinak és dolgozóinak legalább felét magába foglalja.

A Közép-Európai Egyetem a kutatás és a társadalmi felelősségvállalás területén kap vezető szerepet, ahol négy területre fog fókuszálni: az Európai Unió, Földünk válsága, a demokrácia

helyzete a 21. században, valamint az új technológiák alkalmazása a társadalomtudományokban, és a belőlük eredő társadalmi kihívások elemzése. E témakörökben a Közép-Európai Egyetem vezetésével munkacsoportok alakulnak, amelyek innovatív kutatási és oktatási módszereket és új kutatási témákat fognak kidolgozni és javasolni a konzorcium, illetve az európai tudományos közösség számára.

EDUC – European Digital UniverCity

- › Pécsi Tudományegyetem (HU)
- › Masarykova Univerzita (CZ)
- › Università Degli Studi di Cagliari (IT)
- › Universität Potsdam (DE)
- › Université de Rennes I (FR)
- › Université Paris Nanterre (FR)

Az EDUC tagjai az európai felsőoktatás megújításán és a résztvevők közös Európa-tudatának megerősítésén fognak dolgozni. A partnerek egy új, moduláris és rugalmas irányítási rendszert fognak kialakítani, valamint összehangolják és átjárhatóvá teszik a saját képzési struktúráikat. További célkitűzés, hogy egy új online kampusz kialakításával, valamint a virtuális és fizikai mobilitás egyedi keverékével hosszú távon megvalósítsák a szövetség 160 000 hallgatója és 20 000 oktatója nagy részének mobilitását. A projekt részét képezi az is, hogy az öt ország nyelvét és kultúráját kölcsönösen beépítik egymás tananyagába, ezáltal is erősítve a közös identitás kialakítását.

A harmadik év végére egy olyan modell létrehozása és tesztelése a cél, amely új irányt szabhat a közös európai felsőoktatásnak. A PTE a szövetség nemzetköziesítési munkacsomagjának koordinálásáért végzi, amelyben a partnerek afrikai kapcsolatainak összehangolásától az interkulturális hetek szervezéséig számos közös projekt található.

EU4ART – Alliance for Common Fine Arts Curriculum

- › Magyar Képzőművészeti Egyetem (HU, koordinátor)
- › Accademia di Belle Arti di Roma (IT)
- › Hochschule für Bildende Künste Dresden (DE)
- › Latvijas Mākslas akadēmija (LV)

Az EU4ART című projekt résztvevőinek célja, hogy közös, rugalmas képzési struktúrákat alakítsanak ki festőművész, szobrászművész és grafikusművész szakokon. Ezek a tantervek lehetővé teszik majd a diákok számára, hogy a tanulmányaikat személyre szabják, megválaszthatják, hol és mikor folytassák azokat, és már hallgatóként nemzetközi közegben dolgozhatnak.

A mintatantervek összehangolása során az EU4ART projekt közös tematikák alapján történő oktatási modellt hoz létre, közös

kiállításokat valósít meg, valamint mentorrendszerrel segíti az új mintatanterv alapján képzést végzők és oktatók mobilitását; angol képzőművészeti szakszótárt alakít ki, és nyelvi képzéseket biztosít. A mobilitás és a nyelvtanulás kölcsönösen erősíti egymást: a nyelvtudás növeli a külföldi tanulmányok iránti érdeklődést; a külföldi tanulmányok javítják a nyelvi készségeket, és egyaránt segítik a más kultúrák és a saját identitás megértését. Az MKE a közös mintatanterv kidolgozásáért felelős munkacsoport vezetéséért lesz felelős.

EUGLOH – European University Alliance for Global Health

- › Szegedi Tudományegyetem (HU)
- › Communauté d'Universités et Etablissements Université Paris-Saclay (FR)
- › Ludwig-Maximilians-Universität München (DE)
- › Lunds Universitet (SE)
- › Universidade do Porto (PT)

Az Európai Egyetemek élvonalába tartozó öt partner közötti együttműködés lehetőséget teremt az Európai Unió belüli egy újfajta egyetemi struktúra létrehozására, a hallgatók, doktoranduszok, dolgozók és kutatók mobilitására, valamint közös tanterv vagy modulok kidolgozására. A rugalmas tantervek az európai diploma megszerzése mellett lehetővé teszik majd a diákok számára, hogy tanulmányaikat személyre szabják: megválaszthatják például, melyik partnerintézményben és mikor folytatják tanulmányaikat.

A program tematikája a globális egészség, amelyhez az egészség értéklánc mentén a szövetségben részt vevő intézmények valamennyi egysége csatlakozhat, mind az oktatás, mind a partneregyetemekkel indítandó új kutatási programok területén. A szövetség hosszú távú stratégiájának megvalósításával előmozdítja a közös európai értékeket és identitást, növeli az egyetemi hallgatók és dolgozók mobilitását, és javítja az európai felsőoktatás minőségét. •

Összeállította: CSONKA VIKTÓRIA
Tempus Közalapítvány
Felsőoktatási egység

Küldjevisetek szerepe a magyar felsőoktatási intézmények népszerűsítésében

> TAPASZTALATMEGOSZTÁS

> GLOBÁLIS HÁLÓZATOSODÁS REGIONÁLIS FÓKUSSZAL

> DIPLOMÁCIAI ÉS ÜZLETI SZEKTORRA GYAKOROLT HATÁS, a nemzetközi felsőoktatási együttműködések erősítik a kétoldali kapcsolatokat és a kölcsönös elköteleződést

> EGYSÉGES PROMÓCIÓS STRATÉGIA – küldjevisetek összehangolt felsőoktatási promóciós tevékenységének segítése, ösztönzése a Study in Hungary kezdeményezés jegyében

> ÖSSZEKÖTŐ SZEREP – a magyar felsőoktatási intézmények külföldi partnerkapcsolatainak építésében – helyi, regionális ismeretek közvetítése a hazai és külföldi felsőoktatási intézmények között

> KAPCSOLÓDÁS MEGTEREMTÉSE a nemzetközi felsőoktatás, kutatás, nemzetközi kapcsolatok között

A küldjevisetek, a Tempus Közalapítvány és a felsőoktatási intézmények együttműködésének sarokpontjai a magyar felsőoktatás népszerűsítésének szolgálatában – Study in Hungary

> ÉVES MŰHELYKONFERENCIA

küldjevisetek és felsőoktatási intézmények számára – közös platform az együttműködésre

> SZAKMAI FEJLŐDÉS

részvétel nemzetközi felsőoktatási konferenciákon

> REGIONÁLIS FÓRUMOK

küldjevisetek és felsőoktatási intézmények részvételével: a magyar missziók közötti hálózatosodás, valamint a felsőoktatási intézményekkel való együttműködési pontok azonosításának lehetősége regionális fókusszal

> A MAGYAR FELSOOKTATÁS PROMÓCIÓJÁNAK SEGÍTÉSE

küldjevisetei részvétel a hallgatóborzolásban és regionális elérésben

> PARTNERKAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE

a Study in Hungary promóciójának jegyében a felsőoktatási intézmények segítése az adott régióban

> TÁMOGATÓ TEVEKENYSÉG

magyar felsőoktatási delegációk külföldi látogatásaihoz

A DIPLOMÁCIA SZEREPE A MAGYAR FELSOOKTATÁS KÜLFÖLDI NÉPSZERŰSÍTÉSÉBEN

A Tempus Közalapítvány 2019. július 4-én második alkalommal szervezett Felsőoktatási Műhelykonferenciát a küldjevisetei munkatársak, valamint felsőoktatási intézmények számára Budapesten.

A rendezvény egyre nagyobb közönséget vonz, hisz egyedülálló módon nyújt egyszerre találkozási, tapasztalatszerzési és információmegosztási lehetőséget a magyar felsőoktatás nemzetköziesítése területén dolgozó szakemberek számára, valamint segítséget biztosítva a mindennapi munkához a világ különböző pontjain tevékenykedő diplomaták számára.

A növekvő érdeklődés minden bizonnyal annak is köszönhető, hogy a résztvevők az aktuális szakmapolitikai előadások mellett olyan, a gyakorlatba beültethető információkkal is gazarodhatnak, melyek a minőségi szakmai felkészülést segítik.

2019-ben a plenáris előadások a kül- és oktatáspolitikai, valamint a kapcsolatépítés és kommunikáció témák köré épültek, a műhelymunka során pedig azt vitatták meg a résztvevők, hogy milyen módon járulhat hozzá a diplomáciai hálózat a felsőoktatási intézmények nemzetközi kapcsolatainak fejlesztéséhez, valamint jó gyakorlatokat osztottak meg a magyar felsőoktatás népszerűsítése terén szerzett tapasztalatok alapján. Áttekintették egyúttal, miképp lehetne a promóció hatékonyságát növelni, és a nemzetközi alumni hálózatot fejleszteni.

A felsőoktatás népszerűsítésével kapcsolatos tevékenységekkel egyre több küldjeviset foglalkozik. A kanadai jó gyakorlatokról Oroszi Katalint, az Ottawai Nagykövetség kulturális attaséját kérdeztük; a vietnami jó példáról pedig Balázs Áron oktatásért és kultúráért felelős beosztott diplomatával beszélgettünk a Hanoi Nagykövetségről.

> Milyen jó gyakorlatokat folytatnak a követségükön a magyar felsőoktatás népszerűsítéséért?

O.K.: A kanadai fiatalok mobilak, emellett sokan európai, jelentős számban magyar kötődéssel rendelkeznek. A magyar felsőoktatásról, a kanadaiak számára elérhető képzési lehetőségekről való tájékoztatásra különös hangsúlyt fektetünk. A magyar-kanadai kétoldalú együttműködés fontos területe az innováció (pl. az önzetű autók fejlesztése). Ezért a nagykövetség kiemelten kezeli a magyar és kanadai kutatók közös kutatásainak előmozdítását, melyhez nagyban hozzájárul a felsőoktatási intézmények közötti kapcsolatok erősítése.

B.Á.: Magyarország és Vietnám 69 éve tartó barátsága és diplomáciai kapcsolata nem lenne elképzelhető a nálunk tanult, legnagyobb magyarul beszélő, de nem magyar anyanyelvű, több mint 3000 fős vietnami közösség szerepvállalása nélkül. Az oktatási és kulturális hagyományok megőrzése és gondozása alapvető feltétele bilaterális kapcsolataink alakításának. Nagykövetségünkön a hazai felsőoktatási lehetőségek népszerűsítése érdekében aktív hallgatóborzoló tevékenységet folytatunk, melyet összehangolunk a kulturális és oktatási-országimázs népszerűsítő programokkal, mint középiskolák és felsőoktatási intézmények rendszeres látogatása és tájékoztatása a magyarországi továbbtanulási lehetőségekről.

> Van olyan eredmény, személyes tapasztalat, melyet szívesen megosztana?

O.K.: Magyarország kulturális értékeinek bemutatása lehetőséget jelent kulturális, tudományos és oktatási együttműködések kialakítására. Jelentős eredmény a montreali McGill University és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem között 2018-ban létrejött együttműködési megállapodás, amely többek között hallgatói, oktatói csereprogramokra, kutatási együttműködésekre ad lehetőséget. A kulturális és oktatáshoz kapcsolódó rendezvények jó alkalmat adnak a fiatal közönség megszólítására.

B.Á.: Az elmúlt időszak egyik legnagyobb kihívását a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram megemelt keretszámának kitöltése jelentette. Tavaly óta megduplázódott a magyar nyelvű felsőoktatási előkészítő tanulmányokra felvételt nyert vietnami hallgatók száma, melyet a programot népszerűsítő egyetemi roadshow-ra építve alapoztunk meg. A látogatások kiváló alkalmat jelentenek a kapcsolatépítésre, az egyetemi oktatók és hallgatók Magyarországhoz köthető általános ismereteinek bővítésére. Büszke vagyok rá, hogy hozzájárulhatok a magyar felsőoktatás hírnevének öregbítéséhez és a vietnami diákok útnak indításához.

> A Tempus Közalapítvánnyal való együttműködésben milyen eseményt emelne ki?

O.K.: Kanada legnagyobb hallgatói vásárán, a Recruit in Canada – Study and Go Abroad Fair oktatási kiállításon 2019 tavaszán

Oroszi Katalin, az Ottawai Nagykövetség kulturális attaséja

Balázs Áron, oktatásért és kultúráért felelős diplomata

a Közalapítvány 13 magyar felsőoktatási intézmény számára szervezett megjelenést Vancouverben, Montreálban és Torontóban. A magyar egyetemek iránti érdeklődés mindhárom helyszínen folyamatos volt. A látogatók között számos magyar származású fiataltal is találkoztunk. A részvétel nagyszerű lehetőséget nyújtott a Magyarországra irányuló továbbtanulási kedv fokozására.

B.Á.: A Közalapítvány a magyar felsőoktatás külföldi népszerűsítésének megkerülhetetlen navigátora. Munkatársainak szakmai pontosság, eredményorientáltsága és lelkesedése fontos érték. 2019. március 25. és 28. között Kuala Lumpurban az APAIE (Asia-Pacific Association for International Education) felsőoktatási konferencián a Közalapítvány szervezésében magyarországi egyetemek és ázsiai küldjevisetek munkatársaiból álló népes magyar delegáció vett részt. A részvétel célja a magyar felsőoktatás délkelet-ázsiai népszerűsítése, a nemzetközi tapasztalatok és jó gyakorlatok megosztása volt, amelyet a szervezésnek és a jó hangulatnak köszönhetően maradéktalanul sikerült megvalósítani.

> Melyek a Követségük jövőbeli tervei a felsőoktatás területén?

O.K.: Nagy hangsúlyt fektetünk a kanadai fiatalok érdeklődésének felkeltésére a magyar felsőoktatási lehetőségek iránt. Emellett a magyar-kanadai felsőoktatási intézményi kapcsolatok bővítésére törekszünk. A Magyarországon végzett kanadai hallgatók személyes és szakmai kötődése a magyar értékek megismerését, kapcsolataink fejlődését eredményezi Kanadában.

B.Á.: Magyarország és Vietnám közötti diplomáciai kapcsolatok megalapításának 2020-ban esedékes 70. évfordulója alkalmából a gazdasági, kulturális, turisztikai, oktatási kapcsolat spektrumának kiszélesítése érdekében sokatmondó „70 év, 70 esemény” címmel egész évre kiterjedő programsorozatot tervezünk. Az emlékévké rendezvényeinek megvalósításába szeretnénk vietnami diákokat is bevonni: többek között felsőoktatást népszerűsítő vásárt, konferenciát szervezünk. •

MESTER-TAKÁCS TÍMEA és SIMON ÁGNES

MIÉRT ÉPPEN MAGYARORSZÁG? BRANDÉPÍTÉS A FELSŐOKTATÁSBAN

A Tempus Közalapítvány megbízásából készült *How to make Hungarian universities' branding compelling for the purpose of recruiting American students* című tanulmány az amerikai piaci igényekhez szabottan mutatja be a magyar felsőoktatást, és ennek megfelelően válaszolja meg a „miért éppen Magyarország?” kérdést, azt is felvázolva, hogy az egyetemek milyen együttműködési lehetőségek iránt érdeklődnek az Egyesült Államokban.

A tanulmány áttekinti, hogy milyen brandépítési stratégiát érdemes követni, milyen módon mutathatók be leghatékonyabban a magyarországi felsőoktatási intézmények által nyújtott lehetőségek, miképpen célszerű az egyes egyetemeket pozicionálni.

Az elmúlt néhány évtizedben az amerikai hallgatók mobilitása növekvő tendenciát mutat, főként az ottani tandíjak rohamos emelkedése miatt. Az amerikai hallgatók rendkívül tudatosak a tekintetben, hogy mit várnak el egy felsőoktatási intézménytől, felméri diplomáik alkalmazhatóságát, az oktatás értékét, és konkrét előnyöket keresnek, amelyek alapján eldönthetik, hogy melyik felsőoktatási intézményt választják.

A tanulmány rávilágít, hogy az amerikai hallgatók számának növeléséhez a magyar felsőoktatási intézményeknek stratégiaileg jobban átgondolt brandépítésre volna szüksége. Ez a differenciálás azon tényezők beazonosítását jelenti, amelyek a felsőoktatási intézményt és annak szolgáltatásait egyedivé teszik. Az erős felsőoktatási brand kialakítása összetett folyamat, melyben a magyar intézmények számára a legfontosabb feladat az általános üzenetek megfogalmazása helyett konkrét és kézzelfogható erősségek, versenylényök azonosítása. Az erősségek meghatározását követően, fontos azok világos kommunikációja a különféle egyetemi platformokon és marketing anyagokban.

A digitális kommunikációra, az innovatív eszközökre és a vizuális képekre való összpontosítás elengedhetetlen az amerikai hallgatók jelenlegi generációjának megragadására.

A tanulmány a brandépítés nemzetközi trendjeinek, stratégiáinak bemutatásán túl, a hazai felsőoktatási intézmények számára fontos tanulságok, gyakorlati tanácsok megfogalmazásával zárul. •

A tanulmány az alábbi linken elérhető:

[tka.hu](https://www.tka.hu) » Nemzetköziesítés
» Nemzetköziesítés a felsőoktatásban
» Tanulmányok, kutatások

Összeállította:
DR. KOVÁCS LAURA
Tempus Közalapítvány,
Study in Hungary egység

ÉLETUTAK

Jöttek, láttak, maradtak

Volt ösztöndíjasok sikertörténetei

Magyarországon tanultak, itt ragadtak, és sikeresek lettek. Három ösztöndíjas fiatal történetét mutatjuk be, akik hazánkban találták meg a boldogságot, és itt építik a karrierjüket.

Kávé, szerelem, Erasmus

Emese és Mario kilenc éve ismerkedett meg, amikor a spanyol fiú Erasmus ösztöndíjas évét töltötte Budapesten. Ezt követően Emese szintén Erasmus hallgatóként utazott Madridba a fiúhoz, majd együtt járták be Portugáliát, Új-Zélandot és Ázsiát. Nemzetközi szakemberektől sajátították el a barista szakmát, hogy végül elindítsák közös üzletüket, a Dorado Cafét.

Hogyan esett a választásod éppen Magyarországra?

| Mario: Gazdálkodás és management szakon tanultam Spanyolországban. Mindenképp egy élettel teli nagyvárosban szerettem volna tanulni, ezért választottam a Budapesti Gazdasági Egyetemet, és vele Magyarországot.

Korábban hallottál bármit Magyarországról?

| Mario: Több egyetemi barátom járt már itt Erasmussal korábban. Ők sokat meséltek a barátságos légkorról és a remek egyetemi életről is.

Sokat utaztatok együtt a világban. Mely országokban jártatok?

| Emese: A madridi Erasmus után én hazautaztam Magyarországra, hogy befejezzem az egyetemet. Ezt követően

Portugáliában töltöttük a nyarat, ahol önkéntesként dolgoztunk egy farmon. Utána együtt jöttünk vissza Budapestre.
| Mario: Közben megkaptuk a working holiday vízumot Új-Zélandra, így egy évet ott töltöttünk. Ezután Ázsiában is utaztunk egy ideig, mielőtt visszatértünk Európába.

Ennyi utazás után miért döntöttetek úgy, hogy éppen Magyarországon telepedtek le?

| Mario: Már volt tapasztalatunk arról, hogy milyen itt az élet, és úgy gondoltuk, ez megfelelő közeg lenne a kávézóznak, amit akkor már terveztünk.

Miért éppen kávézót akartatok nyitni?

| Mario: Az utazásaink során kezdtünk el komolyabban érdeklődni a kávékultúra iránt. Lehetőségünk volt megismerkedni külföldi baristákkal, és részt venni a kurzusaikon.

| Emese: Én Magyarországon végeztem el egy kávékésítő folyamatot, ahol elsősorban beleszerettem a kávévilágba. Valódi gyakorlati tapasztalatot Új-Zélandon szereztem, ahol Ausztráliához hasonlóan nagyon komoly újhullámos kávékultúra van. Főbaristaként volt alkalmam dolgozni több helyen, majd Ázsiában fogalmazódott meg bennünk a gondolat, milyen jó lenne egy saját helyet nyitni valahol Európában. Ez egy hosszú folyamat volt odáig, hogy másfél éve megnyitottuk a Dorado Cafét Budapesten.

Úgy tűnik, most hosszú távra terveztek Budapesten.

| Mario: Rövidebb európai kirándulásokra azért van lehetőségünk, de a korábbiakhoz hasonló nagy utakra mostanában nincs időnk. Hiányzik az utazás, de most a Dorado az első.

Új gabonákat fejleszt egy indiai fiatal Magyarországon

Ayaz Mukarram Shaikh, indiai származású szakember 2018-ban végzett a Debreceni Egyetemen mint okleveles élelmiszezbiztonsági mérnök. Mesterképzését 2016-ban kezdte meg Magyarországon a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram keretében. Alapképzéses élelmiszez-technológiai diplomáját az indiai MIT College of Food Technology-n szerezte 2015-ben. Jelenleg kutatási és fejlesztési mérnökként dolgozik az indiai Mrida Csoportnál, de a magyarországi kutatások Debrecenhez kötik.

A sikerhez vezető út

A Debreceni Egyetem a Nyíregyházi Kutatóintézzel közösen sikeresen termesztette az árpagyöngy indiai változatát. Ezt a munkát nagymértékben támogatta Prof. Dr. Komlósi István, Prof. Dr. Zsombik László, Ashish Wele, Ayaz Mukarram Shaikh, Roshni Kadam és Nagy Vivien. Ez a kutatói csapat az árpagyöngy egy vasban gazdag fajtáját fejlesztette ki, amely sokkal kevésbé vízigényes, mint eredeti fajtája, így környezetvédelmi szempontból is újszerű eredményt értek el.

A csapat a cirok és az amaránt új fajtáját is kifejlesztette a Nyíregyházi Kutatóintézet tangazdaságában, egy nemzetközi kutatóintézzel (ICRISAT) együttműködésben. A kutatómunkához Prof. Dr. Zsombik László és Nagy Vivien doktorandusz hallgató nyújtott szakmai segítséget, valamint a Debreceni Egyetem vendéglőadója, Ashish Wele is nyomon kísérte a fejlesztési folyamatot.

21 új termék

A sikereknek köszönhetően Ayaz Mukarram Shaikh, volt Stipendium Hungaricum ösztöndíjas hallgató és Roshni Ashok Kadam 21 olyan új terméket fejlesztett ki, melyekben a köles különböző fajtáit használták. Az indiai Mrida Csoport szakmai támogatást nyújtott a termékfejlesztéshez, emberi erőforrást biztosított ehhez a nagy projekthez, és a jövőben további befektetők felkutatásával kívánja segíteni a fejlesztés sikerességét.

A kifejlesztett termékek különlegessége az, hogy olyanok is fogyaszthatják, akiknél az ételintolerancia nagymértékben jelen van. Így fonódik össze a Mrida Csoport és a debreceni székhelyű FreeFrom Hungary Kft. kapcsolata. Portfóliójuk egésze glutén-, tejszárma- és tojásmentes, jelentős része pedig cukrot és élesztőt sem tartalmaz.

A két vállalat között megkötött együttműködési szándéknyilatkozat alapján egy termékportfólió létrehozását tervezik, melyet a magyar piacon kívánnak tesztelni, majd megvizsgálják annak lehetőségét, hogy az új termékeket közös márkanév alatt hozzák forgalomba a világpiacon.

Díjeső

Ayaz és Roshni, kitartó munkájuknak köszönhetően nyertek az Európai Technológiai Intézet Egészségi Vállalkozás Versenyén (EIT Food Jumpstarter). Kölesalapú, „Mrida” nevet viselő termékkonceptiójuk és startup üzleti tervük a zsűri aranyérmét nyerte el, sőt a termékcsalád máris felkeltette befektetői körök figyelmét, így a közeljövőben el is kezdődhet a vállalkozás inkubációja. A két volt hallgató meghívást kapott a Health Venture Budapest vállalkozásfejlesztési továbbképzésére, a „Mrida” termékkonceptiót és startup üzleti tervet pedig a zsűri jelölte az EIT világvversenyére. A csapatot ezen kívül számos további díjra is jelölték.

STUDY IN HUNGARY | STIPENDIUM HUNGARICUM

Ciao, Budapest!

Paolo 2004-ben került Budapestre, az akkori Leonardo program támogatásával. (Az Erasmus+ programot megelőzően, a Leonardo biztosított lehetőséget külföldi szakmai gyakorlatok megvalósítására.) Azóta eltelt 15 év, és ma családi vállalkozás keretében az egyik legnagyobb fővárosi pizzériát, a Pizzicát vezeti.

Hogyan esett a választásod Magyarországra?

19 évesen egy kiválósági ösztöndíjjal tanultam nyelveket és irodalmat. Olaszország mellett éltem Brazíliában, Portugáliában és Angliában. Annyira érdekes volt számomra a külföldön élés gondolata és érzése, új tapasztalatok megszerzése, illetve annyira kíváncsi lettem a nagyvilágra, hogy mindenképpen szerettem volna új lehetőségeket találni magamnak. Sikerült is elnyernem egy angliai Leonardo ösztöndíjat, de mivel korábban már éltem ott, inkább másra vágytam. Épp a születésnapomon közölték velem, hogy Anglia helyett Magyarországon is tanulhatok. Nem hezitáltam sokat, aláírtam a papírokat. Ez a pár perc megváltoztatta az egész életemet. Három hónapot kellett volna itt töltenem, de annyira izgalmas volt minden, hogy maradtam.

Hallottál azelőtt az országról?

Korábban nem jártam még Magyarországon, ez volt az első alkalom. Mindig is vonzott Budapest, voltak előzetes ismereteim az itteni látványosságokról, az engem érdeklő zenei szubkultúrákról, eseményekről, koncertekről. Ezért is vártam nagyon, hogy milyen lesz az itteni élet, de igazán a megérkezésemkor kóstolhattam bele a budapesti hangulatba.

Mit jelentett számodra a Leonardo ösztöndíjad?

Olyan új világba, környezetbe kerültem, ahol akarva-akaratlanul is számtalan tapasztalatot szereztem. Megszoktam az itteni dolgokat, folyamatosan tanultam, ezáltal a tudásom és a személyiségem is fejlődött.

Hogy érezted magad, amikor megérkeztél?

Egy utazási irodában töltöttem a szakmai gyakorlatomat, de nagyon benne voltam a zenei életben, ezért hamar dj is lettem helyi klubokban. Fantasztikus volt Budapest! Sok barátságos arc vett körül, igyekeztek segíteni – a nyelvtanulásban is. Nyelvészként ez kicsit könnyebb volt, és ma már abszolút megszokott, ha olaszul, angolul, spanyolul és magyarul beszélnek egy este alatt a Pizzicában.

Honnan jött a Pizzica ötlete?

Mindig is érdekelt, hogy mit tartanak érdekesnek az emberek, zenei, gasztronómiai és egyéb téren. A magyar konyhát is megszerettem, de hiányzott a hazai ízvilág. Mivel ilyen fajta (lazio stílusú) pizza nem igazán volt elterjedt – sőt, ismert – itt, ezért arra gondoltunk, mi lenne, ha kipróbálnánk, hogy ízlik az embereknek. A Pizzica egyébként nem csak egy hely, ahol jót lehet enni, hanem sok érdekes ember találkozóhelye is. A családi hangulat garantált, amit rendszeresen színesítünk klassz zenéssel és izgalmas művészeti kiállításokkal. A Pizzica egy családi vállalkozás, édesanyámmal és testvéremmel együtt kezdtek el. Örülök, hogy ők is követtek Budapestre! Mivel korábban sokat voltam távol, itt kezdtünk el újra együtt, családként élni.

Az interjúkat készítették:

Kávé, szerelem, Erasmus – DEME FELÍCIA,

Új gabonákat fejleszt egy indiai fiatal Magyarországon – BÁTKI EMESE,

Ciao, Budapest! – BARANYI DIÁNA

Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs egység

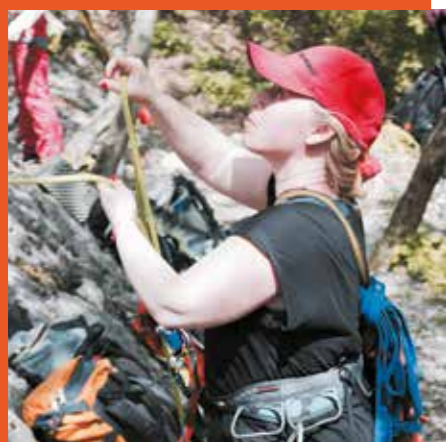
ERASMUS+ PÉLDAKÉPEK 2019

Résztevők. Vezetők. Nemzetközi projektmegvalósítók. Példaképek. Erasmus+ arcok. Kik ők, mi az ő történetük?

Az Erasmus+ példaképek kezdeményezés célja, hogy olyan, különböző területekről érkező személyeket mutasson be, akiknek története inspiráló lehet mások számára a döntéshozásban, útkeresésben. A kampány hangsúlyozza a társadalmi befogadást, a körülöttünk lévőket segítségét és az EU általános értékeinek hirdetését.

Kiss-Lukasik Tímea

önkéntes koordinátor, mentor,
Tinirehab, Megálló Csoport Alapítvány

2004 óta dolgozom a Megálló Csoportban, és három éve szolgálom a református drogmisszió belső ráckeresztúri Tinirehabon. Különböző hazai és nemzetközi pályázatokban segítek, és viszem tovább az Erasmus+ stafétát az Európai Szolidaritási Testületben. Különösen fontosnak tartom, hogy egy program ugyanolyan átlátható legyen, amilyen a klienseink terápiaja is. Az Erasmus+ egy lehetőség, tiszta, világos, jól tervezhető keretrendszerben. A szenvedélybeteg, drogos játszmák világát elhagyó, felépülésre vágyó fiatalok számára ez hatványozottan fontos szempont; mint felépülő szenvedélybeteg, számomra is az.

Végtelenül örülök, hogy 2007-ben „hagytam magam” rábeszélés egy lengyel partnerszervezet által, hogy vegyünk részt az Európai Önkéntes Szolgálatban (EVS). Hozzánk jártunk kalandterápiás táborokba a Megálló felépülő szenvedélybeteg klienseivel; tőlük vettük át a sziklamászást mint élménypedagógiai és rizikóterápiás módszert, de sosem gondoltuk, hogy ilyesmit uniós

támogatással is megvalósíthatunk. Ez volt az első pályázati tapasztalatom, amelyből rengeteget tanultam.

Egyik legemlékezetesebb pillanatom, amikor a Megálló Csoport elnyerte a Mobilitás különdíját a „Tiszta fejjel a tiszta környezetért” projektért, hiszen soha addig „volt drogosok” projektje nem nyert ilyen díjat, nem is volt senki más akkreditálva a szenvedélybeteg-ellátó helyek közül. A másik, amikor sikerült a Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió Drogterápiás Otthonának akkreditációja, az első drogrehab hazánkban, ami EVS-önkéntest küldő és fogadó szervezet lett.

Hiszem, hogy bátran fel kell vállalni olyan területek képviselését különböző nemzetközi fórumokon, mint a szenvedélybeteg-ellátás, ahol még mindig rengeteg sztereotípiával szembesülünk. Kevesen közelítik meg a témát úgy, mint más „elfogadottabb” betegségeket, pedig „felütheti a fejét” a legnehezebb sorsú, halmozottan hátrányos helyzetűektől a jó módú családokig bárhol. A drogrehabok és a Megálló kliensei is a legkülönbözőbb családi háttérrel érkeznek, és kiemelten fontosnak tartjuk, hogy az Erasmus+ program mindannyiuk számára elérhető legyen.

Egri Józsefné

tanár, Kállósejéni Diákokért és Ifjakért Egyesület

Az Erasmus+ új kihívásokat, szakmai fejlődést, és a lehetőségek végtelen tárházát jelenti. Erőforrás, ami lehetővé teszi, hogy benne legyünk az európai körforgásban. Olyan projektek is megtaláltak, amelyek nem tartoznak szorosan az általam tanított tantárgyakhoz, de óriási kihívást és élményt jelentettek számomra.

A szellemi sport, az ifjúságügy és köznevelési stratégiai partnerségek terén van számos projektünk, de idén már szakmai gyakorlatokkal és digitális kompetenciafejlesztéssel is foglalkozunk. Mindezeknek köszönhetően kurzusokat dolgoztunk ki, amelyek jelenleg is futnak, és újabb fejlődési lehetőségeket jelentenek munkatársaink számára.

Jelenleg teljes erőbedobással dolgozunk két ifjúsági csere projektötletén, illetve azon, hogy szakmunkásképző intézménnyel konzorciumot alkossunk, és bekapcsolódjunk a szakmai gyakorlatok körforgásába is.

Ha eléggé rugalmasak és kreatívak vagyunk, akkor több területen is kipróbálhatjuk magunkat a programon belül. Az Erasmus+ számos lehetőséget kínál az együttműködésre, és a célközönség széles körét megszólíthatjuk: különböző intézménytípusok diákjait, pedagógusokat, óvodapedagógusokat, civileket, felnőtteket. Egy fontos dolgot tartunk szem előtt: a célcsoportot hagyjuk kibontakozni már a projekt előkészítése során is, hiszen ötleteik által formálódik olyanná az együttműködés, amiben ők is szívesen dolgoznak majd.

Pordán Ákos

ügyvezető, Kézefogva Alapítvány

A Kézefogva Alapítvány 1993-ban jött létre azért, hogy a fogyatékosokkal élő embereknek, családjaiknak és a velük foglalkozó szakembereknek fejlesszen szolgáltatásokat, amelyek előmozdítják az érintettek emberi méltóságát és társadalmi elfogadását. Az Erasmus+ programok jelentik számunkra a felrészülést, új motiváció megjelenését; a program logikus forráselosztó és felhasználó pályázati rendszer, amely bizalommal és magas színvonalú szakmai elvárásokon alapul.

Megtaláltam azokat a munkatársakat, akikkel már a harmadik olyan pályázatot kezdhettük el, ahol mi vagyunk a főpályázók. Igaz, hogy az együttműködés hosszú távon előnyösebb, mint a versengés; jó érzés és szakmailag felemelő dolog együtt valami többet előállítani.

Legemlékezetesebb Erasmus+ pillanatom, amikor 2018-ban egy mobilitási programban találkozhattam egy értelmi fogyatékos emberrel, aki Finnországban az egyik legnagyobb szolgáltató partnerszervezet irányító testületében dolgozott. Minden számára szükséges segítséget megkapott ahhoz, hogy a szervezet életét megértse, és a döntések meghozatalához hozzájárulhasson. Óriási dolognak tartom; ebbe az irányba szeretnénk mi is elmozdulni.

Most két projektünket zárjuk, hogy kezdhesünk két újabbat. Összesen öt Erasmus+ programban veszünk részt. Új témáink: óvodapedagógusok számára a fogyatékoság témájában érzékenyítő program továbbfejlesztése Romániában és Szlovákiában,

iskolai tankert fejlesztése, üzleti terv készítés és kertfejlesztés értelmi fogyatékos emberek bevonásával.

Ahhoz, hogy olyan programokban vehessünk részt, amelyek valós igényeket elégítenek ki, a leghasznosabb, ha az eredményeket megfelelően disszemináljuk. Kövessük, hogyan hasznosulnak a projektek után, így láthatjuk, mire van igény, mire nincs.

Lénárt Györgyné

igazgató, Miskolci Szakképzési Centrum Martin János Szakközépiskolája, Szakiskolája és Készségfejlesztő iskolája

Sokszínű, utazással és élményekkel teli heteket töltöttem egy portugál szakmai gyakorlaton, ami visszatekintve is életem egy fontos epizódja volt. A tanulók is egészen megváltozott jövőképpel érkeztek haza. A külföldi tapasztalatszerzést lehetőségként élték meg, telve önbizalommal, mely után hittel, motiváltan tekintenek jövőjükre.

A portugál szakmai irányítók tanulóink családi környezetben is vendégül látták, így a diákok átélhették az elfogadás, befogadás élményét. Egyik tanítványunk állami gondozásban nőtt fel, így először tapasztalta, milyen, mikor a mindennapi ebédeken együtt asztalhoz ülnek. Miután ajándékot kapott a családtól, ő maga is meglepetéseket

vásárolt társai számára, hogy visszatérve örömet szerezhesen.

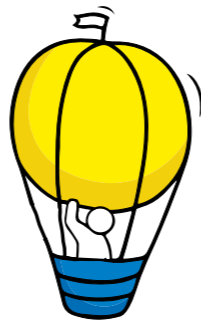
Valamennyi munkahelyre jellemző volt, hogy különleges empátiával, megértő odafigyeléssel fordultak a sajátos nevelési igényű tanulóink felé. Egy fiú, aki komoly szociális nehézségekkel jött velünk Barcelos városába, olyan odafigyeléssel és tempóval dolgozott, hogy minden egyes héten ő teljesített a legjobban. Ezt kitérítéssel is jutalmazták, amitől ő kinyílt, s nemcsak bátran kapcsolódott be a beszélgetésbe, de még udvarolni is kezdett, angol és olasz lányoknak. Ő a portugál út nélkül már nem lenne az iskola tanulója.

Az Erasmus+ kihívás, lehetőség számomra. Világossá tette, hogy a fenntartható rendszerszintű változás csakis egy fejlődésbarát környezetben jöhet létre, ami lehetőséget biztosít tapasztalatcserére, együttműködésre, jó gyakorlatok adaptációjára. Erősítette bennem az Európához való tartozást, az európai szellem megértését. A projekten keresztül éreztük át, mit jelent európainak lenni.

A program az intézményi szakképzés minőségének és eredményességének javítását, a szakképző évfolyamon tanulók továbbtanulási esélyeinek növelését, az egész életen át tartó tanulásra való igény kialakítását, az SNI-s tanulóink munkaerőpiaci sikerét jelentheti. •

Az interjúkat készítették:
BARANYI DIÁNA,
HARGITAI ÁGNES,
SIMON BOGLÁRKA,
SOMOGYI DOROTTYA
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs egység

ERASMUS+ ÚJ PÁLYÁZATI CIKLUS 2021-TŐL

2020-ban lehet utoljára pályázni az eddigi, megszokott feltételek mellett, utána lezárul az Erasmus+ program hétéves ciklusa. 2021-től megújult formában folytatódik a program, új pályázati feltételekkel.

Repülőjegyek, földön-vízen-levegőben megtett kilométerek, új ismerősök és barátok, örökérvényű tapasztalatok, szakmai tudás, hazahozott kreditek, személyes fejlődés, számszerűsíthető eredmények és lezárult, akár hosszú éveken át tartó projektek tanúskodnak az elmúlt évek tartalmasságáról. A 2014-2020 közötti Erasmus+ pályázati ciklus a végéhez közeledik, egy korszak lezárul.

Az oktatás és képzés területén elért eredményekről és sikerekről beszéljenek a számok: **541 támogatott pályázat** és több mint **21 ezer fő mobilitása** valósult meg csak 2019-ben. A beérkezett pályázatok közel hetven százaléka kapott támogatást, ennek legnagyobb részét a felsőoktatási szektor képviselte, ezt követte a szakképzés, majd a köznevelés és a felnőtt tanulás. A pályázati ciklus utolsó évében, 2020-ban még a megszokott, bevált keretek között lehet pályázni az Erasmus+ programban való részvételre: pedagógusok, oktatók, ifjúsági munkások, felsőoktatásban és szakképzésben tanuló diákok, mestertanulmányokat végző hallgatók és ifjúsági cserék **mobilitásai**, az innováció és a jó gyakorlatok cseréjén alapuló **együttműködések**, valamint **szakpolitikai tevékenységek** valósíthatók meg.

Minden szektor munkatársai számára elérhetőek a Tempus Közalapítvány információs napjai, amelyek 2019. október 31-től 2020. január végéig kerülnek megrendezésre. A felkészítő alkalmak során szeretnénk a pályázóknak megmutatni, hogy mit is jelentenek a különböző programok, és hogy leendő projektkoordinátorként miként tudják a fejükben formálódó projektötletüket a pályázattípus kereteibe beilleszteni. Az információs napok alkalmával közvetlenül a nemzeti iroda munkatársainak lehet feltenni a pályázással kapcsolatos kérdéseket, akik segítenek elhelyezni a projektötletet az Erasmus+ program keretrendszerében. A pályázattíró és projekttervező szemináriumok remek lehetőséget nyújtanak az új, még tapasztalatlan pályázóknak is, hiszen ezeken a rendezvényeken bemutatásra kerülnek a pályázatok lényegi elemei, a támogatandó projekt tervezésétől kezdve a praktikus információkig, mint például a költségtervezés vagy az úrlapok kitöltése.

AZ ERASMUS+ 2019-ES PÁLYÁZATI EREDMÉNYEI az oktatás és képzés területén

a beérkezett pályázatok közel

Az Erasmus+ legfőbb célkitűzései biztosan nem változnak meg az új pályázati ciklusban sem, vagyis ugyanúgy kiemelt szerepet kap majd a kulcskompetenciák és készségek fejlesztése, különös tekintettel a munkaerőpiac és a társadalmi kohézió szempontjából fontos készségekre; elsősorban tanulmányi célú mobilitások, illetve az oktatási-képzési intézmények és a cégek közötti együttműködés segítségével.

A minőség, az innováció és a nemzetköziesítés erősítése az oktatási-képzési intézményekben is fontos célkitűzése marad a programnak, ahogyan a szakpolitikai reformok és az oktatási-képzési rendszerek modernizációjának támogatása, illetve a nyelvtanítás és nyelvtanulás fejlesztése, a nyelvi sokszínűség és az interkulturális érzékenység támogatása is.

A Tempus Közalapítvány nemzeti irodaként továbbra is azon dolgozik, hogy a lehető legtöbb módon segítse pályázóit. Ezután is rendszeresen tartunk információs, tájékoztató napokat és pályázattíró rendezvényeket budapesti és vidéki helyszíneken is, de a pályázati eredmények kommunikációjához is igyekszünk hozzájárulni jó példák megosztásával a közösségi médiában és a különböző rendezvényeinken. •

SIMON BOGLÁRKA

Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

ERASMUS+
INFORMÁCIÓS
NAPOK

KÖZNEVELÉS

SZAKKÉPZÉS

FELNŐTT
TANULÁS

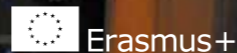
FELSŐOKTATÁS

IFJÚSÁG

tka.hu »
Erasmus+ információs napok

MIX AND MATCH!

Erasmus+ vegyes intézményi partnerségekkel a köznevelés fejlesztéséért

A köznevelési területen többféle olyan lehetőség is létezik, melyek keretében szorosabb intézményi együttműködések valósulhatnak meg egy-egy közoktatási területen érzékelhető probléma vagy hiányosság kezelésére.

Stratégiai partnerségi pályázattípusok a köznevelés területén:

- Iskolai, óvodai partnerségek, melyben kizárólag köznevelési intézmények vehetnek részt, és valósíthatnak meg tapasztalatcserére irányuló projektet.
- Vegyes intézményi összetételű köznevelési stratégiai partnerségek, melyben bármely, a közneveléséhez kapcsolódó intézmények, szervezetek valósíthatnak meg tapasztalatcserére irányuló projektet vagy akár nagyobb volumenű, szellemi termékek fejlesztését célzó együttműködéseket.

Mit adhatnak nekem az Erasmus+ vegyes intézményi összetételű köznevelési stratégiai partnerségi pályázatok?

Az ágazat- és szektorköziség mint kulcstényező

A vegyes partnerségi körű projektek jellemzően olyan nagyszámú és összetettségi problémák megoldására irányuló együttműködések a köznevelés területén, amelyekhez az oktatási szektoron túlmutató (állami, civil, üzleti) szereplők bevonására, ágazat- és szakmaközi partnerség kialakítására van szükség. A tapasztalatok alapján az együttműködést rendszerint egy, az oktatási területen kívüli szervezet, intézmény kezdeményezi, ők hívják a probléma megoldására a különböző partnerszervezeteket, köztük a közoktatási intézmény(ek)e)t is. Az óvodáknak, iskoláknak, valamint más köznevelési intézményeknek partnerintézményként nagyobb a részvételi hajlandóságuk ezekben a nagyobb léptékű projektekben, így közvetlenül részesülnek a projektek eredményeiben. Különlegessége ennek a pályázattípusnak, hogy bölcsődék is részt vehetnek benne, így a legfiatalabb gyermekek nevelésével foglalkozó kisgyermeknevelők, más intézményi munkatársak bevonására is van benne lehetőség.

Vegyes intézményi összetételű köznevelési stratégiai partnerségek – a 2019-es támogatott projektek számokban

- 2019-ben 28 pályázat érkezett erre a pályázati formára, ebből 11 innovációt támogató és 2 tapasztalatcserére fókuszáló pályázat kapott támogatást.

TÁMOGATOTT PROJEKTEK:

NÉHÁNY PROJEKTPÉLDA

Hátrányból előre – szociális érzékenyítő képzés középiskolai pedagógusok számára

Miként tudjuk a hátrányos helyzetű tanulókat integrálni az iskoláinkba? Hogyan alakul ki a társadalmi előny és a hátrány? Melyek az egyéntől és melyek a körülményektől függő előnyök, hátrányok? Mit tudunk tenni a társadalmi problémák megoldására, a hátrányok kiegyenlítése érdekében?

Ilyen és sok más izgalmas kérdést feszegetett a szegedi KatHáz Közhasznú Nonprofit Kft. által koordinált 3 éves, 6 országot lefedő projekt, amely a pedagógusok szociális érzékenységének fejlesztését tűzte ki célul.

A helyi sajátosságokra érzékenyen reflektáló, a hat ország szempontjai, szóhasználata között közös nyelvet teremtő, szektorközi projektben középiskolai tanárok számára fejlesztettek ki és akkreditáltattak egy 30 órás pedagógus továbbképzést. A képzés a hazai pedagógusképzési palettán hiánypótló módon a szociális kompetencia fejlesztésének területén belül kifejezetten a szociális érzékenység fejlesztésére fókuszál, és újszerű módszertani megoldásokat is tartalmaz.

A projekt keretében megszülető helyzetfelmérést, a továbbképzést, a téma megértésének segítésére kifejlesztett animációs videókat, illetve többi projektterméket itt lehet elérni:

[▶ kathaz.hu/rolunk/](http://kathaz.hu/rolunk/)

Problémamegoldás, kombinatorika és játékos tanulás a matematikaoktatásban

A magyar kezdeményezésű és koordinációjú PolyUniverse projekt a matematikatanulás szerethetővé, életszerűvé és eredményessé tételéhez járult hozzá a geometriai alapelemekre (a körre, háromszögre, négyzetre) és a négy alapszínre (a pirosra, sárgára, kékre, zöldre) építő kombinatorikai-művészeti PolyUniverse játékkal.

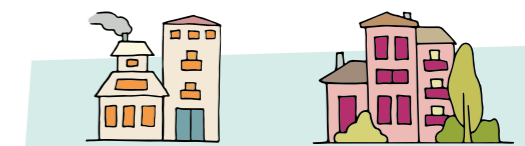
A projekt résztvevői a napi munkájuk során érzékelték, hogy milyen szakadék van a hagyományos tanórai matematikatanítás és a gyerekek valósága között, holott a matematika sok alapvető problémamegoldó, kombinatorikus logikai-gondolkodási készség elsajátításában segíthet. Az életszerű, játékos tanulás egy lehetőségét adja a matematika terén a Saxon-Szász János feltaláló által kifejlesztett játék, amelyet a projekt keretében magyar, szlovák, finn iskolákban teszteltek, a hatásait, eredményességét, valamint a mindennapi tanulásban való használhatóságát vizsgálták. A nemzetközi együttműködés eredményeképpen egy pedagógusoknak szóló módszertani könyvet fejlesztettek ki, amelyben tanulóknak szóló feladatlapok is vannak, illetve a nyomtatott anyag online támogatására szolgálnak a honlapjukon elérhető tananyagok. A projektben finn, spanyol, szlovák és magyar partnerek vettek részt, köztük két kis- és közép vállalkozás, egy kutatóintézet és három középiskola.

[▶ További információ: poly-universe.com](http://poly-universe.com)

Nyírségből Szlovákiába és Romániába – szintet lépett a Kedvesház projekt

A 2016-ban indult, 3 éves vegyes intézményi összetételű köznevelési stratégiai partnerségi projektben (KA201) egy továbbképző intézet, egy alapítvány és két általános iskola és óvoda fogott össze.

A projekt alapjául szolgáló szakmai tudásanyagot a nyírteleki Kedvesház kollégiumot működtető, illetve a Kedvesház-pedagógiát kifejlesztő Gyerekekért SOS 90' Alapítvány szolgáltatja, az Evangélikus Pedagógiai-szakmai Szolgáltató és Továbbképző Intézet a pedagógus továbbképzés kifejlesztését és megszervezését teszi hozzá a projekthez, a szlovákiai és romániai kistérségek pedagógusai pedig a projekt kedvezményezettjei, azaz az ő képzésük és szakmai mentorálásuk valósul meg a projektből, így a Kedvesház-pedagógia már nemcsak a Nyírségben elérhető és ott segíti a hátrányból rajtoló gyerekekkel való közös munkát, hanem Szlovákia és Románia néhány magyarlakta településén is.

Mi az a Kedvesház-pedagógia?

A Kedvesházat, azaz a hátrányos helyzetű gyerekeknek otthont adó, nyírteleki bentlakásos kollégiumot létrehozó pedagógus, Lázár Péter 25 éve kezdte el a munkát a nyírségi tanyabokrok-ból bejáró, hátrányból rajtoló, döntően roma származású gyerekekkel, akiknek a családja nem tudja megadni azt a háttérrel, hogy a gyerekek tanulni tudjanak.

Péter a munkatársaival együtt az állami iskolákból kizáródott gyerekeket felkarolva, számukra második otthont, stabil érzelmi háttérrel biztosítva, az önbecsülésüket, küzdőképességüket erősítve alakított ki egy olyan befogadó pedagógiai módszertant, amely speciálisan a magyar cigány gyerekek háttérére, igényeire, hátrányainak kiegyenlítésére szabott és ma már kellően strukturált, letisztult ahhoz, hogy más, hátrányos helyzetű, illetve speciálisan roma származású gyerekekkel foglalkozó pedagógusok számára is szakmai sorvezetőként szolgáljon.

A hátránykiegyenlítő, esélyteremtő munkában letisztult pedagógiai programot ma már nemcsak a Nyírségben használják, hanem az Erasmus+ program finanszírozásával sok-sok pedagógus számára szolgál inspirációul magyar nyelvtérületen, így megsokszorozódhat a jó gyakorlat hatása.

További információ:

[▶ epszti.hu/epszti-fooldal/kiadvanyok/utak/utak-es-hidak](http://epszti.hu/epszti-fooldal/kiadvanyok/utak/utak-es-hidak)

Ön is pályázna?

A céljainak megfelelő Erasmus+ pályázati forma kiválasztása előtt, a projekt tervezésekor érdemes tisztázni, hogy

- milyen probléma megoldásán gondolkodunk, milyen szektort érint majd a projektünk;
- tapasztalatcserében gondolkodunk, vagy az előzetes tapasztalatunkat beépítve komolyabb tudást szeretnénk összegezni a projekt végére, ami mások számára is használható, újszerű tartalom vagy módszer – előbbi esetben tapasztalatcserére irányuló, utóbbi esetben innovatív szellemi termék kifejlesztését célzó pályázati formát válasszunk;
- milyen partneri körrel tudnánk a fentebb megfogalmazott célokat elérni.

Amint ezekre a kérdésekre választ adtunk, nagyjából körvonalozódnak egy lehetséges projekt keretei. Ezen a ponton érdemes előzetes konzultációt kérni a Tempus Közalapítvány egyik kollégájától. •

KAPCSOLAT:

Erasmus+ vegyes intézményi összetételű köznevelési stratégiai partnerségek

FINTÁNÉ HIDY RÉKA
reka.hidy@tpf.hu

ASHLOCK-KÉTHELYI ESZTER
eszter.kethelyi@tpf.hu

AZ ERASMUS+ PROGRAMMAL AZ OKTATÁS MINŐSÉGÉNEK FEJLESZTÉSÉÉRT

A köznevelést támogató intézményi pályázati lehetőségek

KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEK MUNKATÁRSAINAK MOBILITÁSA (KA101)

kevésbé tapasztalt projektmegvalósítók számára is ajánlott

Mit nyújthat ez a projekt típus?

- külföldi továbbképzéseken, illetve szakmai látogatásokon vehet részt, vagy egy külföldi oktatási intézményben oktathat
- fejlődik az idegennyelvi tudása
- szakmai inspirációt és megújulást hozhat az intézménybe
- külföldi szakmai kapcsolatokat építhet ki és erősíthet meg
- növelheti intézménye szakmai elismertségét a külföldi tapasztalatok beépülését követően
- további nemzetközi mobilitási és együttműködési projektek megvalósítását alapozhatja meg

Milyen intézmények vehetnek részt a projektekben?

Óvodák, általános iskolák, gimnáziumok, szakköznevelési iskolák, szakköznevelési iskolák, kollégiumok, alap- vagy középfokú művészeti iskolák, egyéb köznevelési intézmények

PROJEKTPÉLDA

A gimnáziumban a tanárok régóta tapasztalják, hogy módszertani megújulásra van szükség azért, hogy megtalálják a közös hangot a gyerekekkel. Egy 15 hónapos projekt keretében a fizika és biológia szakos tanár angol nyelvtanfolyamon vesz részt, a tanfolyamot követően egyikük egy szakmai továbbképzést is elvégez a fogadó országban, a másik pedig egy külföldi iskolában vesz részt szakmai látogatáson, melyhez az intézményvezető-helyettes és az iskola-pszichológus is csatlakozik. A cél, hogy az iskola munkatársai mind a kurzusok, mind a szakmai látogatások tapasztalatait beépítsék saját pedagógiai gyakorlatukba, és a tanultakat megosszák kollégáikkal.

ISKOLAI, ÓVODAI PARTNERSÉGEK (KA229)

kevésbé tapasztalt projektmegvalósítók számára is ajánlott

Mit nyújthat ez a projekt típus?

- iskolák és/vagy óvodák közötti tapasztalatcserét, együttműködést hozhat létre kollégáival
- megoszthatja kollégáival ötleteit, tanulhat tőlük
- projektszerű tevékenységeket valósíthat meg
- intézménye projektjét diákok és tanárok rövid és/vagy hosszú távú mobilitása egészítheti ki
- megismerheti külföldi oktatási intézmény(ek) mindennapjait
- szakmailag inspirálódhat, megújulhat
- megerősödik az idegennyelv-tudása
- intézménye nemzetközi kapcsolatai bővíülhetnek
- könnyedebb szakmai témában dolgozhat együtt a partnerintézményekkel

Milyen intézmények vehetnek részt a projektekben?

Óvodák, általános iskolák, gimnáziumok, szakköznevelési iskolák, szakköznevelési iskolák, kollégiumok, alap- vagy középfokú művészeti iskolák.

PROJEKTPÉLDA:

A három ország iskolájának együttműködésében zajló projekt első esztendejében több, tanulást segítő applikáció használatát sajátítják el a projektben részt vevő intézmények tanárai és diákjai, valamint a holland partnerintézmény a területen szerzett tapasztalatait osztja meg a többi iskolával. A projekt második évében a partnerintézmények továbbképzéseket tartanak, belső tesztek végeznek és mind-egyik megismert alkalmazáshoz oktató videókat készítenek. A projekt célja, hogy az iskolák a megismert applikációkat fokozatosan beépítsék a mindennapi tanítási/tanulási folyamatba.

VEGYES INTÉZMÉNYI ÖSSZETÉTELŰ KÖZNEVELÉSI STRATÉGIAI PARTNERSÉGEK – TAPASZTALATCSERÉRE IRÁNYULÓ PROJEKTEK (KA201)

közepesen tapasztalt projektmegvalósítók számára is ajánlott

Mit nyújthat ez a projekt típus?

- jó gyakorlatokat vehet át a partnerintézményektől
- jó gyakorlatokat oszthat meg a partnerintézményekkel
- az oktatási ágazaton túlmutató problémák megoldásán dolgozhat kollégáival
- szektor- és szakmaközi intézményi együttműködéseket működtethet
- tapasztalt külföldi szakmai szervezetekkel közösen találhatnak megoldást egy közösen felvetett kérdésre, problémára
- nemzetközi tudásmegosztást és hálózatépítést indíthat el
- szakmailag inspirálódhat, megújulhat
- projektmenedzsment technikákat sajátíthat el
- különlegesség: nem csak köznevelési intézmények hozhatnak létre projektet, vehetnek részt az együttműködésben

Milyen intézmények vehetnek részt a projektekben?

Alapítványok, egyesületek, cégek, kis- és középvállalkozások, kutatóintézetek, iskolák, óvodák, bármilyen egyéb intézménytípus

PROJEKTPÉLDA:

A konzorcium olasz és magyar iskolájában magas a lemorzsolódási arány, és az intézmények még nem találtak hatékony módszert ennek csökkentésére. A projekt célja, hogy a svéd és bolgár egyesület, valamint az észti iskola részvételével zajló projektben a szervezetek megismerjék egymás jó gyakorlatait, és egy közös jó gyakorlat gyűjteményt hozzanak létre, amelyet a projektben részt vevő szervezetek, valamint a területen kihívásokkal szembesülő intézmények használhatnak.

VEGYES INTÉZMÉNYI ÖSSZETÉTELŰ KÖZNEVELÉSI STRATÉGIAI PARTNERSÉGEK – SZELLEMI TERMÉKET KIDOLGOZÓ PROJEKTEK (KA201)

tapasztalt projektmegvalósítók számára ajánlott

Mit nyújthat ez a projekt típus?

- hiánypótló, innovatív szellemi terméket fejleszthet a partnerintézmények kollégáival
- fajsúlyosabb szakmai tartalom kidolgozását vállalhatja
- az oktatási ágazaton túlmutató problémák megoldásán dolgozhat kollégáival
- szektor- és szakmaközi intézményi együttműködéseket működtethet
- tapasztalt külföldi szakmai szervezetekkel közösen találhatnak megoldást egy közösen felvetett kérdésre, problémára
- nemzetközi tudásmegosztást és hálózatépítést indíthat el
- szakmailag inspirálódhat, megújulhat
- projektmenedzsment technikákat sajátíthat el
- már működő külföldi eredményeket és gyakorlatokat adaptálhat intézménye
- különlegesség: nem csak köznevelési intézmények hozhatnak létre projektet, vehetnek részt az együttműködésben

Milyen intézmények vehetnek részt a projektekben?

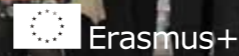
Alapítványok, egyesületek, cégek, kis- és középvállalkozások, kutatóintézetek, iskolák, óvodák, bármilyen egyéb intézménytípus

PROJEKTPÉLDA:

A projekt célja, hogy a nemzetközi konzorcium 10-14 éves diszlexiás diákok számára tematikusan rendezett, angol és német nyelv tanulását segítő digitális oktató csomagot hozzon létre. Az anyag készségfejlesztő feladatokat, egyéni és csoportfeladatokat tartalmaz, amelyek rugalmasan felhasználhatók. A tananyag szakmai összeállításáért a magyar egyetem felel, a technikai támogatást a svéd informatikai cég nyújtja, a speciális célcsoport tanulási igényeinek meghatározásában a dán szakmai szervezet nyújt segítséget, a feladatokat pedig a magyar, szlovák és német iskolák diákjai és tanárai tesztelik.

Összeállította: HLAIVATY ILLIKO
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ Programiroda

TCA egyéni tréningprogramokkal a sikeres ERASMUS+ projektekért

„Szakmai megújulás, kitekintés, jó gyakorlatok cseréje, utazás, fejlődés”, ezekkel a hívószavakkal fémjelvezhetők az Erasmus+ program egyéni tréninglehetőségei. Ha motivációra, partnerekre, új ismeretekre és ötletekre vágyik, a TCA lehet a megoldás!

Partnerkereső szemináriumok, szakértői tanulmányutak, tematikus szemináriumok és egyéb nemzetközi támogató rendezvények színes választéka közül szemezhetnek fejlődni vágyó köznevelési, szakképzési és felnőtt tanulási pályázóink. 2019-ben ezidáig hat külföldön megrendezett TCA-n vettek részt pályázóink, valamint egy budapesti alkalomhoz csatlakoztak Erasmus+ projektmegvalósítók. A következő tanulási eredményekkel és élményekkel tértek haza:

Bem Tímea (Budapest II. Kerületi Szabó Lőrinc Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium) és **Claudia Piovano** (Galileo Progetti Nonprofit Kft.)
BUKAREST – FUTURE+ KONFERENCIA

Nagyszabású nemzetközi rendezvényen vettünk részt Bukarestben, ahol 23 országból 140 résztvevő volt jelen. Elsősorban hasznos információkhoz jutottunk az Erasmus+ program jövőjével kapcsolatban, hozzászólhattunk a tervezett változtatásokhoz, megoszthattuk tapasztalatainkat. Másrészt egyszerű tapasztalatokkal gazdagodtunk a nyelvgyakorlás, a nemzetközi kitekintés, az európai dimenziók terén. Új kapcsolatokat alakítottunk ki európai partnerekkel, bővítve nemzetközi hálózatunkat, megosztottuk jó gyakorlatainkat, megvitattuk a felmerülő nehézségeket és lehetséges megoldásaikat. Technikai ismereteket szereztünk az Európai Szolidaritási Testület és az EU-s ajánlások írása vonatkozásában. Nagyon hasznos volt a magyar kollégákkal eltöltött idő is, megismertük egymás projekteit és intézményeit. Projektkoordinátorként nagyszerűen tudjuk hasznosítani a megszerzett tudást, nemcsak az előadások anyagait, hanem az informális megbeszélések tapasztalatait is. Mások példáinak megismerése mindig ad új ötleteket, hogy saját projekteinket hogyan fejlesszük tovább, milyen új területeken indítsunk nemzetközi együttműködéseket.

Lengyel Tünde Anikó (Hódmezővásárhelyi SZC Corvin Mátyás Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája) és **Páli Noémi** (Bajai III. Béla Gimnázium)
STOCKHOLM – SZAKÉRTŐI TANULMÁNYÚT

2019 májusában 4 napot töltöttünk Svédországban, 14 országból érkező 30 vezetőtársunkkal az Erasmus+ program jóvoltából. A képzés célját a szervezők a tantestület szakmai fejlődéséhez, fejlesztési útjaihoz kapcsolódó lehetőségek körvonalazásában határozták meg, hangsúlyozva mind az elméleti, mind pedig a gyakorlati megközelítést. Svéd köznevelési intézményeket látogattunk, megismertük egymás iskolarendszerét, tanultunk egymástól kooperatív módszerekkel, melyeket felhasználva, az otthoni környezetben fejleszthetjük tantestületeink egységét. A svéd nemzeti iroda arra törekedett, hogy a 4 nap minden pillanatában tanuljunk, tapasztaljunk, kapcsolatokat építsünk. A program végére sikerült egymást jól megismernünk, megbeszélhettük vezetési tapasztalatainkat, iskolánk erősségeit illetve fejlesztési igényeit. Azaz megalapoztunk egy esetleges közös projektet, melynek igényét mind a svéd iskola-vezetők, mind pedig a konferencia résztvevői megfogalmazták. Magyarországról ketten vettünk részt a tanulmányúton és barátként tértünk haza.

TCA – Transnational Cooperation Activities, egyéni tréning lehetőségek Erasmus+ leendő és régi pályázóknak.

Savanyáné Losonczy Csilla (Szegedi SZC Csonka János Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája) és **Tari Erika** (BSZC Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakgimnázium)
BERLIN – PARTNERKERESŐ SZEMINÁRIUM

A 2019. május 27-29. között szervezett programra 80 résztvevő érkezett 20 országból, hogy személyes kapcsolatokat építsen ki és partnereket találjon Erasmus+ szakképzési mobilitási pályázatokhoz. A szeminárium előtt elektronikus katalógust kaptunk a résztvevőkről, így előre tájékozódhattunk, hogy kik és milyen céllal jönnek a rendezvényre. Különböző feladatokat kaptunk: plakátot kellett készíteni az iskolánkról, városunkról, amit a „European Fair” keretében ki is állítottunk. A szeminárium során a német, ír, török, izlandi és francia nemzeti irodák munkatársainak szervezésében áttekintettük az Erasmus+ pályázatok fontosabb tudnivalóit, szabályait, a pályázás lépéseit, valamint személyes kapcsolatokat alakíthattunk ki a résztvevőkkel. A programot nagyon sikeresnek tartom. A szervezők mindent megtettek azért, hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt minden fontos pályázati lépést áttekintsünk, mindemellett minél jobban megismerjük egymást, és betekintést nyerjünk minden résztvevő kulturális hátterébe. Ha valaki partnert szeretne keresni a projektjéhez, annak egy ilyen partnerkereső szeminárium a leghatékonyabb módja.

Kiss Tamás (Budapesti Innovatív Gimnázium és Szakgimnázium)
LA LAGUNA – NEMZETKÖZIESÍTÉSI TEMATIKUS SZEMINÁRIUM

A programot a legmesszebbmenőkig hasznosnak és eredményesnek találtam. Előzetes elvárásaimat messze meghaladta, céljaim megvalósultak, amihez kellett a nyitottságom és biztos angol nyelvtudásom is. Hasznos volt, hogy négy napig minden időt együtt töltöttünk a résztvevőkkel, akikkel azóta is folyamatos kapcsolatban állunk. A nemzetköziesítési stratégiát,

jó gyakorlatokat, digitális készségeket, iskolai dolgozók szélesebb körű bevonását és a szakképzési rendszert is érintő előadásokon és szemináriumokon kívül három helyi intézményt is meglátogattunk. Számos projektötlet merült fel, és remélem, sikeresen fogunk együtt munkálkodni rajtuk. Iskolánk hat spanyol, egy lett, három svéd iskolával, valamint két horvát intézménnyel is tervezi az együttműködést. A szeminárium megerősített abban, hogy szinte csak személyesen lehet kapcsolatot építeni. Rengeteg hozzáadott értéket kaptam a résztvevőtől, ami segítségünkre van a tervezett projekteink megvalósításában és hosszútávú, stabil együttműködésekre való törekvésünkben.

Tóth Judit Emma (AM Közép-magyarországi Agrárképző Központ, Bercsényi Miklós Élelmiszeripari Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium)
BRÜSSZEL – KOMMUNIKÁCIÓS, DISSZEMINÁCIÓS TEMATIKUS SZEMINÁRIUM

A TCA-n való részvétel rengeteg motivációt és ötletet adott a munkámban. Folyamatosan küzdünk azzal, hogy utolérjük a jelenlegi fiatalokat a modern kommunikációs eszközökkel, és a TCA képzés egy teljes képet adott arról, milyen alkalmazásokat hogyan használjunk a célcsoportunk elérésére. A 2 napos képzés során számos új kommunikációs technikát ismerhettünk meg, ezenkívül új ötleteket kaptunk arra, hogy hogyan használjuk jobban a már meglévőket. Facebook és Instagram oldalunkon sokkal céltudatosabban, tervezettebben kommunikálunk, elkezdtünk modern plakátszerkesztő alkalmazásokat használni, disszeminációs tevékenységünkkel most már nagyobb célközönséget célunk meg. Sok olyan témát érintett a tréning, amelyekre az itthoni Tempus szemináriumokon már felkészítettek, például disszeminációs terv, ütemterv, Gantt diagram, tevékenységek monitoringja, így pár előadás inkább egy pozitív megerősítés volt, hogy amit csinálunk, az jó.

A TCA pályázók körére, a finanszírozásra, valamint a tréningtípusokra vonatkozó részletes leírás itt található:

tka.hu » Pályázatok » Erasmus+ » Erasmus+ Egyéni Tréning Programok (TCA)

Összeállította:
JAKAB RÉKA és TAKÁCS TÍMEA
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ Programiroda

Think BIG, Start SMALL

Közösségfejlesztés fiatalokkal

Sikerül szervezetünknek bevonnia és aktív részvételre buzdítania célcsoportjait? Hogyan tudnánk ifjúsággal dolgozó szakemberként helyi szinten segíteni a fiatalok közösségi kezdeményezéseit? Többek között ezekre a kérdésekre kerestük a választ a Think BIG, Start SMALL című Erasmus+ képzésen.

Képzés címe: Think BIG, Start SMALL
Témája: Közösségfejlesztés fiatalokkal
Időpont, helyszín: 2019. május 27-31. Budapest
Résztevők: 22 fő 13 országból
Trénerek: Sofie Van Zeebroec (BE), Igor Spetič (HR), Radnai Zsuzsa (HU)

A képzés a SALTO Training of Trainers program keretében a Tempus Közalapítvány támogatásával valósult meg.

Az aktív részvétel, a közösségépítés és a társadalmi kezdeményezések kéz a kézben járnak. Ha a fiatalokat társadalmi kezdeményezések elindítására szeretnénk ösztönözni, a közösségekben aktív fiatalokra, ugyanakkor támogató közösségekre van szükségünk. De hogyan lesz egy helyi közösség támogató és inspiráló? Hogyan tud egy ifjúságsegítő tudatosan a közösségi folyamatok katalizátora lenni? Merjünk nagyban gondolkodni, de kezdjük kicsiben, adott esetben a közösségfejlesztést!

Miről, kiről, kinek szól

A közösségfejlesztés alapelve a helyi közösséghez és a társadalomhoz tartozás elősegítése. Abban, hogy egy fiatal elköteleződjön és aktívan részt vegyen a közösség életében, nagy szerepe van az ifjúságsegítőnek. Márpedig ez egy komplex feladat, melynek elsajátítására nincs egy egységes képzés, a szükséges készségeket és kompetenciákat általában egyénileg, különböző módokon fejlesztik. A trénerek éppen ezért fontosnak tartották, hogy a képzés során nagy hangsúlyt kapjon az ifjúságsegítők önreflexiója.

Először önmagunkat kell jobban megismerni, hogy a lehető legjobban szolgálhassuk a közösséget. Hol tartok most, mint ifjúságsegítő? Milyen kompetenciáimat kell fejlesztenem? Ezek felmérésére a trénerek a self-directed learning (önirányított tanulás) módszerét alkalmazták, melyhez a tréningzsoba különböző pontjain kérdéseket, eszközöket helyeztek el. Ezek közül a résztvevők választhatták ki a tanulásukat, önvizsgálatukat leginkább segítőket, melyekről önállóan, párban vagy csoportban gondolkodhattak. Kinek az asszociációs kártyák, a társas beszélgetés, kinek az asztal alá ragasztott kérdésekről való

önálló elmélkedés vált be. Ötletes gondolatindítók: Hogyan akadályozod saját tanulásodat? Hogyan képezed el magad hagymaként?

Egy következő lépés a közösségek megvizsgálása, melyre hatékony technika a 3D-s modellezés. A résztvevők egyszerű tárgyak, papírok, kavicsok segítségével térbeli térképet készítettek, és ez alapján mutatták be társaiknak közösségüket. A kiscsoportos megosztás során hamar fény derült a kihívásokra: nehézség lehet a vidék és városok közti távolság, az ifjúsági központok programjainak hirdetése, a fiatalok bevonása és az erős teamek hiánya.

A közösségfejlesztésben elengedhetetlen lépés a szükséglet-elemzés. Csakis a célcsoportok valós igényeinek ismeretében lehet célzott, konkrét ötletekkel előállni a kihívás megoldására. Ezért bizonyul hatékonyak a kutatás, terepmunka és a célcsoport személyes megkeresése. A képzésen a résztvevők helyi problémák sajátosságait mérték fel és kerestek megoldási javaslatokat, közvetlenül kapcsolatba lépve, kérdezve és interjúkat készítve a helyiekkel. Így derült ki, hogy a budai lakosok alapvetően elégedettek a tömegközlekedéssel, kisebb finomításokra lenne csak igényük. A gyakorlatot követő reflektáláson a résztvevők felismerték, hogy saját közösségükben is az működhet, ha megszólítják a fiatalokat, és első kézből szereznek információt szükségleteikről.

Inspiráló példák, hétköznapi hősök

Hajlamosak vagyunk a gyengeségeinkre fókuszálni, pedig mindenkinek vannak erősségei. A kérdés, hogyan tudjuk felismerni és a leghatékonyabban kihasználni ezeket a fiatalokkal folytatott munka során. Hiszen bárki lehet valakinek a hőse, az ifjúságsegítő meg hozza olyan hétköznapi hősök, akik nagy hatással lehetnek a fiatalokra. A tréningen egy beöltözös gyakorlat vezette rá a szakembereket a bennük rejlő hősök – a vidám Harisnyás Pippitől a bátor oroszlanig – megidézésére és kompetenciáik tudatosítására.

Érdekes ránézni a más közösségekben már bevált, működő gyakorlatokra is, melyekből inspirálódhatunk. A képzésen a résztvevők egymás közti tapasztalatcseréjén túl ezt szolgálta három budapesti közösségi kezdeményezés meglátogatása. Az UCCU roma civil szervezet városi sétája egyedi szemszögből vezette be a résztvevőket a nyolcadik kerület titkaiba. A MiraDoor közösségi térben az Artemisszió Alapítvány menekültekkel folytatott, változatos tevékenységét ismerték meg. A Nem Adom Fel Kávézó és Étterem befogadó hangulatában Magyarország első fogyatékossgal élő emberek által alapított kávézójának működéséről meséltek.

Kreativitással a cél felé

Amikor egy kihívásra megoldási lehetőségeket keresünk, egy improvizációs gyakorlat hatékony módszer lehet, segítségével a probléma jobban szemléltethető, így könnyebb megoldásokat javasolni. A nemet mondás helyett az „Igen, és...” filozófiát alkalmazzuk, azaz bármilyen javaslat érkezik a szituáció folytatására, mindig tovább kell játszani, így rákényszerülünk újabb és újabb ötletek kitalálására, tesztelésére. A képzésen a résztvevők így helyezkedtek bele helyi szintű kihívásaikba, ily módon kívülről láthattak rá problémáikra és társaiktól új ötleteket kaptak.

A kreativitást serkentő gyakorlatok kettős célt szolgálnak: az ifjúságsegítők készségeit fejlesztik és magukkal a fiatalokkal is jól használhatók. Például, amikor a résztvevőknek el kell vonatkoztatniuk egy tárgy vagy egy szimbólum eredeti funkciójától, és ki kell találniuk, mi másra alkalmazható még, rádöbbennek, miként lehet egy kérdést más perspektívából, a megszokottól eltávolodva vizsgálni.

A megoldási ötletek generálására háromféle csoportos brainstorming módszert is bemutatnak a trénerek, melyből több száz ötlet, valamint a megoldás prototípusát ábrázoló kollázsok születtek. Ezen módszerek alapelve hasonló: ha egyedül

megakadtunk, talán épp a csapatmunka vezet gazdag, különféle eredményekhez.

Projektötlettől a megvalósításig

Miután egy közösség meghatározta céljait, gyakran születnek kreatív projektötletek, de sok szervezet nem jut el az ötlettől a megvalósításig. Ennek megelőzésére a tréning lehetőséget nyújtott a projektmenedzsment alapjaival való megismerkedésre. A résztvevők és a trénerek közötti tapasztalatcsere tovább erősítette a kapcsolatépítést, illetve fontos szerepet kapott azon Erasmus+ és Európai Szolidaritási Testület lehetőségek bemutatása, melyekben a fiatalok a helyi közösségükben jelentkező legfontosabb kihívásokra reagálhatnak. Az Erasmus+ számos alprogramja támogatja a fiatalok ösztönzését a demokratikus életben való aktív részvételre, különösen a KA3 – Szakpolitikai reformok támogatása nevű pályázati kategóriával érdemes megismerkedni. A szolidaritási projekt keretében a fiatalok kifejeztesen a lakóhelyük szerinti országban valósíthatnak meg projekt munkákat, hogy pozitív változást érjenek el helyi közösségeikben.

Mivel a közösség formálásában és fejlesztésében elengedhetetlen, hogy legyenek célok, feladatok, melyekhez határidőt és felelőst rendelünk, a képzés résztvevői személyes akciótterveket dolgoztak ki az utolsó napon. A négy napos, intenzív tréning programjával ezért tartottuk fontosnak bemutatni, mert alkalmazható a közösségfejlesztésre: végigveszi annak különböző lépéseit a szükségletelemzéstől a stratégia felállításáig. Mindez mögött pedig, ahogy a trénerek az utolsó napon feltárták, a design thinking szemléletmód áll, azaz a tervalapú gondolkodás problémamegoldásra irányuló módszertana.

DESIGN THINKING (tervezői gondolkodás):
 Hatékony módszer a kreatív gondolkodásra és a problémák új megközelítésére általában 5 lépésben:
 1. fázis: megismerés és feltárás, azaz a célcsoport valós szükségleteinek feltérképezése
 2. fázis: értelmezés, azaz a szükséglet definiálása, mit akarunk fejleszteni
 3. fázis: ötletelés, leggyakrabban a brainstorming, illetve más ötletgyűjtési technikákat alkalmazva
 4. fázis: kidolgozás, a megoldás paramétereinek konkretizálása, prototípus készítés
 5. fázis: a megoldási javaslat (prototípus) tesztelése

RADNAI ZSUZSA *tréner*,
 GŐSI LILLA *résztevő*

Volt egyszer egy Európai Ifjúsági Hét

„*Hogyan befolyásolhatják a fiatalok az életüket meghatározó legfontosabb döntéseket, és miként vállalhatnak nagyobb szerepet a társadalom jobbá tételében?*”

A kétfévente megrendezett, 2019-ben a „Demokrácia és én” témában megvalósuló Európai Ifjúsági Hét célja, hogy az Erasmus+ program országaiban szervezett rendezvényeken keresztül hívja fel a figyelmet az ifjúsági tevékenységekre, és teret biztosítson fiatalok, projektrésztvevők, ifjúsági szervezetek és szakpolitikai döntéshozók találkozására. A hét során hazánkban ifjúsági programok színes skálája valósult meg, de az Európai Bizottság által szervezett brüsszeli nyitó eseményen sem volt hiány sikeres magyar projektekből.

Oxfordi vita

Az Eurodesk Közép-magyarországi régió partnerszervezetei „Van választásod!?” címmel vitanapot rendeztek Budapesten, melyen 17-25 éves fiatalok csapatai versenyeztek az oxfordi vita módszerét használva: meghatározott tételmondatokra kellett pro vagy kontra érvelniük. A rendezvényről Maczói József Eurodesk régiós koordinátor mesélt a Tamaszpont MOPKA-tól.

„Az Ifjúsági Hét témája tökéletesen illeszkedett az Európai Parlamenti választásokhoz: erre építettük a vitaversenyt. A tételmondatokat a partnerszervezetek által delegált mentorok határozták meg, és ezek alapján készítették fel háromfős csapatukat a vitaversenyre. Tételmondatok voltak például: „A politikai korrektségnek leáldozott.” vagy „Az én szavazatom úgysem számít.”

A vita formátumaként az oxfordi vita egy módosított változatát választottuk, mely lehetőséget ad a közönség bevonására is. Nehéz feladatot kellett végrehajtani a fiataloknak: többször is úgy kellett érvelniük, hogy amit mondtak, az ellenkezett saját véleményükkel. Nézők és szervezők egyértelműen a H52 csapatának azon érvelését választották a legjobbnak, ahol a „Magyar közoktatási rendszer antidemokratikus.” című tételmondat ellen kellett érvelni.

A versenyzők és a nézők közül minden fiatal kijelentette: ők élnek a szavazati jogukkal, elmennek szavazni. A vitanap óta a versenyzők mindegyike aktívan részt vesz a szervezet életében

önkéntesként, a Tamaszpont MOPKA csapata pedig már most öszre elkezdett szervezni saját erőből egy hasonló tematikájú vitaversenyt a városban élő fiatalok részvételével.

A projekt régiókon átnyúló volt: az Eurodesk hálózat Közép-magyarországi szervezeteihez csatlakozott a Közép-dunántúli régió tagja, a Tudatos Ifjúságért Alapítvány.”

Demokrácia és gamifikáció

A mobil szabadulósobák szakértője, a Fortély-sátor Alapítvány három helyen vetette be „Szabadulás demokráciával” névre keresztelt játékukat az Ifjúsági Héten. Budapesten a Kompánia Tanoda, a Burattino Tanoda és a Kispesti Szombati Tanoda tanulói tehettek kísérletet a kiszabadulásra. A rendezvényekről a Fortély-sátor egyik alapítója, Szabó Csaba mesélt nekünk.

„Egy szabadulósobát könnyen lehet megadott téma köré építeni: a játék során megjelentek a demokráciához köthető alapfogalmak és kifejezések, amelyek szükségesek voltak annak megoldásához. Minden játék után beszélgettünk a résztvevőkkel arról, az EU-ban milyen szerteágazó lehetőségeik vannak a jövőjükre nézve. Minden kitelepülés rendkívül izgalmas; a téma miatt most ez a lezáró kör volt különlegesebb, amikor a fiatalok által megálmodott jövőről beszéltünk. Megosztották velünk, hogyan képzik el magukat itthon és/vagy külföldön, ehhez kapcsolódva pedig tippeket adtak nekik az EU-n belüli lehetőségekről. Rendkívül érdekes és tanulságos volt mindenki számára.

A téma egyedisége nem volt nehezítés a játékosoknak. A feladatok persze kihívást jelentettek, mint bármelyik szabadulósobában, ugyanakkor kizárólag a tematikát alakítottuk az Ifjúsági Hét témájához, a nehézségi szintet nem.

A résztvevők hasznos információkkal gazdagodtak úgy, hogy közben játszottak egy jó csapatban. Ha a lezáró beszélgetések alatt már egy fiatal elgondolkodott azon, hogy a számtalan rendelkezésre álló lehetőség közül egyet megragad, akkor megérte a kitelepülésünk. A Fortély-sátor számára is hasznos és pozitív tapasztalat volt az, hogy egy kevésbé kézzelfogható témát, mint a demokrácia, hogyan lehet a gamifikáció módszerrel a fiatalok számára izgalmassá és érdekessé tenni; ezt szeretnénk mindenképpen folytatni a továbbiakban.”

Önkéntes Brüsszelben

A Nógrád Megyei Cigány Kisebbségi Képviselők és Szószólók Szövetsége (NMCKKSZS) számos területen közreműködik a társadalmi integráció elősegítéséért. A szervezet első önkéntes projektjében fogadott Umut Mert Zontul tevékenysége az NMCKKSZS tanodájában hozzájárult a nógrádi régió roma fiataljainak oktatásához és fejlődéséhez. Az Ifjúsági Héten Umut a brüsszeli nyitóeseményen vehetett részt, melynek szervezeti hatásairól Somoskői Tamás koordinátorral beszélgettünk.

„Az NMCKKSZS fő célja közvetíteni a demokratikus értékeket, elősegíteni azok gyakorlati felhasználását a mindennapokban. A tanoda különböző foglalkozásai során a globális pedagógiai elveket alkalmazva, arra törekszünk, hogy elmélyítsük a társadalmi alapismereteket és a demokratikus jogok gyakorlását.

Umut a brüsszeli eseményen szerzett tudást átadta a fogadó szervezet szakmai stábjának, a tanodába járó fiataloknak. Főleg a környezetvédelem és a környezettudatos életmód fontosságára hívta fel a figyelmet; ő ebben a témában vett részt több workshopon. A kint szerzett személyes kapcsolatokat később is tudja hasznosítani; továbbá így lehetősége nyílt az EU-n belül más ország meglátogatására. Szervezetünknek azért volt hasznos Umut részvétele, mert rajta keresztül tudtuk növelni láthatóságunk nemzetközi szinten is.

Most fogadtunk először nemzetközi önkéntest; hosszú távú céljaink közt szerepel, hogy minden évben tudjunk önkéntest fogadni. Umut hamarosan hazautazik és látjuk a projekt pozitív hatását a szervezetünk életében; megerősített minket abban, hogy fontos a szervezet és az önkéntes számára is a hosszú távú önkéntes szolgálat.”

Az egymásra való odafigyelés fontossága

A brüsszeli központi eseményen járt Tóth Ildikó is, a Budapest Bike Maffia (BBM) koordinátora. A csapat adománygyűjtő önkéntes projektje helyet nyert magának az Ifjúsági Hét brüsszeli kiállításán, mint magyarországi kiemelkedő jó példa; Ildi pedig lehetőséget kapott az esemény kerekasztal-beszélgetésén megosztani szervezete tapasztalatait.

„A BBM hazai és nemzetközi önkéntesei is azért dolgoznak, hogy segítsük a leszakadt, marginalizált csoportokat, hirdessük az egymásra való tudatos odafigyelés fontosságát. Szerintünk ez a demokrácia egyik fontos alapja. Amellett, hogy közvetlenül segítjük a társadalom peremére szorultakat, nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy munkánk által motiváljuk a körülöttnk élőket az empatikusabb gondolkodásra és cselekedetekre.

Hatalmas élmény volt részt venni a brüsszeli eseményen, és több száz embernek mesélni arról a projektről, amit három éve megálmodtam - mindarról, amiben hiszek, amiért dolgozunk. Még inkább megerősített abban, hogy a Bike Maffia jövőjében aktív szerep kell az Európai Szolidaritási Testületnek. Hogy volt önkéntesünk, Elizabeta és partnerünk, Robi is ott lehettem velem, és beszélhettek saját tapasztalataikról, még közelebb hozta a BBM önkénteseit a szociális ellátórendszerben dolgozókkal.

A központi rendezvényen való megjelenés nemzetközi hírnevet hozott a BBM-nek. Motivációt és új partnerségeket eredményezett, melyek által elkezdtük több nemzetközi projekt kidolgozását. A nemzetközi elismerés hatalmas lendületet adott

a munkánkban, emellett utat nyitott arra, hogy nemzetközi szinten is hirdessük a szolidaritás és tolerancia fontosságát. Bízom benne, hogy nem ez volt az utolsó megjelenésünk Európai Unió szinten.”

SOMOGYI DOROTTYA
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

Sajnálattal helyett partnerként tekinteni a sérült fiatalokra

2010-ben egy csapat fiatal elhatározta, hogy tenni akar valamit a saját korosztályukért. A közösségépítés és a szolidaritás jegyében hozták létre az **Együttható Egyesületet**, aminek **Here We Are** elnevezésű projektje idén díjazott lett Brüsszelben.

Az Egyesület főbb tevékenységeiről Szentpétery Elemér, az Együttható Egyesület elnöke mesélt, a **Here We Are** csoportból pedig Szász Péter osztotta meg velünk tapasztalatait a csoport munkájával, sikerivel kapcsolatban.

Szentpétery Elemér – az Együttható Egyesület elnöke

Honnan jött az ötlet az Együttható Egyesület létrehozására?

Az Egyesület tulajdonképpen egy asztaltársaságból indult el, aminek nagyrészt humán területen dolgozó emberek voltak a tagjai. Szerettük volna kipróbálni magunkat közösen, megnézni, hogyan tudnánk jobban csinálni azokat a dolgokat, amivel nem értünk egyet. A cél az volt, hogy olyan közösségi eseményeket tudjunk szervezni, ahol a fiatalok minden különbözőségük ellenére is meg tudják találni a helyüket, és tudnak tanulni egymásról, a világról, hogy ezáltal többé és sikeresebbé válhassanak.

Mi az oka annak, hogy pont a fiatal generáció megszólítására helyezik a hangsúlyt?

Az elsődleges szempont az volt, hogy az egyesület létrehozásakor még mi is fiatalok voltunk. Ezért láttuk, hogy mi az, amit a tradicionális iskolarendszer nem feltétlenül tud megadni: nem helyez elég hangsúlyt a soft skillre, nem tud időt adni a csapatmunka megtapasztalására. A sokszínűség alapvetően hiányzik, ennek szerettünk volna egy kötetlenebb formában alternatívát nyújtani.

Hogyan tud az egyesület segítséget nyújtani ebben?

A mottónk az, hogy a közösség érték. Ha valaki egy közösséghez tartozik, ott meg tudja osztani a problémáit, ami sokat segíthet. Ráadásul közösen sokkal jobb megismerni ezt a világot. Majdnem

minden kezdeményezésünk azt helyezi előtérbe, hogy létrehozzunk olyan mikroközösségeket, amik aztán akár majd a projekt nélkül is tovább tudnak élni. A másik alappillért pedig a nem-formális oktatás, az egymástól tanulás alkalmazása.

Az Együttható Egyesület pár nemzetközi mobilitási programot is lebonyolított már. De mégis milyen gyakorlati haszna van a mobilitásnak, miért éri meg a külföldi tapasztalatszerzés?

Egy-egy ilyen csereprogram mindig egy nagy kaland, melynek során a résztvevők különböző nézőpontokat tudnak behozni, közösen, csoportként együttműködve tudnak dolgozni. Ráadásul az idegen nyelv szempontjából is hasznosak ezek a projektek. A nyelvtudás azonban nemcsak előny, hanem nehézség is lehet. Ezért fontos a hátrányos helyzetű fiataloknál külön odafigyelni arra, hogy ez az egész egy jó élmény legyen, és mindenki kel-

lőképpen ki tudja venni a részét a projektből, az esetleges nyelvi nehézségek ellenére is.

Ki tudna emelni egyet a megvalósult projektek közül, amire a legbüszkébb?

Mondok kettőt. Az egyik alapvetően egy csereprogram-sorozat, aminek a címe *Breaking stereotypes* volt. A fogyatékossgal élő fiatalok nagyon sok sztereotípiával találkoznak a képességeikkel kapcsolatban, ezeknek eloszlása volt a cél. A projekt előzménye kizárólag magyar fiataloknak szólt, így össze tudtuk hasonlítani azt, hogy mi az, ami hozzáadott érték lehet a nemzetközi megvalósítás kapcsán. Ez a projekt egyébként díjat is kapott az Eurodesk hálózattól. A másik egy képzésünk, aminek már a harmadik részét valósítjuk meg, szociális és oktatási szakembereknek hirdetjük. Itt elsősorban a peer-szupervízióval foglalkozunk.

Most beszéljünk egy kicsit a Here We Are csoportról!

A csoportban elsősorban kerekesszékesek dolgoznak együtt, és a munkájuk szervesen kapcsolódik az előbb említett csereprogram-szériához. Fontos feladata, hogy a fogyatékossgal élő fiataloknak láthatóságot biztosítson, hogy megmutassa, értékes emberekről van szó. A cél tehát az, hogy sajnálat helyett partnerként tudjon tekinteni a többségi társadalom egy fogyatékossgal élő fiatalra. Nagyon sokan szorulnak indokolatlanul perifériára ebből a társadalmi csoportból. Százazerekről beszélünk, akik érintettek, mégsem hallatszik kellően a hangjuk a társadalomban.

Lassan harmadik éve működik a csoport, az első másfél éves munkát tüntette ki az nemzetközi Eurodesk hálózat idén a Szolidaritási Akció kategóriában. Ez egy nagyszerű elismerés volt, mert jelzi, hogy amit a csoport csinál, az fontos. Ugyanakkor azt is megmutatja, hogy még mindig nagyon kevés az olyan kezdeményezés, ami aktívan bevonja

a fogyatékossgal élő fiatalokat. Mert más szempontból viszont nincs itt semmi különleges: arról van szó, hogy fiatalok egy csoportja együttműködik, és létrehoz dolgokat. Hogyha kivesszünk ebből a fogyatékossgal élő jelzést, akkor rögtön nem lesz annyira különleges.

És milyen terveik vannak a jövőre nézve?

Szeptembertől új akciókkal fog jelentkezni a csapat, tulajdonképpen ez az előző programnak a folytatása. Itt most a tanulásra helyezük a hangsúlyt, megnézzük azt, hogy hogyan lehetne még jobb eredményeket elérni, mint az előző programban.

Szász Péter – a Here We Are csoport tagja

Mit jelen számokra a Here We Are csoport?

Én két éve csatlakoztam, jelenleg öten-hatan vagyunk a csoportban. Ez az egész olyan számomra, mint egy társadalmi aktivizmus. Úgy gondolom, fontos, hogy megmutassuk, hogy a sérült embereknek is megvannak azok a tulajdonságaik, amik egy egészséges embernek. Mi is tudunk érdekes, vagy jó társaság lenni. Ez olyan mintha azt mondanánk, hogy van egy autó, ami kicsit rozoga, vannak problémái, de attól még működik.

Hogyan zajlanak a külföldi csereprogramok?

Elsősorban projektmegbeszéléseket szoktunk tartani, de van városnézés is. Eddig kétszer voltunk Portugáliában, nemsokára harmadszorra is megyünk. Szeretek utazgatni, részben ezért is csatlakoztam, mert jó lehetőséget ad erre a csoport. Sok mindent csináltunk már eddig is, szerveztünk szabadulósobát, flashmobot és rejtvényfejtést. Volt olyan, hogy az egyik csoporttag segítő kutyájával is tartottunk bemutatót egy áruházban.

Mi az, amire a leginkább büszkéek vagytok?

A közös munkára mindenképp. Jó, hogy nincs vita köztünk, és gördülékenyen, hatékonyan tudunk együttműködni. Saját magammal kapcsolatban pedig talán az, hogy jobban merek kommunikálni a külföldiekkel, és nem okoz gondot az idegen nyelv használata. Úgy gondolom, hogy sokat lehet fejlődni egy-egy ilyen út során.

Idén te voltál az, aki Brüsszelben átvehette az Eurodesk hálózat díját, az Eurodesk Awards-ot a Here We Are csoportot képviselve. Mit jelent neked ez az elismerés?

A díjat olyan projektek kapják, amelyek sokat tesznek az esélyegyenlőségért, a világ pozitív

irányba mozdításáért. Azóta is alig hiszem el, hogy ez tényleg megtörtént, és nagyon hálás vagyok, hogy rám bízta ezt a feladatot. Én abszolút céltudatosnak látom ezt a csoportot, jó látni, hogy nem csak ülünk a babérjainkon, hanem tényleg teszünk valami lényegeset. Ezt ma már szerintem kevesen csinálják. •

SZOPKÓ ZITA

facebook.com/EgyuttHato/

facebook.com/hereweare2017/

eurodesk.eu/eurodesk-awards-2019/

© Képek forrása: az Együttható Egyesület és a Here We Are csoport Facebook oldala

HÁROM NAPIG MINDEN AZ ERASMUS+ PROGRAMRÓL SZÓLT

Idén is sikerrel zárult az Erasmus Napok programsorozat: országszerte több mint 80 eseménnyel ünnepeltük együtt az Erasmus+ programot október 10. és 12. között. A rendezvények célja, hogy az Erasmus+ programban támogatott pályázók bemutathassák projekteredményeiket, elmeséljék történetüket és beszámoljanak élményeikről információs napok, workshopok, fotókiállítások vagy akár flashmobok formájában. Európa-szerte több mint 3300 eseményt regisztráltak idén az #ErasmusDays oldalon.

81

színes program
országszerte

26

település
részvételével

48

sajtómegjelenés

"Hallod a hangom?!"
Pécsi Kertvárosi Óvoda

Erasmus Reggeli
Debreceni Egyetemen

Erasmus+ az óvodától
az egyetemig Kodály városában,
Kecskeméten
Neumann János Egyetem

Képesség és tudás határok nélkül
Salgótarjáni Szakképzési Centrum Táncsics Mihály Szakgimnáziuma

Élménybeszámoló a Szegedi
Nemzetközi Általános Iskolában
Karolina Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium,
Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium

Erasmus+ virtuális utazás
Százhalombattai Arany János
Általános Iskola és Gimnázium

Erasmus+ Drops Projekt találkozó
Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium

A szakmai és szórakoztató események az Erasmus+ program sokszínűségére és a nemzetközi együttműködésekben rejlő lehetőségekre hívták fel a figyelmet. Az Erasmus Napok eseményeibe az online térben, a közösségi médiában is bekapcsolódhattak az érdeklődők és a már tapasztalt pályázók: az #ErasmusDays hashtag használatával képeket, videókat osztottak meg, elmesélve történetüket és továbbadva megszerzett tudásukat, tapasztalataikat.

NEMZETKÖZI TUDÁSMEGOSZTÁS A NYELVOKTATÁS TERÉN – innovatív eszközök első kézből

Az INNLAC hálózat (International Network of National Language Centres) 13. éves találkozójára 2019. június 3-4-én került sor Budapesten. A rendezvény programjának szerves részeként abba a budapesti gimnáziumba látogattunk el vendégeinkkel, ahol a képzéseinken már részt vett pedagógusokkal is volt szerencsénk hospitálni: az ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnáziumba. Az INNLAC találkozó résztvevői ugyanis azt szerették volna tudni, hogy milyen jó gyakorlatok léteznek olyan magyarországi közoktatási intézményekben, amelyek egyúttal a tanártovábbképzés helyszínei is. Házigazdánk Prievara Tibor volt, aki bemutatta az iskolában 2019 szeptemberétől intézményi szinten bevezetésre kerülő, saját fejlesztésű keretrendszert, a #Schoolt.

E-tanulási keretrendszer: oktatástechnológiai kulcsfogalom. Számítógépes hálózaton elérhető, nyitott, tér- és időkorlátoktól független rendszer, mely – a tanítási és a tanulási folyamatot egységes keretbe foglalva – egyaránt hozzáférhető a tanár és a tanuló számára. A #Schoolt mindig a pedagógiát helyezi előtérbe, tehát olyan, a pedagógia által vezérelt oktatási keretrendszer, ahol az informatika szolgálja az osztálytermet, és nem fordítva.

Ha jól gondolom, az, hogy használunk-e keretrendszert az oktatás során, elsősorban szemlélet, másodsorban eszköz kérdése. Mit tapasztalsz: akár a szemlélet, akár az eszközhasználat tart ma ott Magyarországon, hogy az e-tanulási keretrendszer használatának szükségessége evidencia legyen a tanárok körében?

Nem tudom, mennyire evidencia, de azt látom, hogy a pedagógusok körében egyre többen használnak valamilyen keretrendszert. A legégetőbb kérdés nem a használat tényét tartom, bár ez is nagyon fontos. Hiszen – ahogy mondom – mindez szemlélet kérdése. Ha valaki nem érzi fontosnak a digitális pedagógia integrálását az oktatásba, akkor nem fogja használni az osztályterem digitális kiterjesztését sem. Ennél jóval nagyobb kihívásnak látom, hogy jelenleg egyetlen tantestületen belül is előfordulhat, hogy sok, akár 7-8 különböző digitális megoldást használnak a tanárok attól függően, hogy milyen továbbképzésen vettek részt, milyen cikket olvastak el, mit ajánlottak nekik.

Ez miért probléma?

Több probléma is van vele. A legnagyobb talán az, hogy a tananyagok megosztása, a tudásmegosztás nagyon nehézkessé válik, hiszen más-más platformon készülnek az anyagok. Ebből az is következik, hogy nem látjuk egymás munkáját. Az innováció különböző, egymástól elszigetelt platformokon zajlik, nem

tudunk egymástól tanulni, nem látjuk egymás ötleteit. Ez vonatkozik akár az eszközhasználattal kapcsolatos tudásra is! Ha ugyanazt az eszközt használna mindenki, akkor azon belül tudnák egymást segíteni, a tudást mindenki azonnal beépíthetné a saját gyakorlatába. A harmadik, szintén nagyon fontos probléma a jelenséggel az, hogy a különféle felületek használata a diákok részéről olyan rugalmasságot feltételez, ami nem elvárható: fizikaórán használják a netfizikát, angolon a #Schoolt, magyaron az edmodót, ahelyett, hogy egy platformmal találkoznának minden órán.

Korábban te is dolgoztál más keretrendszerekkel. Miért láttad szükségesnek, hogy sajátot fejlessz?

A rendszerek egy része nem általános iskolákra vagy középiskolákra van kitalálva, inkább felsőoktatási intézményekre. Azt is fontos megjegyezni, hogy a használatban lévő keretrendszerek a technológia felől indultak: pl. adott volt a skype, megnéztük, hogyan használhatjuk fel a pedagógiában. Vagyis a technológiához utólag próbáltuk meg hozzárendelni a pedagógiai igényeinket. Nem beszélve arról, hogy a különféle informatikai megoldások alkalmazásához folyton meg kellett szakítani a tanulási folyamatot: itt megcsináljuk a prezentációt, ott benyújtjuk a beadandót stb., tehát 6-7 felé kellett figyelni a tanároknak és a gyerekeknek is, ami nem volt praktikus. Ezt felismerve, szerettem volna megfordítani a folyamatot. Átgondoltam mindent: kezdve onnan, hogy a tanár hogyan készül, a tananyagmegosztáson és az órai prezentáción keresztül, a motivációs elemeken és az értékelésen át a visszajelzésig – és mindent igyekeztem informatikai megoldásokkal támogatni. Mindeközben a szerintem alapvető fontosságú pedagógiai szempontokat tartottam elsődlegesen szem előtt.

Hogy néz ki most a rendszer, hányan használják?

A rendszerben jelenleg nagyjából 50 000 pedagógus és diák dolgozik – ennyi regisztrált felhasználónk lett 1 év alatt – akik majdnem 100 000 tananyagot töltöttek fel eddig. Nagyságrendileg 3-4000 digitális osztályterem működik.

Azok számára, akik először használják a #Schoolt, mennyire intuitív a használata?

Ahogy minden informatikai rendszernek, ennek is van egy belső logikája. A publikálás előtt 1 éven át szűkebb körben teszteltük, gyűjtöttük a visszajelzéseket, felhasználói tapasztalatokat, megjegyzéseket, figyeltük a használatot, a felmerülő hibákat, buktatókat – ahogy egyébként tesszük ezt most is. Rengeteg funkciót tud a rendszer, ezért van, amit elrejtünk, hogy minden csak akkor kerüljön elő, amikor tényleg szükség van rá.

Hogy a betanulást megkönnyítsünk, készítettünk egy 40 videóból álló használati útmutatót is, amelyet mindenképpen érdemes végignézni annak, aki dolgozni akar a rendszerrel.

Fizetős a rendszer?

A tananyagmegosztás alapértelmezett nem fizetős, minden regisztrált felhasználó számára elérhető, és ezen nem is tervezünk változtatni. Közoktatási intézményeknek jelenleg nem kell fizetniük a licenzekért sem, pusztán a belépéskor van egy nagyjából 50-100 000 forintos díj, ám a telepítés után az intézmény örökös jogot élvez az alapfunkciók használatára. Pénzért kínáljuk viszont nyelviskoláknak, cégeknek, felsőoktatási intézményeknek.

Befejezésül arra szeretnék kérni, hogy mesélj a képességmátrixról, amelyet ugyancsak most vezettek be az iskolákban, és amelynek gyakorlati megvalósulásához szintén a #Schoolt használjátok!

Az iskola meghatároz 8-10 értéket a diákok egyéni szociális kompetenciáikhoz kapcsolódóan. Olyanokat például, mint kreativitás, kommunikációs vagy kollaboratív készség, IKT-

használat, problémamegoldó-képesség, amelyeket szigorúan tantárgyi keretek között nem feltétlenül tudunk értékelni, mérni. Ezeket a tanárok jelvényekkel jutalmazták, három szinten. Kreativitásjelvény adható kezdő szinten pl. József Attila versekhez kapcsolódóan elkészített 5 méter cserébe. Haladó szinten pl. japánról magyarra lefordított haikukért, jedi-szinten pl. a Mona Lisát Picasso kék korszakának stílusában történő újraértelmezéséért. Ha egy diáknak senki nem ad kreativitásjelvényt, de más jelvényt igen, akkor érdemes utánajárni, hogyan fejleszhető a diák kreativitása. Ha egy tanár soha senkinek nem ad kreativitásjelvényt, érdemes megnézni, miért hiányoznak a palettájáról a kreatív feladatok. Ha senki nem ad kreativitásjelvényt senkinek, akkor rendszerszintű problémára bukkanhatunk. Ahol sok kreativitásjelvény van, ott van szükség tehetséggondozásra, ahol kevés, ott felzárkóztatásra. Rendkívül sok és fontos visszajelzést kaphatunk a diákjainkról ugyanúgy, ahogy az egyes tanárokról és a tantestület egészéről is. A mátrix segítségével megmutatkozhat mindenki kiválósága.

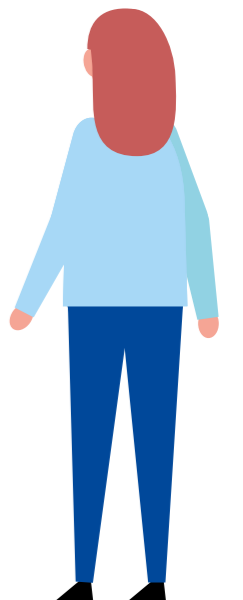
A teljes interjút meghallgathatják **A tanulás jövője** facebook oldalunkon.

SZÜCS MARIANNA

Tempus Közalapítvány, Tudásmenedzsment csoport

Az INNLAC hálózat elsődleges célja a tapasztalatok, a tudás és az információk cseréje a nyelvoktatás témakörében, mely a Tempus Közalapítvány Tudásmenedzsment csoportjának egyik fókusztemája is. A hálózat egyik alapító tagjaként láttuk vendégül a találkozót, melyen Ausztria, Norvégia, Svédország és Franciaország mellett – idén először – Dánia is képviseltette magát. Az INNLAC hálózat képviselői olyan oktatási központokból érkeznek, amelyek adott ország nyelvoktatásának hatékonyabbá tételében közreműködnek. A találkozónak hagyományos részévé vált, hogy a vendégek iskolalátogatáson is részt vesznek. A mostani rendezvényen vendégeinknek alkalma nyílt beszélgetni az iskola mentortanáraival, és megosztani tapasztalataikat a nyelvoktatásban használt innovatív eszközökkel, pl. tanulási keretrendszerekkel kapcsolatosan is. Nagy sikert aratott a képességmátrixról szóló előadás, amely akár az idegennyelvoktatásban is használható. Résztvevőink kérésére a következő INNLAC találkozón beszámolunk majd az első év tapasztalatairól a képességmátrix tekintetében is.

Üdvözlünk mindenkit a tanulás jövőjében!

„Most fejezem be a 37. tanévet, s nagyon komolyan mondom, hogy ilyen tartalmas képzésen – ahol a facilitátorok ilyen felkészültek, ahol azonnal ott a segítség, ahol ennyi ismeretanyag hozzáférhető – még sosem vettem részt.” – Ez csupán egy a többszáz pozitív visszajelzés közül, amelyet A Tanulás jövője MOOC kapott. Hazánk első pedagógusoknak szóló, ténylegesen tömeges nyílt online kurzusára közel 2000 fő regisztrált 2019 tavaszán.

A MOOC egy angol kifejezésből alkotott mozaikszó: Massive Open Online Course, amit magyarra tömeges nyílt online kurzusként szoktunk fordítani. A MOOC a távoktatás egy nyitott formája, amelynek a keretében a résztvevők korlátlanul és ingyenesen hozzáférnek online tananyagokhoz. Ahhoz, hogy valaki részt vegyen, csupán tudásvágyra (motivációra) és önálló tanulási képességre van szükség – amelynek ebben az esetben kulcsfontosságú része a digitálisszöveg-értési kompetencia is.

A tanulás jövője MOOC-on több mint 1300 aktív résztvevő költött bele a digitális oktatás legújabb innovációiba. Ezzel – legalábbis erre az időszakra – ez lett Magyarország legnagyobb aktív tanári-oktatói közössége. Tanárok, tanítók, óvónők, fel-

sőoktatási oktatók és oktatással foglalkozó szakemberek, illetve piaci szereplők képviselői mélyíthették el tudásukat többek között a játékosítás, a differenciálás és a kollaboratív tanulás témakörében, kiegészítve a tanulási, tanítási folyamatot hatékonyabbá és színesebbé tevő technológiai eszközökkel. Ez volt a Tempus Közalapítvány első nyílt kurzusa, melyet továbbiak követnek majd.

A tanulás jövője MOOC egyedülálló kezdeményezés, amelynek célja, hogy a digitális oktatás iránt érdeklődő pedagógusok számára egy olyan közösséget hozunk létre, amelyben a tudásmegosztás természetes, és a résztvevők innovációja kölcsönösen pozitívan hat a tanulási folyamatra.

A kurzus elindítását egy előzetes igényfelmérő kérdőív előzte meg, amelyet 650 fő töltött ki. Ezzel alapoztuk meg, hogy a témák aktuálisak legyenek, és a célcsoportunk valós igényeit tudjuk kiszolgálni. A kitöltések száma nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a résztvevők számára releváns, mai problémákra megoldást kínáló tartalmakat hozhassunk létre. A felmérésben

résztvevők többek között szavazhattak témákról, konkrét online eszközökről és arról is, hogy milyen típusú tananyagok (pl. videók, szövegek) és tevékenységek (pl. fórumok, társértékelt feladatok) legyenek elérhetőek. Ilyen igényfelmérő kérdőívet a következő MOOC tervezése előtt is közzéteszünk.

- A résztvevők közel fele még soha nem kapcsolódott be online kurzusba. Ez számunkra is kihívást jelentett, hiszen nekik nemcsak a tartalom, hanem a tanulási forma is újszerű volt.
- ¾-ük volt általános vagy középiskolai tanár, de sok egyéb területről is érkeztek résztvevők. A tartalmainkat döntően ennek a két csoportnak terveztük, ám a visszajelzések alapján a többi területről érkezett résztvevők is találtak hasznos információkat.
- Az oktatásban eddig eltöltött idő is igen változatos képet mutatott a résztvevőkről. Izgalmas volt látni pályakezdők mellett a több mint 30 éve az oktatás területén dolgozó kollégák munkáinak közös felületen való megosztását.

Külön öröm volt számunkra, hogy több mint 50 fő határainkon túlról vett részt a kurzuson (Románia, Szerbia, Szlovákia, Ukrajna, Anglia, Egyesült Államok). Erre a célra létrehozott fórumunkon akár határokon átvivő projektek létrehozására is volt lehetőség.

A MOOC 5 héten át tartott, minden héten egy új modul és körülbelül 3 órányi kötelező tevékenység várta a résztvevőket, továbbá több órányi választható tartalom. A modulok szakmai tartalmának elkészítéséhez öt kiváló pedagógust kértünk fel a Digitális Módszertár legjobb feltöltői közül. Miután az első héten a résztvevők megismerkedhettek az online felülettel, négy témakörben zajlott a tudásmegosztás.

A kurzus online felületén közel 100 fórumon több mint 8000 bejegyzés született. Ezeket részben a hallgatók saját létrehozott fórumai, részben a kötelező fórumtevékenységek tették ki. Hatalmas érdeklődés mutatkozott a közösen fejleszhető tananyagok és a szaktárgyi témák iránt. Sikeres kezdeményezés volt az is, hogy a résztvevők választhattak, hogy kezdő vagy haladó szinten kapcsolódjanak be a tevékenységekbe. Ez segítette a tájékozódást, valamint az eltérő készségű résztvevők közös haladását is.

A kurzus különleges, mert...

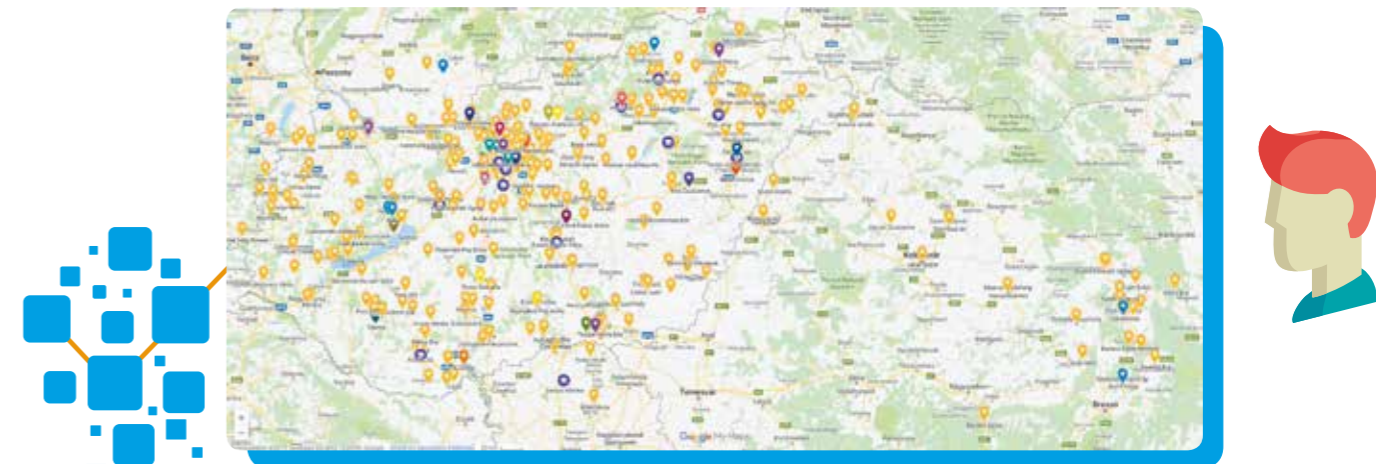
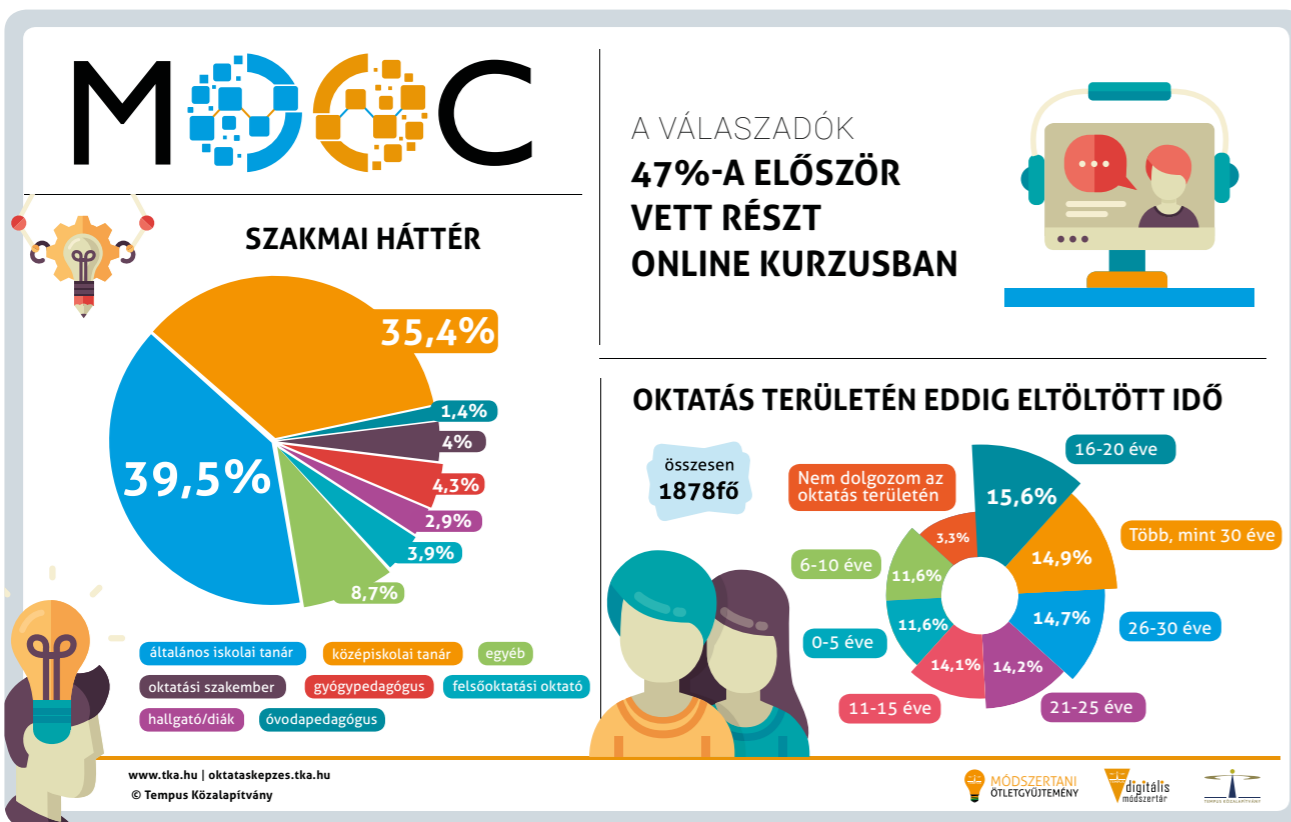
- Tanárok készítették tanároknak.
- Tematikája az előzetes igényfelmérés alapján került kialakításra.
- A részvétel teljesen ingyenes volt.
- A megadott időkereten belül rugalmasan volt elvégezhető.
- Kezdő és haladó tartalmakat is kínált, hogy mindenki találjon a saját szintjének megfelelő tananyagokat.
- A tevékenységeken keresztül közösségi tanulás és közös tudásépítés valósult meg.
- A tanulási keretrendszerbe feltöltött anyagok a későbbiekben is elérhetőek a regisztráltak számára.

A tanulás jövője MOOC 2020-ban is várja a résztvevőket! Kapcsolódjon be a következő évi kurzus előzetes igényfelmérésébe, hogy elsőként kapjon értesítést az indulásról! A tanulás jövője Facebook oldal követésével hetente friss hírekhez, tartalmakhoz juthat az innovatív oktatás témakörében:

facebook.com/Atanulasjovoje/

A Tempus Közalapítvány elkötelezett abban, hogy a pályázatok és ösztöndíjak mellett színvonalas és minőségi képzéseket és szolgáltatásokat nyújtson a pedagógusok számára. Az aktuálisan elérhető képzési kínálatról a tka.hu/kepzesek weboldalon tájékozódhat.

FARKAS BERTALAN PÉTER és GYÖRGYI-AMBRÓ KRISTÓF
Tempus Közalapítvány, Tudásmenedzsment csoport

A képzésnek is a munkáltatók nyelvét kell beszélni

Ahhoz, hogy az iskolák a piac igényeinek megfelelő fiatalokat képezhessenek, feltétlenül tisztában kell lenniük azzal, hogy mit várnak el a munkáltatók. Éppen ezért kerül egyre inkább a fókuszba a tanulási eredmény alapú kimeneti követelmények megalkotásának fontossága.

Ezt jelzi többek között az **Ágazati Készség tanácsok** megalakulása is (a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény alapján 2018. július 1-től). Az ÁKT-k **feladata, hogy elősegítsék a munkaerőpiaci igények és a képzési rendszer összhangjának megteremtését**, valamint véleményezéssel, illetve javaslattevéssel járuljanak hozzá a szakképzési és felnőttképzési rendszer működtetéséhez, szükséges átalakításának folyamatához. Az Ágazati Készség tanácsok tagjai a munka világából kerülnek ki, és a munkáltatók köztudottan elvárt tanulási eredményekben kommunikálnak (még akkor is, ha nem használják ezt a kifejezést), hiszen azt mondják meg, milyen kimenetre szükséges képezni a tanulót a munkába álláshoz: mihez értsen, milyen munkafolyamatok elvégzésére legyen képes, milyen önállósági szinten. Ezért is elengedhetetlenül fontos, hogy a képzés is kimeneti tanulási eredményekben kommunikáljon (és ne képzési tartalmakban), mert csak és kizárólag a munka világa által diktált kommunikációs nyelven fogják megérteni egymást. **A képzésnek kell a munkáltatók nyelvét beszélni, hiszen képzési szolgáltatásukat a munkaerőpiaci igények kielégítésére végzik.** Akkor versenyképes egy oktatási intézmény, és nő a tanulói létszám, ha a végzettség elhelyezkedési mutatói is magasak. Ehhez pedig elengedhetetlen az összhang a képzők és munkáltatók között, melynek közös nyelve a tanulási eredmény alapú kimeneti követelmények közös megfogalmazása: a munkáltató mindig konkrét tevékenységek elvégzésének képességét fogalmazza meg.

A szakképzés jelenlegi átalakítása után 2020-tól egy új szakképzési palettát nyitnak meg a felvételizők előtt. Az iskolai rendszerű képzésben széles szakmai alapokon álló ágazati

alapképzés kialakítása az új koncepció egyik kitűzött célja. **A növekvő nemzetközi mobilitás miatt a kínálatot ráadásul úgy kell kialakítani, hogy a szakmák minél könnyebben megfeleltethetők legyenek más országok képzéseinek is, ami a tanulási eredmények/kimenetek európai szintű megfeleltethetőségén alapul.** A csökkenő diáklétszámok gyakorlatilag minden szektorban megjelennek, a beiskolázási mutatók romlanak, megindul a harc a diákokért. Az adott képzések vonzóvá tételében nagy szerepe van a nemzetköziesítésnek (külföldi szakmai gyakorlatok lehetősége, ErasmusPro stb.), hiszen szülő és diák számára az az iskola a vonzó, ahol többlet lehetőségeket talál.

Az **Ipar 4.0** kifejezés a negyedik ipari forradalomra utalva az **információs technológia és az automatizálás egyre szorosabb összefonódását**, illetve ezen keresztül a gyártási módszerek alapvető megváltozását **elhozó időszak összefoglaló neve.** A termelési feladatokat a humán erőforrástól egyre inkább átvevő gépek működéséhez azonban több tényező is szükséges. **Az Ipar 4.0-ra válaszul megjelent a Szakképzés 4.0. stratégia is** (Innovációs és Technológiai Minisztérium – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira. 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat).

A stratégiai feladatok 3 fő pillére:

- **átlátható és átjárható rendszer, a megszerzett korszerű ismeretek elismertethetősége, a szakmai karrier lehetőségének biztosítására**
- **vonzó környezet, korszerűen felszerelt tanműhelyek és a duális képzés feltételeinek biztosítása**
- **a szakterületük legfrissebb technológiáit is ismerő elméleti és gyakorlati oktatók, melynek biztosítására a szakmai tantárgyakat tanító pedagógusok továbbképzése vállalatoknál történne**

A fenti szakmapolitikai intézkedések is arra mutatnak, hogy a gazdaság gyorsan változó igényeire gyors válaszokat szükséges adni, ennek egyik eszköze a tanulási eredményekben való kommunikáció a képzők és munkáltatók között. **A felgyorsult technológiai fejlődés azt is jelenti, hogy az elvárt tanulási eredmények folyamatosan változnak**, nincsenek kőbe vésve, ami a képzési tartalmak változását is magával vonja, **ez pedig nagyfokú tanári, oktatói rugalmasságot vár el**, hiszen a gyorsan változó tanulási eredmények eléréséhez időről időre módosított vagy új tanítási/képzési tartalmakat kell átadni a tanulóknak.

Tanulási eredmény (learning outcome) a tanulással – a tanulási szakasz végére – elérhető kimeneti követelmények leírását jelenti. A Magyar Képesítési Keretrendszerhez illeszkedő tudás+képesség+attitűd+autonómia-felelősség kontextusában meghatározott cselekvő szintű kompetencialeírás. Azt határozza meg, hogy a tanuló mit tud, mit ért és önállóan mire képes, miután lezárt egy tanulási folyamatot, függetlenül attól, hogy hol, hogyan, és mikor szerezte meg ezeket a kompetenciákat.

SAKKÉPZÉS 4.0 STRATÉGIA,
MELYBEN MEGTALÁLHATÓ
A HÁROM PILLÉR ÉS AZOK ELEMEI.

LUKÁCS JULIANNA
Tempus Közalapítvány,
ECVET users' group

MEGÚJULT AZ EUROPASS MOBILITÁSI IGAZOLVÁNY KITÖLTŐFELÜLETE

Mostantól regisztráció nélkül készülhetnek el a dokumentumok

Az új Europass mobilitási igazolvány szerkesztőfelület használatához nem szükséges bejelentkezés, segítségével egyszerűen állíthatók ki a mobilitási igazolványok, lehetőséget nyújt a mobilitási igazolvány sablonok előállítására, illetve az esetleges javítások és módosítások is könnyedén megoldhatók.

Az alábbi linken érhető el: www.europass.tpf.hu

Az igazolványok magyar, angol, német, illetve francia nyelven állíthatók ki. A szerkesztőfelület legfontosabb sajátossága, hogy a beírt személyes adatokat nem tárolja a rendszer, a felület mögött ugyanis nincs adatbázis. Az igazolványok generálásakor kizárólag statisztikai adatok kerülnek mentésre, amelyek alapján az igazolvány tulajdonosa nem beazonosítható. A kitöltéshez használt saját böngésző viszont – beállításától függően – megjegyezheti az adatokat, így ugyanazon az eszközön, ugyanabban a böngészőben megnyitva a felületet, gyorsan elkészíthető egy újabb igazolvány.

Az elkészített mobilitási igazolvány egy kattintással letölthetővé válik, sőt, a PDF-XML formátumnak köszönhetően a későbbiek során bármikor visszatölthető a felületre, így utólag is könnyedén szerkeszthető, kiegészíthető.

További előnye az új felületnek, hogy lehetőséget nyújt úgynevezett mobilitási igazolvány sablon elkészítésre is. Ez elsősorban akkor hasznos, ha több résztvevő utazik ugyanazon mobilitás keretei között, vagyis az igazolvány egyes részei (küldő és fogadó intézmény adatai, a mobilitási tevékenység leírása) azonosak.

A felületen található útmutató részletesen bemutatja a kitöltés lépéseit, hasznos tanácsokkal látja el a felhasználókat. A beépített kontaktusformulával pedig közvetlenül is elérhetőek a Nemzeti Europass Központ munkatársai.

További részletek:

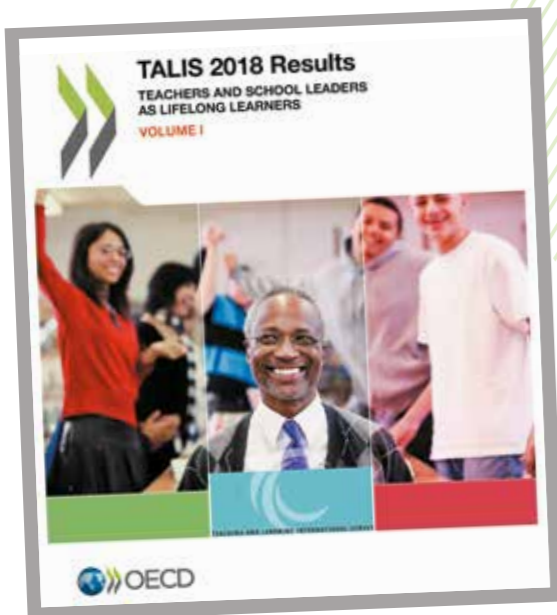
Tempus Közalapítvány – **Nemzeti Europass Központ**
E-mail: europass@tpf.hu | Tel.: + 36 1 236 5050
europass.hu

Tanárok és intézményvezetők mint élethosszig tartó tanulás résztvevői

Megjelent a Nemzetközi Tanítás és Tanulás Vizsgálat (TALIS) eredményeit bemutató kiadvány I. kötete. Az OECD 2019. június 19-én tette közzé a 2018-as mérési ciklusról készült összefoglalóját, Teachers and School Leaders as Lifelong Learners címmel. A TALIS az első olyan nagymintás nemzetközi vizsgálat, amely a tanárok szemszögéből vizsgálja a tanítás és tanulás jellemzőit. A jelentés a tanári munka szakmai dimenzióit mutatja be. A kötet elérhető az OECD honlapján.

www.oecd.org » Education » TALIS 2018 Results (Volume I) – Teachers and School Leaders as Lifelong Learners

Életünk során a legtöbbször legalább kétszer kerülünk tartós kapcsolatba tanárokkal: először diákként, aztán szülőként. Talán épp ez az oka annak, hogy ennyire élénk diskurzus folyik a pedagógushivatásról azok körében is, akik maguk nem pedagógusok. A TALIS kutatás célja, hogy a tanárok és az intézményvezetők hangját hallassa, és eljuttassa azt a szakpolitika szintjéig. A felmérés során a tanárokat az iskolai munkájukról kérdezték: a munkakörülményeikről, a kollégákkal történő interakciókról, az oktatási gyakorlatokról és a folyamatos szakmai fejlődésben (CPD) való részvételükről. A felmérés kiterjed az iskolavezetők tapasztalataira is; nekik olyan kérdéseket tettek fel, amelyek például az iskolai irányelvek megvalósításában játszott szerepükre, az erőforrásokkal kapcsolatos aggodalmaikra, illetve saját szakmai fejlődésükre vonatkoznak.

Az első két TALIS (2008 és 2013) után a harmadik ciklus (2018) eredményei a tanári munka szakmai dimenzióit vizsgálják, továbbá azt, hogy mennyire gondolják a tanárok a pályájukról, hogy karrier szempontból jelentőségeltjes és vonzó.

A professzionalizmus szintjét a 2018-as felmérés öt pillér segítségével elemezte: a tanításhoz szükséges ismeretek és készségek; a szakma észlelt presztízse; karrierlehetőségek; a tanárok közötti együttműködési kultúra; valamint a tanárok és az intézményvezetők szakmai felelősségvállalásának és önállóságának szintje.

A kutatási eredményeket bemutató sorozat első kötete, a Tanárok és intézményvezetők mint élethosszig tartó tanulók, az első pillérre összpontosít: a tanításhoz szükséges ismeretekre és készségekre. Először azt vizsgálták meg, hogy a tanárok hogyan alkalmazzák tudásukat és képességeiket az osztályteremben a tanítási gyakorlat során. Tették ezt úgy, hogy kellő figyelmet fordítottak a munkaerő demográfiai jellemzőire, a tanulócsoportok szociokulturális felépítésére, valamint a tanulási környezetért felelős iskolai légkörre. Azt is felmérték, hogy a tanárok miként szerzik tudásukat és készségeiket a tanárképzés és a folyamatos szakmai fejlődés során, valamint azt is, hogy ők maguk milyen lépéseket tesznek annak érdekében, hogy folyamatosan fejlődjenek.

A részt vevő országok tanárai és intézményvezetői gyakran vesznek részt valamilyen továbbképzésen, és a leghatékonyabb képzési módként az együttműködésen alapuló tanulást jelölték meg. A tanároknak még mindig jelentős a hiányérzetük a szakmai fejlődés bizonyos területeit illető lehetőségek tekintetében: például az IKT-készségek fejlesztése terén több képzésre volna szükségük, ahogyan a multikulturális / többnyelvű környezetben történő oktatásra és a speciális nevelési igényű hallgatók tanítására vonatkozóan is. A tanárok és az intézményvezetők körülbelül fele arról is beszámolt, hogy a rendelkezésükre álló szakmai továbbképzésben való részvételüket a beütemezés bonyolultsága és az ösztönzők hiánya szintén korlátozza.

Az iskola sokszínűségét illetően történt előrelépés: az OECD-országok és a TALIS kutatásban részt vevő, multikulturális tanulói összetétellel rendelkező országok többsége integrálta tantervébe a globális szempontokat.

A felmérés rengeteg hasznos információval szolgált. A tanárok és az iskolavezetők túlnyomó többsége azt mondja, hogy iskoláik nyitottak az innovatív gyakorlatokra, és képesek alkalmazni azokat. Úgy tűnik, a 21. század kihívásai közepette az oktatási intézmények felismerték az innováció fontosságát.

SZÜCS MARIANNA

Tempus Közalapítvány, Tudásmenedzsment csoport

Vállalati nyelvi képzés, a különös hibrid

A debreceni központú Antener Képzési Központ meghatározó szereplő a vállalati nyelvi képzések és különböző készségfejlesztő tréningek területén. Jelentős projekt tapasztalattal is rendelkeznek, hiszen évek óta valószínűleg meg eredményes Erasmus+ projekteket a felnőtt tanulási szektorban. Piroška Tímea – a cég tulajdonosa, aki több nyelvviskolát külsős tanácsadóként is segít – meglátása szerint a tárgyalóképes nyelvtudáshoz manapság már nem elég nyelvtanilag helyesen kommunikálni, hanem el is kell tudni érni a kívánt hatást, legyen szó meggyőzésről, érdekérvényesítésről, értékesítésről vagy épp konfliktuskezelésről.

Szervezet: Antener Oktatásszervező Kft.
Honlap: antener.hu

Röviden mi a vállalati és hagyományos nyelvoktatás közti különbség?

Egy hagyományos, lakossági tanfolyam esetén az elsődleges cél általában az, hogy egy adott nyelvi szintről egy magasabb nyelvi szintre jussanak el a résztvevők, amit például nyelvvizsgálóval is mérhetnek. A vállalati nyelvi képzés viszont egy különös hibrid. Természetesen itt is cél, hogy a résztvevők magasabb szinten sajátítsák el a nyelvet, de emellett jobban akarnak prezentálni, hatékonyabban akarnak érvelni egy tárgyalás során, előterjesztéseket kell írniuk, esetenként facilitálniuk kell egy megbeszélésen a célnyelven. Tehát itt nemcsak arról van szó, hogy megtaníttuk nekik az adott szókinccset és nyelvtant, hanem ún. soft skillket is kell fejleszteni. Nem melléleg, ezek a képzések kihelyezett formában, a vállalatok telephelyein valósulnak meg, gyakran a munkaidő kezdete előtt.

Különböző módszerrel kell fejleszteni a tanulót egy vállalati nyelvi órán?

Hiszünk abban, hogy elsősorban az úgynevezett "megszólalási szorongást" kell enyhíteni akár a hagyományos, akár a vállalati nyelvi képzés piacán, hogy merjenek kommunikálni a résztvevők. A mai magyar oktatási rendszer nem készíti fel a nyelvtanárokat a felnőttek oktatására, arra meg végképp nem, hogy hogyan legyenek egyszemélyben tanárok, tréner, coachok, akik nemcsak nyelvet tanítanak, hanem motiválni is képesek, támogatják a felnőtt tanulókat abban, hogy magabiztos nyelvtudást sajátítsanak el. A "tárgyalóképes angoltudás" sem azt jelenti, mint mondjuk 15 éve. A felgyorsult világban és a multikulturális közegben nem az a fontos, hogy minden mondatunk nyelvtanilag helyes legyen, szofisztikáltan és választékosan beszéljünk, hanem az, hogy az üzenetünket úgy adjuk át, hogy elérjük a kívánt hatást; legyen szó például meggyőzésről, érdekérvényesítésről, értékesítésről vagy épp konfliktuskezelésről.

Több éve pályázok Erasmus+ felnőtt tanulási projekteken. Miben fejlődtek általa? Miért volt egyáltalán szükség ezekre a projektekre?

Meg akartuk nézni, hogy máshol hogyan kezelik a felnőtt tanulókat, hogyan oktatnak nyelvet ennek a célcsoportnak. A mobilitási pályázatok ehhez remek lehetőséget jelentettek, hiszen nem csak ki tudtunk utazni megnézni külföldi képzők oktatási módszereit, saját élményeket is szereztünk a tanártovábbképzés terén, nem melléleg pedig remek motiváló eszköz volt a tanári karunk számára, hogy részt vehetnek egy- vagy kéthetes tanulmányúton. A pályázás folyamata sem bonyolult, és rengeteg segítséget kaptunk a Tempus Közalapítvány munkatársaitól a megvalósítás és zárás során, ez is amellel szólt, hogy minden évben adjunk be pályázatot.

Tehát az Erasmus+ projekteknél köszönhetően többet tudtok nyújtani mind kifelé a partnereknek, tanulóknak, mind befelé a munkatársaitok körében?

A versenyképességünk javításához abszolút hozzájárulnak ezek a külföldi képzések. Friss módszertani eszközöket hoznak haza a kollégák, amiket beépítenek a nyelvi képzésekbe, workshopokat tartanak a többi kolléga számára, saját tananyagot fejlesztenek. A tanári karunkban a fluktuáció nagyon alacsony, ami ennek a lehetőségnek is köszönhető.

Nem melléleg arra is többször volt példa, hogy egy-egy tender megnyerésében vagy épp a szerződés hosszabbításban közrejátszott: tudják a partnereink, hogy a tanárainknak külföldi módszertani továbbképzési lehetőségeik vannak, és a megszerzett tudást rögtön beépítik az óráikba. A legfrissebb felnőtt tanulási módszerekkel tudunk dolgozni, és olyan megközelítéseket alkalmazunk a nyelvórákon, amelyek egyedülállóak a piacon, legyen szó kreatívfejlesztésről, fejlődési szemléletmódról, motivációról, probléma alapú tanulásról vagy épp coaching szemléletről.

BERKES BLANKA

Tempus Közalapítvány, Erasmus+ Programiroda

ERASMUS SIKEREK A WORLDSKILLS 2019 VERSENYEN

A külföldi szakmai gyakorlat nemzetközi szinten is elismert tudást ad

63 ország több mint 1300 fiatalja mérte össze tudását 56 szakmában a WorldSkills 2019 versenyen. Az eseményt idén augusztusban Oroszországban, Kazanban rendezték meg. A „Szakmák Olimpiájának” is nevezett megmérettetésen számos magyar diák szerzett elismerést, akik közül többen rendelkeznek nemzetközi tapasztalattal: az Erasmus+ program keretében külföldön tölthették a szakmai gyakorlatukat, és az így megszerzett tudásukat a versenyen is tudták kamatoztatni.

Orosz Nikolett

**KIVÁLÓSÁGI ÉREM –
ÁPOLÁS ÉS GONDOZÁS**

Békéscsabai SZC Szent-Györgyi Alber
Szakgimnáziuma és Kollégiuma

Mi jelent számodra kihívást az ápolói munkában?

A legnagyobb kihívás az, hogy minden ember más, mindenkinek mások a szükségletei, másképp éli meg a betegségét. Ápolóként tudnom kell a különböző situációkat helyén kezelni emberileg, jóigérettel és szakmailag egyaránt.

Mivel foglalkoztál az Erasmus+ mobilitásod alatt?

Finnországban, egy Porvoo nevű város idős otthonában töltöttem 4 hetes szakmai tréninget mint gyakorló ápoló. Nagyon hasznos volt megtapasztalni egy teljesen más képzési rendszert, megismerni egy másfajta értékrendet, szemléletet. Bennem a mai napig frissen élnek az akkor szerzett élmények, ugyanis nagymértékben hozzájárultak a mostani személyiségem kialakulásához.

Szerinted a külföldi tapasztalatnak volt jelentősége abban, hogy a WorldSkills versenyen kiválósági érmet szereztél?

Mindenképp úgy gondolom, hogy a mobilitási programnak is köszönhető a versenyen elért siker. Nemcsak az angol nyelvet sikerült akkor magabiztos szintre hoznom, ami a versenyen elengedhetetlen volt, hanem mindeddig az volt az egyetlen külföldi szakmai tapasztalatom is, amihez tudtam viszonyítani.

Szakmailag mit jelentett számodra a külföldi gyakorlat?

Rengeteget fejlődtem, nagyon sok energiát és pozitív szemléletet sikerült magammal hoznom, amit itthon is tudok hasznosítani. Szakmailag jóval előrébb kerültem, mint azok a társaim, akiknek nem volt alkalmuk ezen a gyakorlaton részt venni. Sok olyan eszközt, eljárást, technikát kipróbálhattam, amikre itthon nem volt lehetőségem. Összességében véve megerősödött bennem, hogy a mai világban is létezik hivatás, létezik az a féle munka, amit szívesen és becsülettel végzünk.

Krehely István

**KIVÁLÓSÁGI ÉREM –
VILLANYSZERELŐ**

Budapesti Komplex Szakképzési Centrum
Weiss Manfréd Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma

Miért volt számodra hasznos a külföldi szakmai gyakorlat?

A villanyszerelő szakma az utóbbi években nagyon sokat fejlődött (épület-automatizálás, PLC stb.), folyamatos tanulás, önképzés nélkül nehéz helytállni. Ebben a tekintetben is nagyon hasznos volt a finnországi szakmai gyakorlat, ahol az iskola beruházásában épülő társasház elektromos hálózatát építettük ki a diákokkal közösen. Sok új eljárást, módszert, eszközt és szerelési anyagot ismertem ott meg. Ez a tapasztalat erős hatással volt a szakmai motiváltságomra, de természetesen a szakmai ismereteim is sokat gyarapodtak.

Mi volt a legjobb dolog Finnországban?

Rengeteg élményben volt részem. A hétvégéket a finn diákokkal együtt töltöttük, jókat beszélgettünk, és sok érdekes helyre jutottam el. Megismertem Raahen városát és környékét, jártunk Rovaniemi-ben, fürdöttünk a jeges Botteni-öbölben, és persze minden nap szaunáztunk. De a leghasznosabb élmény a finnek munkához és tanuláshoz való hozzáállásának megtapasztalása volt. Nyitottak, befogadóak, nagyon segítőkészek és végtelenül becsületesek.

A munkaerőpiacon előnyt jelent szerinted a nemzetközi tapasztalat – az Erasmus+ gyakorlat, illetve a WorldSkills eredmény tekintetében?

Feltétlenül! Az Erasmus+ gyakorlatról iskolámtól Europass igazolványt is kaptam, úgy gondolom, ez nem csak külföldi munkavállalásnál jelent majd előnyt. A WorldSkills versenyen elért eredmény miatt pedig valószínűleg nem fog gondot okozni a megfelelő munkahely megtalálása, ráadásul egyszerűsített eljárásban válhatok villanyszerelő mesterré.

Cságoty Laura

**KIVÁLÓSÁGI ÉREM –
SZÉPSÉGÁPOLÓ**

Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor
Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája
és Kollégiuma

Miért jelentkezted a versenyre?

Szeretném kihozni a szakmámból a legtöbbet. Ezért, a tudásvágy és a kihívások miatt jelentkeztem. Korábban megnyertem Budapesten a Szakma Kiváló Tanulója Verseny országos döntőjét, és néhány sminkes versenyen is részt vettem már. A külföldi tapasztalatszerzést is fontosnak tartom, az Erasmus+ program keretében voltam Olaszországban, egyszer Londonban egy nemzetközi versenyen, és most Oroszországban a WorldSkills-en.

Milyen élményeket és tapasztalatokat gyűjtöttél az Erasmus+ mobilitás alatt?

Először voltam úgy külföldön, hogy mérlegre tehettem, hogy amit itthon tanultam, mennyire alkalmazható idegen környezetben. Megerősítést nyert számomra, hogy a magyar kozmetikusok oktatása nagyon erős. Milánóban voltam egy szépségügyi szalonban, ahol új kezelési technikákat is megismerhettem, amelyekből át tudtam emelni néhányat a későbbiekre. Örültem, hogy lehetőséget kaptam a „divat fellegrábrában” betekintést nyerni a szakma kulisszatitkaiba.

Mi volt a leghasznosabb tapasztalat, amit szereztél?

Az, hogy nagyon fontos egy fiatal szakember részére az idegen nyelvek ismerete, hisz hatékony kommunikáció nélkül még egyszerű turistaként sem boldogul egy idegen országban az ember. Szintén fontos hozzáadéka az önképzés igényének erősödése.

Hogy látod, a WorldSkills eredmény elérésében volt szerepe a külföldi gyakorlat alatt megtanultaknak?

Elsősorban a hazai trénerszervezet szakmai felkészültsége, tudása és konzekvens követelése volt a meghatározó a sikeres felkészülésben, de a helyzetfelismerésben, kommunikációban, magabiztoságban nagyon sokat segített az Erasmus+ tapasztalat.

Török Balázs

**KIVÁLÓSÁGI ÉREM –
VÍZ-, GÁZ- ÉS FÜTÉSSZERELŐ**

Budapesti Gépészeti SZC Szily Kálmán
Műszaki Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma

Miért épp ezt a szakmát választottad?

A nagyapám és a nagybátyám is ebben a szakmában dolgozik, korábban a nyári szünetekben segítettem nekik, úgyhogy nem volt kérdés, mit fogok tanulni. Főleg fűtést, vizet, csatornát és klímát építettünk ki, de szereztem már tapasztalatot légtechnikai cégnél is.

Mi az, ami kihívást jelent a szakmában?

Az hogy nincs két egyforma feladat, minden fürdőszoba, minden konyha más és más. Máshogy kell vezetni a csöveket, és mindig gondolkodni kell a megoldáson. Új dolgokat tanultam meg a WorldSkills versenyre való felkészülés alatt is: különféle cső anyagokat és kötéstechikákat ismerhettem meg, és szerencsém volt látni, hogy Oroszországban milyen anyagokkal dolgoznak.

Az Erasmus+ mobilitásod alatt milyen újdonságokkal találkozottál?

Lengyelországban voltam szakmai gyakorlaton, ahol megújuló energiás megoldásokkal foglalkoztunk, főképp a napelemek működését ismerhettük meg. Nagyon sok élményt gyűjtöttem a három hét alatt, jó volt egy idegen országban lenni és látni, milyen a város nappal, este, jó időben és esőben...

Milyen terveid vannak a jövőre nézve?

Szeretnék még több új dolgot és technikát megtanulni, hogy a következő évben ismét én képviselhessem Magyarországot a versenyen!

GYÖRPÁL ZSUZSANNA

Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

© Forrás: SkillsHungary + a diákok képei

ÓVODAPEDAGÓGUSOK ÉS SZÜLŐK SEGÍTÉSE ADHD-VAL ÉRINTETT GYERMEKEK TÁMOGATÁSÁBAN

A köznevelés szereplői: a gyerekek, pedagógusok és szülők gyakran szembesülnek olyan kihívásokkal, amelyek kezelésében a köznevelésen kívüli szereplőkre is szükség lehet.

A Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft. és partnerei is egy ilyen területet érintő projekt megvalósítói voltak. Együttműködésük és a létrejött eredmények mutatják, hogy mennyire nagyszerű dolog sülni ki abból, ha több szakterületről érkező szakember keresi közösen a megoldást. A keretet az Erasmus+ program vegyes intézményi összetételű stratégiai partnerségek pályázattípusa adta, amely bármilyen, a környezetünkben érzékelt kihívás kezelésére kidolgozott oktatási projekt létrehozásához nyújthat támogatást. A projektről Rihay Zsuzsa projektmenedzserrel beszélgettünk.

Milyen, a köznevelés területén tapasztalt probléma ihlette a projektet?

A figyelemhiányos hiperaktivitás zavar (ADHD) az idegrendszer fejlődését érintő, az egyik leggyakrabban diagnosztizált, neurodiverz állapot, a gyermekek és a fiatalok 5-7%-át érinti. Magyarországon becslések szerint az oktatási rendszerben 70 000 ilyen gyermek vesz részt (gyakran diagnózis nélkül), ami azt jelenti, hogy átlagosan minden óvodai csoportban, osztályban egy kiskorú érintett. Ezek a gyerekek nehezen kontrollálják a saját viselkedésüket, nehezen figyelnek, nehézségeik vannak az érzelmszabályozás területén, nehezen szereznek barátokat vagy alakítanak ki pozitív kapcsolatokat felnőttekkel, és nehezen birkóznak meg a hagyományos oktatási struktúrák és gyakorlatok követelményeivel, például azzal, hogy nyugodtan üljenek, és hosszú ideig fenntartsák a figyelmüket. Az ő támogatásuk és a velük való tanulás nagy kihívást jelent a szülők és a pedagógusok számára egyaránt.

Fontos tisztában lenni azzal, hogy nem szándékosan produkálják a kihívást jelentő viselkedést, hanem az idegrendszer eltérő fejlődéséhez kapcsolódnak a nehézségek – ezt sajnos a pedagógusok is sokszor elfelejtik, a szülők pedig nem tanulják meg sehol.

Az ADHD azonban jól kezelhető, a megfelelő típusú óvodai-iskolai és otthoni támogatással a gyermekek ki tudják hozni magukból a legtöbbet, és közösségük teljes értékű tagjaivá válhatnak. Ebben a folyamatban az egyik kulcsszereplő a pedagógus.

Projektünkkel elsősorban őket szeretnénk támogatni, felfegyverezni olyan tudással és eszközökkel, hogy hatékonyan tudjanak a gyermekek szociális, érzelmi és/vagy viselkedésbeli fejlődési igényeire reagálni. De emellett hangsúlyozzuk a szülők szerepét a gyermekek oktatásában és fejlődésében, tehát őket is szeretnénk segíteni gyermekük viselkedésének megértésében, illetve abban, hogy támogatni tudják gyermekeik fejlődését.

Mi az, amit létrehoztak a projektben?

A projekt során óvodapedagógusok és szülők számára hoztunk létre olyan segédleteket, elsősorban az óvodás korosztályra fókuszálva, amelyek segítségével felismerhetik az ADHD-t, vagy az ADHD-szerű viselkedést, és hozzájárulhatnak a hatékony segítségnyújtáshoz a mindennapi tanulási környezetben és otthon.

A kézikönyvek és elektronikus kiadványok elérhetők a projekthonlapon: helping-hand.hu

Facebook: facebook.com/HelpingHandErasmus

A nagyon sok gyakorlati tanácsot, stratégiát tartalmazó kézikönyvek biztosítják a tudást és azokat a készségeket, melyek szükségesek ahhoz, hogy a pedagógusok és a szülők meg tudjanak birkózni az érintett gyerekek különböző szükségleteivel és nehézségeivel, és pozitív viselkedési mintákat tanítsanak nekik.

A kézikönyvekben az attitűdváltásra helyezzük a hangsúlyt, az erősség alapú megközelítésre, a viselkedésmódosítási stratégiákra és a befogadó környezet megteremtésére, valamint felhívjuk a figyelmet az érintettek együttműködésének fontosságára.

Milyen speciális tudással járultak hozzá a projektpartnerek az eredményekhez?

A Coventry Egyetem és az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar a kézikönyvek struktúrájának megalkotásában és a legnaprakészebb tudományos eredmények, háttérinformációk összegyűjtésében, a fókuszcsoportok szakmai előkészítésében, a pedagógusképzések lebonyolításában, a kérdőívek és egyéb mérések, valamint a kiadványok minőségének biztosításában, kiértékelésében vettek részt intenzíven, illetve egy kutatási elemmel is gazdagították a projektet.

Az ADHD Magyarország Alapítvány a szülőkön, családokon keresztül napi szinten találkozik a problémákkal, élethelyzetekkel, így a szülői kézikönyvben gyakorlati megoldásokat javasolt. Emellett mint érdekképviseleti szervezet, hatékonyan tudja a kézikönyvek tartalmát átadni és eljuttatni a szülőkhöz, családokhoz, és a családokon keresztül az oktatási intézményekhez.

A partneróvodáink, azaz a Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Gyakorló Óvodája, a szlovákiai, roznói Spojená škola J. A. Komenského és a romániai, kézdivásárhelyi Csipkerózsika Egyesület a mindennapi nevelési helyzetekben megjelenő problémák feltárásában, a gyakorlati feladatok kidolgozásában, illetve tesztelésében, valamint a szülői nyílt napok és a pedagógustréningek megszervezésében vették ki a részüket.

A Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft. a projektkoordináció és az események szervezése mellett a szülők számára készített gyakorlati részen dolgozott, illetve a kézikönyvek szerkesztését, illusztrálását és a disszemináció koordinálását vállalta magára.

Mi a hosszú távú cél a létrejövő projekteredményekkel?

Feltétlenül az, hogy a kézikönyvet minél több helyen bemutassuk, pedagógusoknak és szülőknek egyaránt. Erre nagyon jó lehetőséget nyújtanak az óvodák meglévő szakmai módszertani körei. Nagy segítség az óvodapedagógusok könyvespolcán egy olyan kézikönyv megléte, ami támogatni tudja őket a munkában, és szakemberek hiányában a szülőknek is tanácsadást és támaszt tud nyújtani.

A kézikönyvekben hangsúlyozzuk a szülő és a pedagógus együttműködésének fontosságát. Reméljük, hogy a kiadványok segítik a párbeszédet, közelebb hozzák a feleket egymáshoz, és így együtt dolgozhatnak azon, hogy a gyerekek, a csoportnak és a családnak is könnyebb legyen. Szeretnénk, ha a kézikönyvek elősegítenék a szemléletváltást és az érzékenyítést, hogy mindenki értse, ezek a gyerekek nem rosszak, hanem segítségre szorulnak, mert az eltérő agyi struktúráik, a végrehajtott funkciókkal kapcsolatos nehézségeik miatt nem tudnak úgy megfelelni a környezetük elvárásainak, mint egy neurotipikus gyerek. Kívánjuk, hogy az érintett pedagógusok és szülők felismerjék és megértsék, hogy a kihívó viselkedéssel a gyermek gyakran azt kommunikálja (mert máshogy nem tudja), hogy nem tud egyedül megbirkózni a helyzettel. Szeretnénk, hogy ezzel lekerüljön róluk – és szüleikről – a stigma, hogy ők „neveletlen gyerekek”.

A Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft.-nek ugyan van egy hasonló továbbképzése, de tekintettel a téma fontosságára, a kézikönyvek alapján tervezünk akkreditáltatni és indítani egy erre specializált továbbképzést is pedagógusok számára, illetve engedélyeztetni és szervezni egy felnőttképzési programot a társszakmák képviselőinek és a szülőknek.

Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar 2019 őszén négy-alkalmas műhelyt tart a témában a kézikönyvek alapján, illetve a létrejövő projekteredményeket az alapképzés szintjén szeretnénk megjeleníteni különböző kurzusokban.

Emellett szeretnénk, ha a kézikönyvek bekerülnének az óvodapedagógus-képző intézmények és a most készülő Nemzeti Alaptanterv ajánlott irodalmi közé.

HLAVATÝ ILDIKÓ
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ Programiroda

Napfény Európa (és a környezetvédelem) egén

Napelemes hajót építenek a Dunaújvárosi SZC Bánki Donát Gimnázium és Szakgimnáziumának diákjai. A munka során nemcsak a tanulók készségeinek fejlesztése és a nyelvgyakorlás kerül előtérbe, de az emberiség ökológiai lábnyomának csökkentése is.

A környezetvédelem nem is lehetne aktuálisabb és fontosabb téma. Égető kérdés – sajnos szó szerint, mivel a cikk írásakor éppen több hete állt lángokban Amazónia –, hogy mennyire figyelünk oda a bolygónkra, mennyit teszünk a változásért egyéni szinten.

A **Sonne über Europe**, vagyis a **Napfény Európa egén** projekt éppen ezt a kérdést helyezte fókuszba: a Dunaújvárosi SZC Bánki Donát Gimnázium és Szakgimnáziumának tanulói már az érettségi előtt első kézből tapasztalhatják meg, hogy milyen is részt venni egy olyan folyamatban, ami hétköznapi, áldozatos munkával és a tanórák utáni foglalkozásokkal kezdődik, de aztán valami sokkal nagyobbak és fontosabbnak válik a részévé, s a bolygónk érdekeit szolgálja.

Aktív közreműködés a környezetvédelemben

Még ne ugorjunk ennyire előre, kezdjük a történet legelejin! A 2016-os marokkói ENSZ klímakonferencián megfogalmazódott, hogy a politikai döntéshozók aktív közreműködést várnak el a környezetvédelemben az állampolgároktól. Megfigyelhető, hogy ennek hatására valóban emelkedett azon Erasmus+ pályázatok száma, amelyek a megújuló energiaforrásokkal és a Föld védelmének témakörével foglalkoznak. A Dunaújvárosi SZC Bánki Donát Gimnáziuma és Szakgimnáziuma évek óta indul Erasmus+ stratégiai partnerségek

projektekben, így nem mondhatjuk, hogy kezdőként vágtak bele a Napfény Európa egén címet viselő pályázatba, melynek célja, hogy az együttműködő európai iskolák **közösen építsenek meg egy napelemmel hajtott csónakot**. Az viszont tény és való, hogy megannyi új kihívást tartogatott számukra a megvalósítás, vagyis a hajóépítés.

A napfényes projekt

A három éven át tartó munkában hat iskola – belga, német, lengyel, török, magyar és olasz – működik együtt úgy, hogy féléves projekt-találkozók alkalmával bemutatják az addig elvégzett munkát. A projekt kezdetekor az iskola egy fórum keretében toborozta a csatlakozni vágyó gépész-informatikus tanulókat, akik így, egy 10-15 fős csapatot alkotva dolgoznak együtt a hajóépítéssel járó feladatokon. Amellett, hogy minden ország saját makettet készít a napelemes csónakról, a partnerországok felosztották a munkát: **Magyarországhoz került a tervezés fázisa**, amelynek során 3D-s nyomtatóval hozták létre egy A4-es lap hosszúságú, körülbelül 30 cm magas programozható robot egységet. A munkálatokban természetesen az iskola informatikában jártas kollégái is segítettek a diákokat, akik így rögtön láthatták tanulmányaik és a programozás **kézzelfogható eredményét**. A napelemekhez tartozó anyag meghatározását is a tanulók végezték, amelyről előadást is tartottak. Az intézmény

makettje a végső fázisban tart már, a prototípus az iskolában tekinthető meg, illetve a tanulók gyakran kiállításokon is bemutatják az érdeklődőknek. Az eredeti, épülő hajótest egyébként Németországban található, a projekt végeztével egy versenyen indítják el, úgy-hogy addigra mindenféleképpen úsznia kell a vízben a mesterműnek.

A projekt csapata

A projekten dolgozó magyar csapat 16-17 éves fiatalokból áll, akik a tanórákon túl teljesítik a hajóépítéssel járó kötelezettségeiket. Általánosságban elmondható, hogy heti egy-két óránál nem vesz el több időt a diákok életéből ez a tevékenység, ennek ellenére rendkívül komolyan veszik a feladatokat, amelyekre a szerepkörök a munka kezdete óta meghatározottak, így nagy felelősséggel járnak. A csapatmunka során egymást tanítják, együtt fejlődnek a diákok, hiszen a közös gondolkodás, tervezés és utazás összekovácsolja a társaságot. Ráadásul a szülők is támogatók az elejétől kezdve, az iskola tanárai pedig igazi mentorként állnak a diákok mellett, s kísérik őket a külföldi projekttalálkozókra.

Nemzetközi találkozók

A hazai csapatból mindig egy 2-3 főből álló mag vesz részt a tavaszi és őszi nemzetközi találkozón, ahol beszámolnak az eltelt hónapok tapasztalatairól és munkáiról. A több napig tartó projekttalálkozók alkalmával a szakmai tudáson túl a kultúra és a nyelvgyakorlás kerül előtérbe; szakmai szótárt készítenek, gyárlátogatásra mennek (legutóbb egy napelemgyárat látogattak meg), a vendéglátó ország által szervezett kulturális programokon vesznek részt, munkamegbeszéléseket és bemutatókat tartanak, kikapcsolódásként pedig fociznak vagy közös programokat szerveznek. Az intézmény munkatársai külön figyelmet szentelnek annak, hogy mindig más utazhasson a diákok közül, és a hátrányos helyzetű tanulók is esélyt kapjanak arra, hogy nemzetközi környezetben számoljanak be tapasztalataikról.

Mivel közeledik 2020, a projekt utolsó éve, ezért jövőre megszokozódnak a találkozók, illetve a projektzáró versenyre is összegyűlnek majd a csapatok, amikor is kiderül, hogy vízre bocsájtva hogyan teljesít a napelemes csónak.

A siker titka

A Napfény Európa egén projekt sikerének kulcsa, hogy összeköti a tanulást, a kompetenciák fejlesztését és a szakmai tapasztalatot a nemzetközi projekttalálkozók izgalmaival, a nyelvgyakorlással és más kultúrák, más nemzetiségű diákok megismerésével. Mindeközben elhivatottságot ad a tanulók számára egy olyan égetően fontos téma iránt, mint a környezetvédelem. Aztán, ha tanulmányaik végeztével szakterületet, munkahelyet választanak, akkor gyakorlattal, sikerélménnyel, nemzetközi tapasztalattal és kapcsolatokkal felvértezve vághatnak bele az új kihívásba, abban a tudatban, hogy ők már egyéni szinten tettek a környezetük védelmének érdekében. Nem is akárhogyan: építettek egy napelemes hajót. •

Mindig a gyerekek érdekeit kell szem előtt tartani, hogy azt érezhessék, a befektetett munka megtérül, és van értelme a tanulásnak, legyen szó nyelvről vagy matekról.

Az intézmény elérhetőségei

Honlap: bankisuli.hu
facebook.com »
DSZC Bánki Donát Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája - Hivatalos oldal

Igaz, hogy egy projektben partnerként részt venni sok munka a tanárok és a diákok részéről is, de megéri a fejlődés, a gyakorlat és a nemzetközi tapasztalat miatt, úgyhogy, ha van lehetőségük kipróbálni egy stratégiai partnerségi projektben magukat, akkor éljenek vele!

Használják az Erasmus+ partnerkereséshez készült felületet vagy érdeklődjenek a már meglévő intézményi kapcsolatrendszerükben a lehetőségekről, induló projektekről.

tka.hu » partnersearch

SIMON BOGLÁRKA

Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

INTÉZET HELYETT CSALÁDIAS KÖRNYEZETBEN

Önállóan lakni, döntéseket hozni, valódi közösségben élni. Ez számunkra, épek számára természetes. Fogyatékkal élő társaink számára viszont egyáltalán nem. Az Erasmus+ program keretében megvalósított PODIUM projektben kidolgozott képzési anyagok és kiképzett szakemberek őket segítik, hogy intézet helyett családi környezetben lakhassanak, és a helyi közösség tagjaivá válhassanak.

Intézményi férőhely kiváltás. Elsőre nagyon hivatalosan hangzik, de valójában azt jelenti, hogy ennek révén a fogyatékkal élő emberek nagylétszámú, olykor akár hétszáz fős, bentlakásos intézetek helyett kisebb, családiabb otthonra lelhetnek. Ehhez nemcsak a fizikai környezetet kell megteremteni, hanem olyan **felkészült szakemberekre is szükség van**, akik a nemzetközi jó gyakorlatokat és tapasztalatokat ismerve, a szükséges szemléletváltással és szakmai tudással felvértezve, a folyamat egészét átlátva tudják irányítani egy-egy nagyobb intézmény kiváltását.

A PODIUM projekt a fenti céllal, nemzetközi összefogással valósult meg 2015 és 2018 között. Az Erasmus+ program támogatásával a *Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. (FSZK)**, az *Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar és Társadalomtudományi Kar magyar, szerb, szlovén, román és dán szakemberek közös munkáját indította el*. Az első lépés azoknak a trénereknek a képzése volt, akik az intézményi férőhely kiváltásban részt vevő kollégákat készítik fel.

A projekt keretében intézményi férőhely-kiváltási menedzserek képzésére került sor a négy partnerországban. A pilotképzéseket egy részletes képzési anyag kidolgozása, majd ennek a mindegyik országra történő adaptálása előzte meg, amelyben valamennyi partner részt vállalt. A dán partnerszervezet – mivel a közép-európai régióval ellentétben, a területen immár több évtizedes gyakorlattal rendelkezik – a képzők képzése keretében felvértezta a trénereket a megfelelő szakmai kompetenciákkal és szemlélettel, így **az első intézményi férőhely-kiváltási menedzserek már meg is kapták okleveleiket**.

Magyarországon a konzorciumi vezető FSZK a felnőttképzésben akkreditált képzés keretében 20 kiváltási menedzsert képzett ki, akik a további képzések, valamint a hazai férőhely-kiváltási folyamat zászlóvivői lehetnek.

Emellett a jövő nemzedék szakemberei – leendő gyógypedagógusok és szociálpedagógusok – az ELTE-n szerezhetik meg a kiváltási folyamathoz elengedhetetlen tudást és szemléletet: a „Támogatott lakhatás elmélete és gyakorlata” című kurzust az első szemeszterben, még a projekt megvalósítási ideje alatt, 31 hallgató végezte el.

A külföldi konzorciumi partnereknél, az FSZK magyarországi képzéséhez hasonlóan Szlovéniában, Szerbiában és Romániában is 20-20-20 fő kiváltási menedzszer képzése valósult meg a PODIUM projekt keretében.

KISZOLGÁLÓ ATTITŰD HELYETT TÁMOGATÓ SZEMLÉLETRE VAN SZÜKSÉG

Hogy jobban megérthessük a téma jelentőségét, **dr. Sziklai István** egyetemi adjunktust, a magyarországi szociális intézményi férőhely-kiváltási folyamat szakértőjét a szakmai-módszertani háttérrel kérdeztem.

Hány fogyatékos ember él ma intézményben hazánkban?

A KSH 2017-es adatai szerint több mint 24 000 fogyatékos személy él valamilyen intézményben. Az ötven férőhelynél nagyobb intézetek száma közel 160. Ezekben átlagosan 90-115-en laknak, de a legnagyobb szociális intézetben például több mint 700 ember él együtt! Nem is kérdés, hogy azok a kiváltási program során kialakított családi házak, lakások, amelyekben jellemzően 12 ember lakik együtt, mennyivel komfortosabbak, és mennyivel nagyobb önállóságot biztosítanak az ott élők számára.

Ez a szakemberektől milyen, a korábbiaktól eltérő kompetenciákat igényel?

A kiváltás maguktól a szakemberektől is nagyobb önállóságot, a támogatott személy szándékának, motivációinak jobb megismerését igényli. A gondozói, a fogyatékos embert kiszolgáló attitűd helyett egy támogató, a megmaradt képességekre, készségekre építő, azokat szinten tartó, illetve fejlesztő, erőteljesebb szemléletre van szükség.

Szükség volt-e szemléletváltásra a szakmán belül?

A fogyatékosügy területén dolgozó szakemberek régóta elkötelezettek a kiváltás mellett. Számukra épp az attitűdváltás jelenti a kihívást, ezért is van szükség a képzésükre. Itt jön képbe a PODIUM projekt azért, hogy a kollégák a hazai és nemzetközi jó gyakorlatokat megismerjék, a tapasztalatokat folyamatosan megosszák egymással.

Egy fogyatékkal élő számára az intézményen kívüli élet milyen változásokat, lehetőségeket hozhat?

Egy zártabb, intézeti körülmények között szocializálódott fogyatékos ember számára nagyon sok minden, például a közösségi közlekedés használata, a bevásárlás, a hivatalos ügyek intézése mind-mind nagyrészt az újdonság erejével hat. És a társas viszonyaik is megváltoznak: a szomszédokkal, a befogadó települések lakóival több és más lesz a kapcsolatuk. A szakemberek ezekre természetesen mind igyekeznek felkészíteni a lakókat. A kiköltözők számára kinyílik a világ, s rendkívül örömteli látnunk ezeknek a legapróbb, hétköznapi megnyilvánulásait: néha „csak” abban, hogy egyszerűen szabadabban mozognak, máskor meg abban, amikor például munkába állnak.

ÖTLETEKET MERÍTENI MÁS ORSZÁGOK PÉLDÁIBÓL

A PODIUM projekt utóhatásáról **Losoncz Mária** és **Cserti-Szauer Csilla**, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar munkatársai így nyilatkoztak:

„A projekt keretében lehetőséget kaptunk arra, hogy a fogyatékosügy egyik legfontosabb kérdéséről: az önrendelkező életről – benne a támogatott döntéshozatallal és támogatott lakhatással – célzott és modern tananyagokat fejlesszünk ki. Hozzáadott érték, hogy az ELTE két kara szoros együttműködésben, két szakterület közös nyelvhasználatának a kialakításával dolgozik együtt azóta is.”

Dániában már évtizedek óta foglalkoznak az intézményi férőhely kiváltással. Azt, hogy ők milyen jó gyakorlatokat osztottak meg a többi résztvevővel, **Borbás Bálinttól**, az FSZK munkatársától, a PODIUM projekt koordinátorától kérdeztem, aki Szentkatolnay Miklóssal együtt munkálkodott a siker érdekében:

„A projekt során sokszor irigyeltük a dán szakembereket, mert ami számunkra – Magyarországon vagy a környező országokban – még csak távoli vízióknak tűnt a kiváltással kapcsolatban, az számukra mindennapi valóság. Másrésztől megvan az előnye is annak, ha néhány lépés lemaradással követünk másokat, mert így az ő tapasztalataikból, nehézségeikből tanulva felesleges lépéseket, küzdelmeket spórolhatunk meg. A dán partner jóvoltából ugyanis nemcsak jó gyakorlatokat ismertünk meg, de azt is megosztották velünk, mi okozta az ottani kiváltási folyamat legelején a legnagyobb problémát: úgy költöztették ki a fogyatékos személyeket kisebb lakásokba, hogy a támogató szolgáltatások nem álltak még készen a környezetükben, ami nagyon súlyos következményekhez vezetett. Az ő példájukból tanulva a kiváltásban dolgozó hazai szakemberek – köztük a PODIUM projektben kiképzett, azóta a kiváltási folyamat tevékeny részeseivé váló kiváltási menedzserek – már figyelni tudnak erre.”

A kelet-közép-európai országokban sok helyen még gyerekcipőben jár ez a folyamat, ezért is fontosak a projektben elért eredmények. A konzorciumi partnerek kölcsönösen rengeteg jó példát osztottak meg egymással, melyeknek köszönhetően inspirációt és konkrét gyakorlati javaslatokat kaphattak egymástól saját nemzeti kiváltási folyamatuk, illetve szociális ellátórendszerük jobbítása érdekében.

A projekt angol nyelvű oldala:
fszk.hu/english/podium/

SZERZŐ: SZEKERES P. MÓNIKA,
újságíró

Kincsestár

AZ ERASMUS+ PROJEKTEK SORÁN KIDOLGOZOTT MÓDSZERTANI ANYAGOK

Leggyakrabban a mobilitási élmények, külföldön szerzett tapasztalat vagy a nyelvtudás jut az emberek eszébe az Erasmus+ programmal kapcsolatban, pedig a projektek során sokszor konkrét termék is készül: módszertani gyűjtemény, tankönyv, kézisztár, applikáció, óraterv... Összeállításunk ebből ad ízelítőt.

KRISTÁLYTISZTA ELEKTRONIKA

Az elektronika és a programozás alapjai számos területen megjelennek, folyamatosan növekszik az ilyen szakemberekre való igény a munkaerőpiacon. Az **ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium** elektronikai témájú innovatív tananyagot fejlesztett ki a köznevelés számára, amelyet **Kristálytisza Elektronika** névre keresztelt **tankönyv** formájában adnak ki. A több száz oldalas, összesen 24 tananyagrészt tartalmazó tankönyvet egy információs nap és fizika szakkör alkalmával tesztelték a diákokkal a partnerintézmények szakmai felügyeletével.

A középiskolásoknak írt oktatási anyag fejlesztése az Erasmus+ programban valósult meg. A stratégiai partnerség által végzett igényfelmérés igazolta a következtetést, hogy a köznevelésben szükség van egy átfogó tananyagra, amely a diákok számára érthető módon foglalja össze a legfontosabb tudnivalókat a matematikai alaptól kezdve, az elektronikai eszközök és alkatrészek használatán át az egyszerű vezérlések megvalósításáig. A kétéves stratégiai partnerségben két szlovákiai és egy romániai gimnázium vett még részt, ezekben az intézményekben is tesztelték a tananyagot.

Az iskola fizikai fakultációra járó tanulói közül többen is jelezték tanárúknak, hogy villamosmérnökök szeretnének lenni, de olyan is van köztük, akinek a fizikai pálya az álma. Az intézmény szakvezetője, informatikai vezetője, Pájer Szabolcs elmondása alapján a továbbtanuláshoz hasznos anyagok, ismeretek állnak tankönyvben a diákok rendelkezésére.

A Kristálytisza Elektronika tankönyv közvetett eredményeként bővülni fognak a részt vevő diákok készségei, képességei, tudása. Nemcsak a projekt partnerei, hanem az összes oktatási szektor hozzáfér majd a tananyaghoz, valamint a többnyelvűség lehetőséget teremt a felhasználásra az Európai Unió teljes területén.

KÉZISZÓTÁR, AMI A HALLÁSSÉRÜLTEK ELHELYEZKEDÉSÉT SEGÍTI

A SWING projekt fő célja egy olyan applikáció, a „**Képes Szómagyarázat**” fejlesztése, amely a hallássérültek elhelyezkedését segíti a gazdaság három szektorában: gasztronómia, turizmus és bútorgyártás. Az **Együttműködés az újításért és a jó gyakorlati változásért** Erasmus+ innovációs programban négy partnerország vesz részt (Olaszország, Spanyolország, Németország, Magyarország), hazánkat a Munka-Kör Alapítvány képviseli.

A projekt egyik mérföldkövéhez érkezve **elkészült** az a – nem csak hallássérülteknek szóló – **kézisztár**, ami az idegenforgalomban, turizmusban, gasztronómiában vagy a bútorgyártásban elhelyezkedni vágyóknak jelent segítséget.

Az összesítés a munkavégzéshez szükséges legfontosabb **150 szót** tartalmazza a szót megjelenítő **képpel együtt, négy nyelven, a szó magyarzatával, és további szinonimákkal**. A munka következő fontos állomásához érkezve, 2019 decemberéig a szavakat videókkal jelelve és feliratozva mutatják be.

A videók jelelése már zajlik, ami nem könnyű feladat, mivel minden országban másként kommunikálnak a hallássérültek. Az országok többségében térségenként, sőt, családonként is különböző jeleket használnak, attól függően, hogy egy többgenerációs siket család gyermekei siket vagy halló szülők mellett nőnek-e fel, és integrált iskolába járnak-e.

A projekt 2020-ban záródik, amikor is szeptemberre már mindenki számára elérhető lesz az applikáció.

GYŐR EGÉSZSÉG ÚTVONALA

Egészségmegőrző és város felfedező applikációt fejlesztett ki Győr városának önkormányzata és a Széchenyi István Egyetem a **PREHealth** elnevezésű Erasmus+ projekten belül. A nemzetközi projekt 2016 decemberében vette kezdetét, és idén júliusban zárult le. Az innovációs programban Győr mellett három másik európai város vett részt: Darmstadt (Németország), Athén (Görögország) és Eindhoven (Hollandia). A program célja az volt, hogy egy telefonos alkalmazáson alapuló játékot dolgozzanak ki a partnerek, amely a város különböző pontjain vezet végig. Hanganyag ismerteti meg a felhasználókkal az adott állomás történetét, kulturális látnivalóit, ehhez kapcsolódóan pedig kvíz kérdéseket tesz fel.

Szakértők, lelkes nyugdíjasok, egyetemisták bevonásával, mintegy két év alatt, kérdőíves felmérések és számos terepbejárás eredményeként nyerte el jelenlegi formáját, tartalmát az útvonal, illetve az azon végigvezető játékos alkalmazás. Győr Egészség Útvonalán kisfilmek adnak tippeket, hogy az adott helyen milyen testmozgás, mozgásgyakorlat végezhető a fizikai és mentális egészség megőrzése, az aktivitás növelése érdekében.

Jelenleg négy útvonal közül lehet választani, melyek közül kettő a könnyebb fizikai aktivitásra vágyókat célozza meg, van egy közepes aktivitású, míg egy pálya készült azoknak is, akik nem riadnak vissza az erőteljesebb gyakorlatoktól és a hosszabb távoktól sem – melyet akár kerékpárral, akár kocogva is megtehetnek.

A projekt elérhetősége: munkakorlap.hu » Projektek » Nemzetközi projektek » SWING: újítások és együttműködés a hallássérültek képzésében – innovációs projekt

“GYŐR KITŰNŐ ADOTTSÁGAI, A KÉK ÉS ZÖLD INFRASTRUKTÚRA MEGLÉTE, KÖNNYŰ ELÉRHETŐSÉGE, A VÁROS GAZDAG TÖRTÉNELMI, MŰEMLÉKI VAGYONA MEKÖNNYÍTETTE AZ EGÉSZSÉG ÚTVONAL EGYES ÁLLOMÁSAINAK KIJELEZÉSÉT.
HONVÁRI PATRÍCIA, AZ MTA REGIONÁLIS KUTATÓINTÉZETÉNEK TUDOMÁNYOS MUNKATÁRSA

A projekt elérhetősége: prehealth.eu

SIMON BOGLÁRKA
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

További projekttermékek a tka.hu honlap Tudástár moduljában!

“NEMCSAK SZÁRAZ TANANYAG, HANEM TÉNYLEG KIPRÓBÁLHATJUK, ÖSSZERAKHATJUK, ÉS EZEN KERESZTŰL IS SOKAT TUDUNK TANULNI.
LOREN CZ PÁL, TANULÓ

A projekt elérhetősége: crystalclearelectronics.eu/

INNOVATÍV FORDÍTÁSI MÓDSZEREK A FELSŐOKTATÁSBAN

Bemutkozik az eTransFair csapata

Hogyan lehet hozzásegíteni az egyetemeket ahhoz, hogy a hallgatóikat a szaktudás átadásán túl olyan készségekkel is felvértezzék, amelyek segítségével a munkaerőpiacon könnyebben megállják a helyüket? Hogyan lehet a modern infokommunikációs eszközöket beépíteni a fordítóképzésbe? Hogyan lehet egy szakmai koncepciót sikeres projektté formálni? Többek között ezekre a kérdésekre keresték a választ az eTransFair megvalósítói egy 2017-ben nyertes Erasmus+ felsőoktatási stratégiai partnerségi projektben.

A projekt koordinátora a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Idegen Nyelvi Központja (BME INYK).

Beszélgetőtársak:

dr. Fischer Márta igazgató;

dr. Szabó Csilla képzésvezető,
Tolmács- és Fordítóképző Központ;
Kovács Gabriella projektmenedzser

► A BME Idegen Nyelvi Központjának korábban nem volt Erasmus+ projektje. Mi motivált annak idején arra, hogy pályázzatok?

F.M.: Tudtuk, hogy egy Erasmus+ projekt megfelelő eszköz lehet a szakfordítóképzésünk megújításához, és különösen a távoktatás bevezetéséhez. Mivel a pályázat szakmai koncepciója hamar körvonalazódott a fejemben, koordinátorként terveztünk pályázni. Ennek két feltétele volt: a stabil projektmenedzsment és a komoly szakmai háttér. Gabi személyében az első már biztos kezekben volt, a szakmai koordinációra pedig olyan profi fordító-tolmács kollégát kerestem – és találtam meg Csillában –, aki a képzések vezetőjeként át tudja látni a folyamatot. Emellett egy ilyen volumenű pályázat az egyetemen belül is jelentős presztízsértékkel bír.

K.G.: Sokéves bírálói, pályázói tapasztalat van mögöttem, de a Központ koordinátorként még nem pályáztam. Emiatt először egy kisebb magyar pályázattal kezdtünk, miközben az eTransFairről folyamatosan ötleteltünk. A folyamat egyik legizgalmasabb része az volt, amikor a célokat lefordítottuk a pályázat nyelvére, majd a munkába a partnereket is bevontuk.

► Mi volt a legnagyobb kihívás, amivel a megvalósítás során szembesültetek, akár szakmai, akár projektmenedzsment szempontból?

SZ.CS.: Szakmai szempontból elsősorban az, hogy nem ismertük mélységében a partnerek szakmai felkészültségét, kapcsolatrendszerét és munkamorálját. További kihívást jelentett a kutatási módszerek összehangolása és a közös publikálás mikéntje.

K.G.: Az intenzív együttműködés tükröt tart a koordinátornak és a partnereknek egyaránt. A prioritások megfogalmazása és a rugalmasság elengedhetetlenek, különösen akkor, ha az egyik partner csak a leírt vállalkások teljesítését tartja szem előtt, míg a másik az extra feladatokról sem riad vissza.

► Hogyan épültek be az eredmények a jelenlegi szakfordítóképzésbe a projektben részt vevő, illetve a partnerségen kívüli intézményekben?

SZ.CS.: Fokozatosan éemeltük be az eredményeket. A kollégák már az órákon tesztelték az újonnan összeállított anyagokat, és a már futó blended szakfordítóképzést, valamint a 2020 tavaszán induló távoktatást már ezekre építve alakítottuk ki. Az eredmények ugyanakkor ennél jóval szélesebb körben is hasznosulhatnak, hiszen a fejlesztések – köztük a nagy népszerűségnek örvendő elektronikus tananyagcsomag (e-modul) – online is elérhető.

► Mi az az eredmény, amire a legbüszkébbek vagytok?

K.G.: A kezdeti nehézségek sikeres menedzselésével hatékony együttműködést sikerült megvalósítani a partnerekkel. Sőt, előre nem tervezett eredmények is születtek: a sikeres piaci működéshez szükséges ún. „puha készségek” listája, valamint a szakma jeles képviselőit („nagyköveteit”) megszólaltató interjúsorozat, amely elérhető a projekt Youtube-csatornáján, és az oktatásba is beépíthető.

SZ.CS.: Büszkéek vagyunk arra is, hogy több magyar társképző-intézménysikerült bevonni az együttműködésbe alapvetően zárt és versengésre épülő felsőoktatásban. Nagy eredmény az is, hogy – egyedüli magyar projektként, a 26 önálló esettanulmány egyikeként – bekerültünk az EU Oktatási és Kulturális Főigazgatóságának (DG EAC) megrendelésére készült hatástanulmányba.

► Van olyan dolog, amit visszanezve másképp csinálnátok?

K.G.: Érdemes megismerni a partnerek hozzáállását a legelső megbeszélésen, minél jobban pontosítva a vállalásokat, hiszen a szakmai szempontokon túl ez is alapvetően befolyásolja a megvalósítást. A partnerkeresés során további szempont lehet a finanszírozás: célszerű tesztelni, majd elengedni azokat, akik a források egyenlő elosztásának elvét nem vállalják.

F.M.: Az intézményen belül is fontos tisztázni a munkamegosztást, illetve meghúzni egy határt, amin túl többet nem fektetünk egy-egy szellemi termék kidolgozásába, hiszen a belső kapacitások végesek. Más szóval, folyamatosan figyelni kell a megfelelő ár-érték arányra.

► A projekt vége felé járva adódik a kérdés, hogy milyen terveitek vannak a jövőre nézve: van olyan terület, ahol szeretnétek továbbfejleszteni az eddig elért eredményeket, terveztek szorosabb együttműködést más intézményekkel, vagy akár egy új projektet?

K.G.: Egy jó nagy pihenést biztosan, ha eljön az ideje... Mindenképpen szeretnénk a későbbiekben ezt a modellt alkalmazva a további képzéseinket is megújítani.

SZ.CS.: Időközben várjuk a szakmabeliek csatlakozását az Európai Szakfordítók Online Központjába, ahol számos együttműködési formára van lehetőség.

F.M.: A jövő évben az új, távoktatási formában indított szakfordítóképzésünkre, valamint a piac és az egyetem együttműködésére építő programjainkra (szakma-diák találkozók, mentorprogram) koncentrálunk, továbbfejlesztve a projekt eredményeit. Reméljük, minél több diákkal, kollégával találkozhatunk!

publications.europa.eu »
EU Publications » Studies
(A publikálás dátuma:
2019-05-17)

A PROJEKT CÍME:
eTransFair – Innovatív, inkluzív, a fordítópiacon igényeire szabott szakfordítóképzés – Adaptálható modell szakfordítóképző intézmények számára

PARTNEREK:

- BME Idegen Nyelvi Központ, Tolmács- és Fordítóképző Központ
- Hermes Traducciones y Servicios Lingüísticos
- Universitát Wien, Zentrum Für Translationswissenschaft

SZELLEMI TERMÉKEK:

1. Szakfordítói kompetenciaprofil
2. Átvehető mintatanterv
3. e-Modulok
4. Értékelési portál
5. Motivációs segédlet
6. Módszertani portál
7. Európai Szakfordítók Online Központja

A projekt elérhetősége:
etransfair.eu/e-portals

Az interjút készítette:
CSONKA VIKTÓRIA
Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

Európai Nyelvi Díjat kapott a Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi Karának német munkaközössége és az Eszterházy Károly Egyetem Anglisztika és Amerikanisztika Intézet Nyelvi Műhelye. Az Európai Bizottság által indított kezdeményezés célja, hogy hivatalos elismerésben részesítse az idegen nyelvek tanítása terén megvalósuló, példaértékű és innovatív programokat.

„Ez a generáció aktív résztvevője akar lenni az oktatásnak”

*Díjazott projekt: Projekt alapú nyelvoktatás a BGE KKK német szaknyelvi csoportjában
Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi Karának német munkaközössége*

Teljesen új tananyagot hoztak létre, áttértek a valós helyzeteket is szimuláló projektalapú nyelvoktatásra, és felállítottak egy kutatócsoportot az eredmények tesztelése céljából. A programról a német munkaközösség vezetőjével, Dr. Török Judittal, és kollégájával, Dr. Kétyi Andrásval beszélgettünk.

Milyen igény alapján született meg a nyelvi program?

T.J.: Azt tapasztaltuk, hogy a tananyag elavult volt, a frontális tanítási módszert nem találtuk elég alkalmasnak. A tanári munkaközösség úgy döntött, meg akar felelni a hallgatói és munkáltatói igényeknek, valamint a kimeneti követelményeknek egyaránt, ami magába foglalja a nyelvvizsgát és kollokviumot. A projektalapú nyelvtanulás összhangban áll a hallgatók felé támasztott 21. századi munkaerőpiaci elvárásokkal és az elvárt munkavállalói kompetenciákkal.

K.A.: Az igazi lendületet egy német partnerintézmény professzorának workshopja jelentette, ekkor döntöttük el, hogy a projektalapú oktatás irányába fogunk haladni. A tanítást gyakorlatorientáltabbá szeretnénk volna tenni, praktikus tudást akartunk nyújtani a hallgatóknak, mindezt önállóan választott digitális eszközök bevonásával és kreatív feladatokkal. A hallgatók álláspályázatot elemeznek, tematikus szöveget állítanak össze, interjúkat és kérdőíveket készítenek.

Mi a program sikerének kulcsa?

T.J.: Az, hogy a munkaközösség tagjai egy emberként álltak az ügy mellé: közösen brainstormingoltunk, felosztottuk magunk között a szakirodalmat, és új tananyag született az Üzleti nyelv című kurzusra kifejlesztve. Kutatócsoportot alakítottunk, hogy tesztelni tudjuk az új tananyagot. A hallgatók nagyon hálásak a Moodle felületen hozzáférhető tananyagért, ahol kollaborációra is lehetőség van. Ez a generáció aktív résztvevője akar lenni az oktatásnak.

K.A.: A sikerhez hozzájárul a transzparencia is: a hallgatók átlátják a tananyagot és az elvárásokat. A csoportok mindegyike ugyanazt a projektet teljesíti, ami motiváló erővel bír, és felkészít a munka világára is: valós helyzeteket szimuláló projekteket valósítanak meg.

A program sikeréhez hozzájárult a tananyagfejlesztés is, mit lehet erről tudni?

T.J.: Összesen 9 témakört dolgoztunk ki célirányosan a nyelvvizsga témáinak megfelelően. Minden félévben 3 témakört vesznek át a csoportok, minden fejezet egységesen öt részből áll: ráhangolódás, elméleti rész, gyakorlati rész, nyelvtan és maga a projekt. Jelenleg a tananyag digitalizációján dolgozunk, amit felmenő rendszerben dolgozunk ki a Moodle 2 tanulási keretrendszerre.

Mennyiben vehetik át a programot más intézmények?

K.A.: A külföldi megmértetés eredménye, hogy a program más intézményekben, adott esetben más országokban is működőképes. A kínai kollégák kiemelték, hogy a program mennyire egyedi és gyakorlatias.

T.J.: Ebben a félévben egyetemünkön workshopot tartunk, hogy más nyelvet tanító kollégák is átvehessék a program elemeit.

Milyen tanácsot tudnának adni azoknak, akik új nyelvi program kidolgozásán gondolkoznak?

K.A.: Nézzenek körül a nagyvilágban, keressenek nemzetközi példákat és kutassák a szakirodalmat. Mindezt a hallgatói igények szem előtt tartásával. Legyenek készek elhagyni komfortzónájukat, kísérletezzenek bátran.

T.J.: Emellett a szemléletváltás fontosságát említeném, el kell szakadni a többéves vagy évtizedes gyakorlattól.

Tanárjelölt, diák, mentor - mindenki új perspektívát kap

Díjazott projekt: Discover Your English Voice – Hallasd a hangod angolul!

Eszterházy Károly Egyetem Anglisztika és Amerikanisztika Intézet Nyelvpedagógia Műhelye

A jelenleg 12 középiskolában működő projektalapú nyelvi program egyszerre hat inspiráló módon a középiskolai angol nyelvtanításra és a tanárképzésre, valamint a középiskolai mentortanárok szak módszertani eszközkészletére. A program sajátosságairól, összetettségéről és eredményeiről Majorosné Kovács Györgyi szakmai vezetővel beszélgettünk.

Hogyan született meg a nyelvi program?

A „Nyelvtanulással a boldogulásért” EFOP pályázat nyújtja a hátteret, de már hosszú ideje gondoltunk új idegen nyelv-oktatási formán. A programunk keretében angol szakos egyetemi hallgatók tanórán kívüli, projektalapú foglalkozásokat tartanak a régió középiskolás diákjainak élményközpontú oktatás keretében. Nem nyelvvizsga-felkészítőt indítottunk, hanem az angol nyelvtudást eszközzé alakítottuk, tudást adunk, ami az angol nyelven keresztül szerezhető meg. 2018 októberétől a közös munkához létrejött a Nyelvpedagógia Műhely, hiszen nagy igény van az iskolák részéről egy szakmai központra.

Miben egyedi ez a program?

Az alapját négy alprogram képezi: nyelvfejlesztés drámagyakorlatokkal, kreatív írás-zsurnalisztika, prezentációs készségek és kritikai gondolkodás. A projektalapú foglalkozás túlmutat a nyelvtanuláson, hiszen a tanulók a fejlesztett kompetenciákat, kreatív önkifejezésüket, problémamegoldó képességeiket, kritikai gondolkodásukat az élet más területein is tudják kamatoztatni. Segítjük a diákokat saját tanulási stratégiájuk megismerésében és kiépítésében. Hangsúlyos az önálló nyelvtanulás, online felületre tölthetik fel a haladási naplóikat, így kollaboratív módon is lehetőségük van tanulni. Az alprogramokon kívül például intenzív angol kurzust is szervezünk.

Kik a program résztvevői?

A fő célcsoport a középiskolás diákok és a leendő angol nyelvtanárok, akik ezzel több lehetőséget kapnak arra, hogy élelemben kipróbálják magukat a tanítási gyakorlatuktól függetlenül, és felkészüljenek a középiskolai foglalkozásokra. Közös élmény és tudásépítés biztosítása történik meg a kinti foglalkozásokon és az egyetemi órákon is. A harmadik nagy célközönség a partneriskolák mentortanárai. Számukra rendszeres tréningeket szervezünk, így bővül a módszertani tárházuk, és egy aktív szakmai közösség tagjaivá válnak.

Milyen hatásai vannak a programnak?

Mind a négy alprogramnál félév végén értékelést végzünk, a középiskolások kitöltnek egy kérdőívet a program kezdetekor és a végén is. Az értékelésekből jól látszik, hogy fejlődik többek között az érvelési technikájuk, vitakultúrájuk, kifejezőképességük, és angolból is egyre magasabb szintre jutnak. Az egyetemi hallgatók munkáját pedig a mentorokkal közösen értékeljük, mely során fontos az önreflexió szerepe is. Komoly szemléletváltást visz végbe a program a szereplők körében, mindenki új perspektívát kap.

Milyen tananyaghoz és milyen formában lehet hozzáférni?

Mindegyik alprogramnak van kidolgozott tematikája, tanmenete és tananyaga, az utóbbiból szabadon választhatnak a hallgatók. Az egyetem e-learning felületén minden alprogramhoz online oldal tartozik, ahol kollaboratív módon dolgozhatnak. A tananyagot nyomtatott formában is tervezzük megjelentetni, és az intenzív nyári tanfolyamnak is kidolgoztuk a nyomdai előkészületek alatt álló tanári kézikönyvét, amihez oktatóvideó is rendelkezésre áll. A program tehát más intézmények számára is átvehető, a partneriskolákban a tanárok és diákok már használják.

Milyen tanácsot tudna adni azoknak, akik most szeretnének új nyelvi programot kidolgozni?

Olyan kollégák szükségesek ehhez, akik szívesen dolgoznak együtt, lelkesítik egymást, tele vannak tenni akarással. A csapatmunka a nagy húzóerő. Ugyanakkor jó érzés látni a hallgatók szemében a lelkesedést, hogy sikerélményeik vannak, és a tanári pálya vonzóbbá vált számukra.

PÁSZTOR NATÁLIA
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ Programiroda

Európai Nyelvi Díj elnyerésére a következő évben is lehet pályázni. Beadási határidő: 2020. február 28.

 További információ: tka.hu » Erasmus+ » Európai Nyelvi Díj

FENNTARTHATÓSÁG ÉS KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

Az Európai Szolidaritási Testület pályázati lehetőségei „zöld célokért”

Egyre több szervezet és magánszemély érzékeli, hogy mennyire égetők a fenntarthatósági kérdések. Sokan érzik, hogy valamit tenni kell a Föld védelmének érdekében, azonban még keresik ennek a lehetőségeit. Azoknak, akiknek van valamilyen jó ötletük, de extra támogatásra van szükségük, érdemes megismerni az Európai Szolidaritási Testületet!

Az Európai Szolidaritási Testület az Európai Unió egyik új programja, amely támogatást nyújt ahhoz, hogy a pályázók projektjeikkel társadalmi kihívásokra keressenek válaszokat. Az utóbbi években egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontból megoldásokat kell keresnünk a felmerülő problémákra, így ezt a témakört kiemelten támogatja a program. Hogy milyen lehetőségek vannak a fenntarthatósági törekvések megerősítésére? A Szolidaritási Testület többféle támogatási formát is elérhetővé tesz.

Külföldi önkéntesekkel a fenntarthatóságért

„A zöld szervezetek között egyre elterjedtebb az önkéntesfogadás. Azoknak, akik nyitottak erre, plusz energiát adhat, ha egy külföldi önkéntes csatlakozik hozzájuk”, árulta el Kondora Dóra, a Szatyor Egyesület elnöke és budapesti önkéntesekkel foglalkozó munkatársa. Az Egyesület munkásságával a fenntartható, környezettudatos városi és vidéki közösségi létezés igyekszik népszerűsíteni Budapesten és Etyeken. A fenntarthatóság jegyében vidéken permakultúrás kertet, a városban bevásárló közösséget, zöld boltot és környezettudatos cateringet működtetnek, és mindkét helyszínen tartanak workshopokat és Erasmus+ ifjúsági cseréket.

A Szatyor Egyesület évek óta fogad külföldi önkénteseket, így amikor a korábbi Erasmus+ önkéntességet felváltotta a Testület, nyilvánvaló volt, hogy ebben is pályázni fognak. A budapesti Szatyornál jelenleg három önkéntes van, akik segítenek a mindennapi teendőkben, a műhe-

lyek háttér munkálataiban, közösségi kertészkedésben vesznek részt, és megvalósítják egyéni projektjeiket is a fenntarthatóság témájában. „Az elmúlt egy-két év fordulópontot jelent a fenntarthatóság terén. Megerősödött a zöld mozgalom, és a fiatalabb generáció kimondottan elkötelezett ez iránt a téma iránt. Foglalkoztatja őket, hogy egy bolygónk van. Azt látom, hogy egyre tudatosabbak az emberek és a bennünket választó önkéntesek is. A mostani csapat nagyon elkötelezett, konkrét tervekkel érkeztek azzal kapcsolatban, hogy kiket és hogyan szeretnének megszólítani a témában.”

A grúz önkéntes, Tamar például azért érkezett a szervezethez, mert otthon tanárként környezetvédelmet szeretne oktatni, ehhez gyűjt tapasztalatokat és új nézőpontokat. Hosszú távú céljai érdekében a szervezet mindennapi tevékenysége mellett saját, gyerekekkel és kamaszokkal foglalkozó projekteket is szeretne megvalósítani. „Szerintem az az első lépés, hogy a fiatalok megtanulják szeretni és értékelni a természetet – csak ezután jönnek rá, hogy tényleg vigyázniuk kell a Földünkre. Emiatt szeretnék iskolákba eljutni, és környezetvédelmi foglalkozásokat tartani, valamint túraklubot alapítani tinédzserek számára. Túrázás közben ugyanis sokkal több időt és sokkal mélyebb szinten töltösz a természetben, mint ha csak beülsz egy parkba, megtanulod elfogadni a természet sajátos szabályait. Az erdőben úgy tudnék nekik a környezetvédelemről beszélni, hogy a kamaszok átéljék, miért fontos az: érzik a földet, a leveleket, ha találunk egy tavat, akkor annak a hangulatát. Könnyebb megtanítani nekik a környezetvédelmi témákat, ha már kapcsolatba kerültek a természettel.”

Hogy egy-egy önkéntes fogadása mit adhat a szervezetnek a mindennapi extra segítségén túl? Sok személyes és szervezeti fejlődési lehetőséget. „A fiatalok egy szervezet részévé válnak, így megismerik a saját működésüket, és ha kell, változtatnak azon. Ahogy ők fejlődnek, úgy mi (a szervezet, a koordinátor vagy az alkalmazottak) is fejlődünk évről évre. Az egészet folyamatként kell nézni, és azt felmérni, hogy mit tudunk kölcsönösen egymásnak adni. **A kölcsönös tanulás a hozzáadott értéke az önkéntesek fogadásának.** A Szolidaritási Testület egy keretet ad ennek, de az igazi történések, az izgalmas pontok a szervezeten belül és az emberekben zajlanak”, összegezte tapasztalatait Dóra.

Hazai projekkel a fenntarthatóságért

Az Európai Szolidaritási Testületben nem csak önkéntesek fogadásához lehet támogatást kérni. A program újítása, hogy **hazai, ún. szolidaritási projektek megvalósításához is segítséget nyújt**: ehhez az kell, hogy minimum öt, 18-30 év közötti, magyar lakcímmel rendelkező fiatal álljon össze, és helyi közösségük valamely kihívására próbáljanak meg választ keresni. A fiataloknak egy jó ötletre és egy befogadó szervezetre van szükségük ahhoz, hogy pályázatot adhassanak be: Kecskeméti János és csapata a Játszoda Egyesület befogadói támogatását vette igénybe.

A még futó projektjük célja Dombfalva továbbfejlesztése. Dombfalva egy közösségi programhelyszín, amely a Gödöllőtől nem messze lévő dombvidéken található. Jánosék projektjének hármas célja van: egyrészt Dombfalva családbarát közösségi programhelyszínné való kiépítése, másrészt egy hozzá tartozó aktív közösség kialakítása, harmadrészt pedig a fenntarthatóság, a környezetvédelem népszerűsítése. A projekt során napkollektoros zuhanyzót, nyári konyhát, mosdót, játszóteret, kalandparkot, sátorhelyeket építettek ki, hogy a területet egy nagyobb közösség is használni tudja. A közösségépítés már ekkor elkezdődött: az építési alkalmakat workshopként hirdették meg, így az érdeklődők becsatlakozhattak például a zuhanyzó kiépítésébe. „Ez összetett feladat

volt, ami által mi is tanultunk. Nem elég levezetni a workshopot: meg kell azt hirdetni, résztvevőket szerezni, meg kell szervezni a Dombfalva-való kijutásukat. Az én műhelyalkalmaimra sok olyan ember jött el, aki otthon is szeretett volna napkollektoros zuhanyzót kiépíteni. Ezek a nyílt alkalmak azért jók, mert a résztvevők is tanulnak belőlük, a helynek is jót tesznek és marketing szempontjából is hasznosak”, osztotta meg élményeit János.

A programsorozat csúcspontja az augusztusi hosszúhétvégén tartott Organix Fesztivál volt, amelyre körülbelül ötvenen jöttek el. A fesztivált a Vadart nevű kortárs képzőművészeti csoporttal közösen szervezték, a középpontban pedig a művészetek és a környezetvédelem népszerűsítése állt. A többnapos esemény nemcsak közösségépítésre volt jó, de Dombfalva „főpróbájaként” is megálta a helyét: a közösségi tábor infrastruktúrája gond nélkül fogadta be az ötvenfős csapatot.

Hogy Dombfalva igényeit felmérve miért választották ehhez a szolidaritási projektet? „Pályázattípusban még nem volt nagy tapasztalatunk. A szolidaritási projektek viszonylag alacsony belépési küszöbvel bírnak a többi összetettebb pályázati formához képest. Később szeretnénk más pályázattípusban is kipróbálni magunkat, már csak azért is, mert mind a Szolidaritási Testületben, mind az Erasmus+ programban található lehetőségek egymásra épülnek, fenntarthatóvá teszik a törekvéseinket. Érdemes ezt komplexitásában kezelni”, árulta el Orosz Márton, a projektet befogadó Játszoda Egyesület képviselője.

Hogy mik a hosszú távú célok, hogy néz ki az „álm-Dombfalva”? „Szeretnénk a helyszínt és a közösséget is tovább építeni. Kis, „hobby-szerű”, domboldalban kiépített házakat látok magam előtt, tavat, önellátó veteményest... És egy összetartó, lelkes csapatot, sok megvalósuló eseményt, mert attól lesz élő a dolog, hogy jól érzi magát a közösségben az ember”, foglalta össze János. •

Szeretnénk ti is önkénteseket fogadni, esetleg hazai szolidaritási projektet megvalósítani? Keressétek fel az eusolidaritycorps.hu oldalt, ahol további részleteket tudhattok meg a programról vagy írjatok az esc@tpf.hu e-mail címre!

A Szatyorról tudnátok meg többet? » szatyoregyesulet.hu
Dombfalva története érdekel? » dombfalva.hu

HARGITAI ÁGNES, Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység
© Képek forrása: Dombfalva Facebook oldal, Játszoda Egyesület

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGÜNK MÁSKÉNT

2018 őszén indult útjára a Reveal YouropeAN Cultural Heritage (ENriCH) elnevezésű pályázat, öt ország részvételével. Vállalásuk merész: szeretnék, ha a fiatalok számára a kulturális örökség kifejezés új értelmet nyerne.

A program koordinátorát, a veszprémi önkormányzat Stratégiai Irodájának munkatársát, Knauer Annát kérdeztük arról, hogyan fognak eljutni ideig.

A program neve alapján egyértelműnek tűnik, hogy a szervezők fiatalokra fókuszálnak, a kulturális örökséget az ő szemszögükből járják körül. De mi a program legfontosabb célkitűzése?

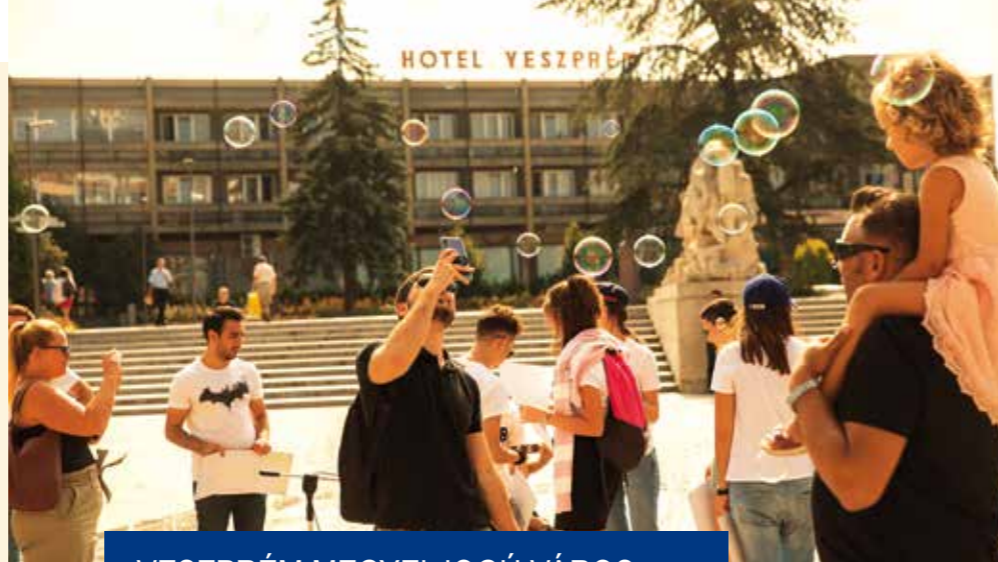
A legfontosabb talán az, hogy a fiatalok megtudják, mi mindent kapott az ő városuk Európától, és fordítva, mi az, amit az ő városuk tud adni Európának.

A legtöbb embernek a kulturális örökség szóról valamilyen emlékmű vagy épület jut az eszébe.

Egyetértek ezzel, épp ezért tartjuk nagyon fontosnak ezt a projektet. Jó lenne, ha kitágíthatnánk ennek a szónak a jelentését. Ami a kulturális örökség konkrét elemeit illeti, ezek tartalmát azokra a fiatalokra bíztuk, akik aktívan közreműködnek a projektben. Részben persze meghatároztuk a kulturális fókuszát a rendezvények témáival. A szervezett találkozók során például olyan foglalkozásokat tartunk, melyek segítik a fiatalokat abban, hogy minél jobban meg tudják foglalmazni, mit jelent nekik a kulturális örökség. Az irodalomtól kezdve az épített örökségen át a gasztronómiáig igazából bármi szóba jöhet.

Veszprém egyike volt azoknak a magyar városoknak, amelyek Európa Kulturális Fővárosa (EKF) 2023 címre pályáztak. A mostani projekt bizonyára növeli a győzelmi esélyeket¹.

Reméljük, igen. Egyrészt az EKF pályázat volt a mostani projekt egyik mozgatórugója. Úgy tekintünk az ENriCH-re, mint a felkészülés egyik szakaszára, támaszára, a két projektben ugyanis nagyon sok a hasonló célkitűzés. Mindkettőben hangsúlyos például a közösségépítés, a fiatalok bevonása a város életébe. Emellett jelentős

VESZPRÉM MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA
Reveal YouropeAN Cultural Heritage
városok hálózata
2018

kulturális értékek felfedezésének, pontosabban újralfedezésének, valamint a saját városunk megismerésének igénye, illetve azoknak az értékeknek a bemutatása, amelyek régen is nyújtottak és ma is nyújtanak valamit Európának, és hatással voltak Európa kulturális örökségére. A mostani projekt főként ez utóbbi dimenziót hivatott megtalálni. A fő kérdések egyike az: hogyan változik a fiatalok hozzáállása a kulturális örökséghez?

Hogyan fogják ezt mérni?

A projekt elején minden partnerváros készít egy felmérést, amiben a fiatalok véleményét gyűjtik össze arról, mit jelent számukra a kulturális örökség, illetve mennyire tudatosak az európai értékek az életükben. Ugyanez a felmérés, ugyanezzel a kérdésekkel a projekt végén is elkészül, így a fiatalok válaszai alapján mérhető, illetve összehasonlítható lesz a szemléletváltozás.

A magyarokkal együtt összesen öt ország csapata dolgozik együtt. Hogyan néz ki az elkövetkezendő hónapok forgatókönyve?

2018 szeptemberében tartottuk meg a nyitórendezvényünket Veszprémbe, és mi rendezük majd a zárókonferenciát is. A kettő között minden város otthont adott egy-két rendezvénynek. Februárban Szlovéniában találkoztunk, ahol Európa multikulturális gazdagsága, majd ugyanitt szeptemberben a szülőteremtés hagyománya volt a téma. Májusban, Veszprémbe a Gizella-napok rendezvénysorozathoz csatlakoztunk az ENriCH programot. Többek között az európai identitásról beszélgettek a résztvevők. Az oszt-rák partnernél, Eisenstadtban ehhez képest Haydn zenei öröksége

¹ A 2018. december 14-i bejelentés alapján az Európa Kulturális Fővárosa 2023 címre a hazai városok közül Veszprém pályázatát támogatja a projekteket elbíráló független szakértőkből álló testület.

A projekt honlapja:
veszprem.hu » Önkormányzat »
Európa a polgárokért – ENriCH

volt a középpontban, a francia Saint Omerben az épített örökség, az észt Tartuban pedig a kultúra gazdasági hatásai. Veszprém egyik testvérvárosa, a németországi Passau – nem projekt partnerként – októberben ad otthont egy rendezvénynek, ahol pl. az EU Duna Stratégia vonatkozó kérdései lesznek terítéken.

A projekt egyik fontos célkitűzése volt a fiatalok bevonása a tervezésbe, illetve a szervezői munkába. Hogyan valósítják ezt meg?

Az az elképzelésünk, hogy minden városban létrejön egy csapat 16-25 év közötti fiatalokból, valamint döntéshozókból. Ezután a fiatalok forgószínpad szerűen elosztják egymás között, hogy melyik 2-4 fő utazik el egy-egy rendezvényre a kollégákkal. Ami a konkrét feladatokat illeti, a tervek szerint például interjúkat készítenek azokkal az idősebb helyi emberekkel, akik sok érdekességet tudnak mesélni Veszprémről. Ezek az interjúk segítik majd őket abban, hogy elkészítsék saját Veszprém térképüket, amelyen a nekik fontos helyek lesznek bejelölve.

A mai fiatalokkal kapcsolatos egyik sztereotípiát, hogy legszívesebben okoseszközökkel, illetve a közösségi médiával töltik a szabadidejüket. Hogyan lehet ön szerint a legkönnyebben bevonni őket egy ilyen projektbe?

Számukra vonzó, hogy utazhatnak, külföldi fiatalokkal találkozhatnak, tudják, hogy annak, ha kapcsolatba kerülnek más, külföldi diákokkal, életre szóló jelentősége lehet. Ráadásul mindeközben újszerű feladatok várják őket, és kulcsszereplői egy programnak. A projekt eredményeken igyekszünk olyan programokat és feladatokat szervezni, melyek fejlesztik a készségeket, például az angoltudásukat, a prezentációs készségüket, a vitakultúrájukat. Korábbi tapasztalatok alapján ezt a diákok értékelik is.

Ami az okoseszközöket illeti, használatuk mindannyiunk számára nagy segítség. A diákok bevonása is részben online történt, úgy-hogy annak ellenére, hogy ez egy ambivalens helyzet, manapság elkerülhetetlen.

Mi az, ami személy szerint önt lelkesíti ebben a projektben?

Nagyon szeretek nemzetközi partnerekkel dolgozni, megismerni más szervezetek munkáját. Külön öröm az is, hogy ez egy közösség-szervező projekt keretein belül történik. Nagyon fontosnak tartom, hogy a közösség szóra ne csak családi szinten gondoljunk, hanem

kitágítsuk a jelentését. Muszáj, hogy a fiatalok kitekintsenek a saját világukból, országukból, és átéljék, hogy milyen európainak lenni. Nekem már van tapasztalatom ezen a téren, jó lesz megosztani ezt a mostani diákokkal.

Sokféle elvárásuk lehet a projekt eredményeivel kapcsolatban, mi ezek közül a legfontosabb?

Mindenekelőtt folyamatos tanulásra és tapasztalatcserére számí-tunk. Azt várjuk a projekttől, hogy a végén a fiatalok gazdagabb tartalommal töltsék meg a kulturális örökség fogalmát. Jó lenne minél több emberhez eljuttatni az üzeneteket. Ezért a projekt végén készí-tünk egy nyomtatott és online zárókiadványt, amiben összegezzük a tapasztalatokat, bemutatjuk a partnereket, a kérdőívek eredményeit és a térképet. Fontosnak tartjuk azt is, hogy a végén a szerve-zői csapatok ajánlásokat fogalmazzanak meg a döntéshozóknak, így hosszú távon még többen fedezhetik fel újra a helyi örökségüket.

Kik a projektben a legfontosabb szakmai partnerek?

Az egyik a HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ. Ők segítettek annak kitalálásában, hogy milyen ötlettel pályázzon Veszprém annak érdekében, hogy az illeszkedjen az Európai Kulturális Fővárosa koncepcióhoz és a város profiljához. A HÉTFA mellett természetesen a kül-földi partnerszervezetek segítségével alakult ki a beadott elképzelés.

Számít nehézségekre?

Egy jó csapat állt össze, felkészült és elhivatott partnerekkel, ezért bízom benne, hogy a felmerülő akadályokat sikerül közösen leküz-denünk. A projekt egyik hozománya éppen az lesz, hogy összeková-csolódnak a partnerek.

BAKÓCZY SZILVIA, újságíró

Az Európa a polgárokért kétnyelvű, projekteket bemutató disszeminációs füzetet elektronikus formában elérhető a Tempus Közalapítvány honlapján:
tka.hu » Kiadványok » Európa a polgárokért

A LEGJOBB TIPPEK ERASMUS+ PÁLYÁZÓKNAK

A 2019-BEN NÍVÓDÍJJAL ELISMERT PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÓITÓL

„A JÓ ÖTLET ÖNMAGÁBAN KEVÉS, MINDIG GONDOLKODJUNK ELŐRE, ÉS FIGYELJÜK A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG SZEMPONTJAIT!”

(Varga László, Budapesti Gazdasági Egyetem)

Bár nagyon szeretnénk, a csillagokat az égről nem lehet lehozni. Ezért mindig érdemes olyan ötlet kivitelezésébe vágni, amely illeszkedik intézményünk, szervezetünk kapacitásához, erőforrásaihoz.

„MINDENKÉPPEN KIFORROTT ÖTLETTEL LEHET CSAK PÁLYÁZNI.”

(Hochstein Norbert, Qualitimpact Informal Group)

A projektötlet mögött legyen határozott, kikezdetlen terv, amely megadja a biztos alapot nem csupán a pályázat megírásához, de a projektmegvalósításhoz is.

„OLYAN KAPCSOLATRENDSZERT ALAKÍTS KI MAGAD KÖRÜL, AMELYRE MINDIG SZÁMÍTHATSZ!”

(Schmidt Éva, Kertvárosi Óvoda)

Egy Erasmus+ projekt kivitelezéséhez stabil partnerekre van szükség, akikkel könnyen, hosszú távon is együtt dolgozhatunk. Olyan partnerekre, akikben bízunk; akiknek a munkamorálja, terhelhetősége hasonló a miénkhez.

„FIGYELJÜNK A KULTURÁLIS KÜLÖNBΣEGEKRE, LEGYÜNK TÜRELMESEK ÉΣ ŐSZINTÉK, FIGYELJÜNK A PARTNEREK KÖZÖTTI KOMMUNIKÁCIÓRA!”

(Varga László, Budapesti Gazdasági Egyetem)

Egy nemzetközi Erasmus+ projekt kultúrák találkozását is jelenti, ami a partnerkapcsolatok szintjén is megjelenik. Fontos, hogy a partnerek közötti kommunikáció rendszeres és átlátható legyen; hogy az egyes partnerekhez tartozó feladatok megvalósulását nyomon kövessük.

„A VÁRATLAN HELYZETEKRE MINDIG KELL, HOGY LEGYEN EGY „B” TERVÜNK, HOGYHA AZ „A” TERV NEM TUD MEGVALÓSULNI, AKKOR LEGYEN MIT ELŐHÚZNI A FIÓKBÓL.”

(Komáromi Annamária, Szegedi SZC Krúdy Gyula Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Turisztikai Szakgimnáziuma)

Nehezen kezelhető, nem várt helyzetek, nehézségek a projekt bármely szakaszában előfordulhatnak. Hogy készen állhassunk minden eshetőségre, érdemes már a tervezés időszakában átgondolni a lehetséges problémaforrásokat és azok elkerülését.

„TARTSUK A JÓL MEGHATÁROZOTT ÜTEMTERVET, ILLETVE TÖLTSÜK FEL IDŐBEN A DOKUMENTUMOKAT! PÉLDÁUL A MOBILITY TOOL-T VEZESSÜK RENDSZERESEN.”

(Komáromi Annamária, Szegedi SZC Krúdy Gyula Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Turisztikai Szakgimnáziuma)

A stabil ütemterv előre meghatározása rendkívül fontos, hiszen a projekt minden folyamatában támaszkodhatunk rá. A projekt nyomon követését és átláthatóságát olyan online eszközök segíthetik, mint a Mobility Tool+, ahol a projektek adminisztrációja zajlik, például ide tölthető fel a projektet koordináló intézmény pénzügyi és statisztikai beszámolója.

„ÉRDEMES A PÁLYÁZATI ŰRLAPBAN NAGYON EGYSZERŐEN, TÖMÖREN FOGALMAZNI.”

(Bálint Andrea, GYIÖT)

„Sok beszédnek sok az alja.” A projektünket világosan, egyszerűen, mind szóveges, mind szakmai tartalmában kifogástalanul kell tudnunk bemutatni. Ez nem csupán a pályázat bírálói felé lényeges: a pályázati űrlap kitöltése jó ellenőrzés arra, valóban teljes egészében átlátjuk és megértjük projektünket.

„FORDÍTSUNK NAGY FIGYELMET A DISSZEMINÁCIÓRA, A PÁLYÁZAT FENNTARTHATÓSÁGÁRA A KOLLÉGÁK ELKÖTELEZETTSÉGE MIATT.”

(Plánk Tibor, Budapesti Gazdasági SZC Hunfalvy János Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági és Kereskedelmi Szakgimnázium)

Projekteredményeink bemutatására számos lehetőség kínálkozik, legyen az egy konkrét produktum vagy a projektből eredő személyes történetek. Ezen tartalmak közzététele remek alkalom intézményünk, szervezetünk láthatóságának növelésére, és érdemes már a projektmegvalósítás alatt időt szánni a különböző anyagok gyűjtésére és megosztására. Mindemellett, a pozitívumok bemutatása erősíti a projekt iránti elköteleződést, és motiváció lehet egy új pályázat beadására is.

„HA ELAKADSZ, A NEMZETI IRODÁTÓL IS KÉRHETSZ SEGÍTSÉGET.”

(Gulyás Barnabás, GYIÖT)

Az előre egyeztetett személyes konzultáció mellett a Tempus Közalapítvány évente számos lehetőséget nyújt a pályázati írás és projekttervezés fortélyainak elsajátításához. A rendszeres pályázati író szemináriumok, képzések és konferenciák lehetővé teszik, hogy a pályázók megosszák egymással tapasztalataikat, és magas minőségű pályázatok benyújtásához szükséges tudásra tegyenek szert.

„MERJETER TANULNI, VÁLLALKOZNI ÉΣ BELEKEZDENI A PÁLYÁZATBA!”

(Szávin Gizella, Budapesti Gazdasági SZC Hunfalvy János Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági és Kereskedelmi Szakgimnázium)

Ezt mi sem mondhattuk volna jobban. :)

SOMOGYI DOROTTYA

Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

A 2019-es Erasmus+ nívódíjasok összes pályázati tippje: YouTube » Tempus Közalapítvány » Erasmus+ » Tuti tipppek sikeres Erasmus+ pályázóktól

KÖZVETÍTŐK (NE) KÍMÉLJENEK!

A PÁLYÁZATÍRÓ ÉS KÖZVETÍTŐ SZERVEZETEKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ERASMUS+ SZAKKÉPZÉSI MOBILITÁSI PROJEKTEKBE

A Tempus Közalapítvány Erasmus+ Programirodája nagy gondot fordít arra, hogy a támogatást nyert projektek jó minőségben, a pályázatokban beadott terveknek megfelelően valósuljanak meg. Az utóbbi időben többször tapasztaltuk, hogy pályázatíró/közvetítő cégek részvételével megvalósuló projekteknél problémák merülnek fel a megvalósítás során, a cégek nem megfelelően tájékoztatják pályázóinkat, a Tempus Közalapítványra hivatkozva téves pályázási, projektmenedzselési vagy költségvetési információkkal látják el őket. A pályázatíró/közvetítő szervezetek részvétele komoly segítséget jelenthet, különösen a kevés pályázati tapasztalattal rendelkező intézmények számára, ugyanakkor fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet a velük való együttműködés lehetséges buktatóira.

10 JÓTANÁCS A KÖZVETÍTŐ SZERVEZETEKEL VALÓ EREDMÉNYES KÖZÖS MUNKÁHOZ:

TÁJÉKOZÓDÁS ÉS TÁMOGATÁS:

A Tempus Közalapítvány a teljes pályázati időszak során (a pályázat beadásától a zárószámolásig) minden szükséges információval ellátja az érdeklődőket ingyenes rendezvények, konzultációs alkalmak, kiadványok, útmutatók, videók formájában. Az érdeklődők minden szükséges információt megtalálhatnak a www.tka.hu vagy a www.erasmusplusz.hu oldalakon, illetve kérdéseikkel közvetlenül is fordulhatnak az iroda munkatársaihoz e-mailben vagy telefonon. A Tempus Közalapítvány nem áll közvetlen kapcsolatban pályázatíró/közvetítő cégekkel, és nem nyújt számukra semmilyen többletinformációt ahhoz képest, ami a pályázók számára is elérhető.

PARTNERKERESÉS:

Javasoljuk, hogy az oktatási intézmények/szervezetek elsősorban közvetlenül keressenek a tervezett mobilitásokhoz gyakorlati helyeket. Az Európai Bizottság disszeminációs platformján elérhető az összes támogatást nyert Erasmus+ projekt leírása és a velük kapcsolatban álló gyakorlati helyek/partnerek elérhetősége, ami megkönnyítheti a kapcsolatfelvételt.

További partnerkeresési tippek: www.tka.hu » Pályázatok » Erasmus+ » Szakképzés » Partnerkeresés

PÉNZÜGYI FELELŐSSÉG:

A támogatás felhasználásáról (a vonatkozó uniós és hazai szabályok figyelembevételével) a pályázatban leírt tervet követve a pályázó intézmény dönt. A megítélt költségvetés 100%-ával a pályázó intézmény gazdálkodik. A közvetítő ajánlatának birtokában érdemes a pályázó intézménynek átgondolnia, hogy az ár-érték arányt figyelembe véve „megéri-e” számára közvetítőt alkalmazni. Előfordulhat, hogy a partner ajánlata nem előnyös (pl. a szervezési költség nem illeti meg teljes egészében egyik külföldi partnert sem).

SZEMÉLYES KAPCSOLATTARTÁS:

Minden támogatást elnyert projekt koordinátora értesítést kap arról, hogy a Tempus Közalapítvány Erasmus+ Programirodájában kihez fordulhat a projekttel kapcsolatos ügyek intézése céljából. A Tempus Közalapítvány munkatársainak e-mailben levelezéseiben feladóként mindig @tpf.hu végződésű e-mail-cím szerepel. Amennyiben nem ez látható, nem a TKA munkatársával történik a levelezés, még ha „Erasmus+ koordinátor”-nak nevezi is magát az illető.

A Tempus Közalapítvány munkatársainak listája elérhető honlapunkon: www.tka.hu » Rólunk » Munkatársak.

SZERZŐDÉSMINTÁK:

A külföldi partnerekkel és a kiutazókkal kötelező szerződésben rögzíteni az együttműködés feltételeit (szakmai gyakorlat részletei, szállás, étkezés, kifizetések stb.). Erre vonatkozóan honlapunkon (www.tka.hu » Pályázatok » Erasmus+ » Szakképzés » Támogatott pályázóknak) elérhetőek szerződésminták, melyek kibővíthetők, az adott projektre szabhatók. A szerződésekben leírtak és a felek által aláírtak szolgálnak alapul, és hivatkozhatóak egy esetleges jogi vita esetén is.

A pályázatíró/közvetítő szervezettel való együttműködés során is ajánlott időben megkötni a szerződést (ehhez nem készítettünk mintadokumentumot komplexitása miatt) és megismerni annak tartalmát. A feltételek kialakításánál törekedni kell arra, hogy mindkét fél érdekét arányosan képviselje a dokumentum. A fizetési feltételek között lefektethető például, hogy 2 részletben (a mobilitások előtt, majd az összes kiutazás teljesülése után) történik a közvetítőpartner kifizetése, ill. az általa vállalt feladatok minősége/mennyisége függvényében akár csökkenthető is az előzetesen megállapított összeg (részteljesítés).

KIUTAZÓK ELŐZETES TÁJÉKOZTATÁSA:

Részletes tájékoztatást kell nyújtani a kiutazóknak (különösképpen, ha tanulók) a tervezett munkafadataikról, jogaikról, kötelezettségeikről. Tudatosítani kell bennük, hogy milyen szakmai fejlődési céllal utaznak külföldre, illetve hogy felmerülő probléma esetén minél hamarabb jelezzék azt a pályázó szervezet megadott személyének vagy a kísérő tanárnak. Fontos részletes tájékoztatást nyújtani a kiutazó diákok szüleinek is, hiszen támogató hozzáállásukra probléma esetén még nagyobb szükség van.

FOLYAMATOS NYOMON KÖVETÉS:

A sikeres mobilitások feltétele a folyamatos ellenőrzés. Nyomon kell követni, hogy a terveknek/szerződött paramétereknek megfelelően zajlanak-e a szakmai gyakorlatok, elszállásolások, étkezések. Egy diákmobilitás esetén például a kiutazók szakmájának, képzettségi szintjének megfelelő munkafolyamatokat látnak-e el; konkrét feladatokat végeznek-e, azaz nem csak megfigyelői tevékenységet folytatnak; a nyelvtudás fejlesztésének lehetősége biztosított; a munkaidőket, szabadidőket be tartják-e; a szállások és étkezések minősége megfelelő-e. Tanulói mobilitás esetén lehetőség van kísérő tanár kiutazásának támogatására is, aki közvetlenül figyelheti meg a munkavégzést, segíthet az étkezések megszervezésében, életviteli tanácsokkal láthatja el a kiutazókat. Mind a kiutazó kísérő tanár, mind az itthoni projektcsoport kövesse nyomon folyamatosan a mobilitás megvalósulását, és probléma esetén tegye meg azonnal a szükséges lépéseket.

A PROJEKT MÓDOSÍTÁSA:

Az élet mindig tartogat váratlan fordulatokat, és ezzel mi, a programiroda munkatársai is tisztában vagyunk. Éppen ezért lehetőség van az eredetileg eltervezett projektek kisebb-nagyobb módosítására a Tempus Közalapítvány előzetes tájékoztatása és jóváhagyása mellett. Ha valami nem az eredeti terv szerint valósul meg, kérjük, tájékoztassák irodánkat, és közösen biztosan találunk minden fél számára megfelelő megoldást.

VITARENDEZÉS:

Minden igyekezet/ígéret/szerződés ellenére, sajnos előfordulhat, hogy a partner/közvetítő szervezet nem teljesíti a vállalt feladatait. Ezekben az esetekben higgadt, de határozott fellépés szükséges és megfelelő kommunikáció a partnerekkel. A kifizetés visszatartása lehet az egyik leghatékonyabb eszköze a pályázó intézmény kezében, amit érdemes előre rögzíteni a szerződésben. Az adott problémát alapvetően a feleknek kell kezelniük és megoldaniuk, ezért fontos, hogy a projekt indulásakor minél részletesebb, írásbeli megállapodás szülessen közöttük, amihez vita esetén vissza lehet nyúlni.

INFORMÁCIÓ MEGOSZTÁS:

Rendkívül fontos mind a jó tanácsok, mind a negatív tapasztalatok egymás közötti megosztása. Tanácsoljuk, hogy tapasztalataikat minden fórumon (szakképzési centrumok, tagintézmények, regionális intézmények stb. között) terjesszék és osszák meg más pályázó intézményekkel.

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY ERASMUS+ PROGRAMIRODA MUNKATÁRSAI

MITŐL LESZ JÓ MINŐSÉGŰ AZ OKTATÓI MOBILITÁS?

Az oktatási intézmények nagy kihívása, hogy az egyre változó társadalmi és gazdasági elvárásokhoz folyamatosan alkalmazkodni tudjanak. Ilyen feladat a „Z” generáció oktatása, az IPAR 4.0 digitalizációs és automatizálási kihívásai, a folyamatosan megjelenő tudományos eredmények beépítése. Pedagógusok esetében fontos saját motivációjuk folyamatos fenntartása és a módszertani megújulás.

Az Erasmus+ magasabb minőségi szinten megvalósított oktatói mobilitásai az oktatás napi problémáira is megoldást kínálnak.

MINŐSÉGI MOBILITÁS JELLEMZŐI:

- a küldő intézménynél beépíthető eredményei vannak
- új információkat szerez meg a résztvevő, melyet át is ad kollégáinak
- formálja a résztvevő motivációját, attitűdjét, szemléletét
- a vezetőség is tud rá alapozni, intézményi innováció alapja lehet
- a nem résztvevők is tudnak belőle profitálni segédanyagok használatával
- illeszkedik az intézmény céljaihoz
- a szakma iránt alázatot, mélyebb elkötelezettséget alakít ki oktatóban és diákban egyaránt
- mérhető hatása van

MILYEN PROBLÉMÁKRA ADHATNAK MEGOLDÁST A KÜLÖNBÖZŐ MOBILITÁSI LEHETŐSÉGEK?

- JOB-SHADOWING:

A külföldi oktatási intézményekben vagy gyakorlati képzőhelyeknél szervezett szakmai látogatások során lehetőség van jó gyakorlatok tanulmányozására, módszertani ötletek átvételére, szakmai tevékenységek megismerésére. Ebből az egész tantestület profitálhat, hiszen mindenhol találkozhatunk olyan ötletekkel, amit saját munkánkban is tudunk hasznosítani. A szakképzés területén dolgozók a gyakorlati képzőhelyektől tudnak olyan új technológiákat átvenni, ami az IPAR 4.0 kihívásait is támogatja.

- KURZUSOKON VALÓ RÉSZVÉTEL:

Konkrét módszertani és szakmai ismeretek bővítése, új eszközök megismerése (pl. IKT, oktatásszervezés, tréningek, egészségmegőrzés, stresszkezelés, kommunikáció, projektmenedzsment, tantárgyspecifikus képzések). Nemzetközi csapatban jó lehetőségek adódnak a kapcsolatépítésre, egymástól való tanulásra, ami egy elkövetkező projekt partnerkapcsolatát is megalapozhatja. Az új ismeretekkel és tapasztalatokkal feltöltődött kolléga a napi gyakorlatába is bevezeti a tanultakat, átadja kollégáinak, akiket inspirálni képes a korábbi pedagógiai munkájuk átalakítására. A vezetőség alapozhat ezekre az új módszerekre egy eredményesebb oktatási gyakorlat elérése érdekében.

- KÜLFÖLDI MUNKAHELYI GYAKORLAT:

A szakmát oktatók számára nyújt leginkább fejlődési lehetőséget, mivel olyan anyagokkal, gépekkel, berendezésekkel dolgozhatnak, amelyeket a saját intézményükben nem találnak meg, vagy korábban nem ismertek. Hazatérve kollégáiknak is átadják az új ismereteket, és diákjaikat is motiválni tudják az újdonságokkal, ami szintén az oktatás színvonalának növekedéséhez vezet.

- OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG KÜLFÖLDÖN:

A kollégák számára jó tapasztalatszerzés, ha kipróbálhatják magukat nemzetközi környezetben. Egy új iskola elvárásaihoz való alkalmazkodás, más nemzetiségű diákok oktatása közben olyan módszertani technikákkal lesznek gazdagabbak, amelyeket itthon is a saját munkájuk minőségének fejlesztéséhez használhatnak, és közben más kompetenciáik is fejlődnek (tájékozódás, problémamegoldás, kommunikáció, alkalmazkodóképesség).

MIÉRT ÉS HOGYAN MÉRJÜK A MOBILITÁSOK EREDMÉNYÉT ÉS HATÁSÁT?

A mérés ez egyik legfontosabb tanulást támogató eszköz. Mérnünk szükséges, hogy a kitűzött célokat, tanulási eredményeket sikerült-e elérni. Ez egyben visszacsatolás is a munkánk, a megvalósítás, a mobilitás minőségére. Az **önértékelés** az egyik legfontosabb tényező. A résztvevő szempontjából kimutathatóknak kell lennie, hogy a saját személyisége, szakmai tudása, szemlélete, nyelvi kompetenciái milyen mértékben fejlődtek, mi a mobilitás során megszerzett hozzáadott érték. Módszerei lehetnek: kérdőívek kiutazás előtt és után, nyelvi tesztek. Fontos eredmény a módszertani változás a munka során, ez azonban hosszú távú hatás lesz.

Fontos mérni az intézményi szinten **beépíthető elemeket**: mit tud átadni a kollégáknak, mi hasznosulhat a tantestület jövőbeli munkája során, pl. módszertani elemek bemutatása, új partnerekkel kapcsolatépítés a későbbi pályázatokhoz. A **kitűzött tanulási eredmények megvalósulását** is nagyon fontos vizsgálni, hiszen az elvárt eredményeket pályázatunkban már megfogalmazzuk. Teljesültek-e a tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség leíró jellemzőkkel megfogalmazott célok. A mobilitásban résztvevő a tartalmi elemeket figyeli a kint tartózkodás során, és mindig azt tartja szem előtt, hogy mit is tud majd átadni az otthon maradtak számára, mit is lehet az ő intézményében a látottakból, megtapasztaltakból hasznosítani, régi gyakorlatokat új szemléletűvel felváltani. A **kurzusok minősége** is fontos jellemzője a mobilitásnak, hiszen a kurzusszervezőket is minősítjük. A jó szervezőkre egy későbbi pályázati megvalósításban alapozni lehet, hiszen azt kapja a résztvevő, amit ígérnek. Szempontok lehetnek: pl. a szervezés, a meghirdetett tartalom és a megvalósítás összhangja, az egyedi kérések figyelembevétele, az adminisztrációs tevékenységük, a nyelvi kommunikáció, a kurzust tartó szakemberek szakmai tudása, illetve hogy segédanyagok rendelkezésre állnak-e.

HOGYAN VALÓSULHAT MEG A NEMZETKÖZIESÍTÉS AZ ITTHON MARADT KOLLÉGÁK ESETÉBEN, ŐK HOGYAN PROFITÁLHATNAK A MEGVALÓSULT MOBILITÁSOKBÓL?

A mobilitásban résztvevő hazaérkezése után megosztja a tantestülettel a kinti tapasztalatait, bemutatja az elsajátított ismereteket, módszertant, szervezési módszereket. Az átadás történhet bemutató órákon, műhelymunkákkal, segédanyagok elkészítésével és átadásával, az oktatásban használható digitális feladatokkal. Az itthon maradt munkatársak is felhasználják ezeket a módszereket, átveszik az elkészült segédanyagokat, kapnak új ötleteket a régi gyakorlataik megújításához. A mobilitásban részt nem vevő kollégák és diákok napi gyakorlatába beépült új módszerekkel már megvalósul a nemzetköziesítés, melyből az intézmény vezetősége is profitál. Ez tulajdonképpen az Erasmus+ program valódi célja.

HAGYOMÁNYOSAN SZERVEZETT OKTATÁS

- Időbeosztás alapján
- A tevékenységek felsorolva
- Tudjuk, mikor mi történik
- Nincsenek kimeneti elvárásaink
- A folyamat áll a középpontban

HOGYAN MÉRHETŐK A MOBILITÁSOK EREDMÉNYEI? MILYEN INDIKÁTOROKKAL JELLEMEZHETJÜK A HASZNOSULÁST?

A megvalósított minőségi mobilitások eredményei beépülnek a napi iskolai gyakorlatba, melyet mérnünk kell. A mérés megmutatja a konkrétumokat, adatokkal is alátámasztva a beépülést.

- Tanulóknak szervezett oktatás az új módszerrel hány alkalommal valósult meg?
- Kint tanult technológia bemutatása, hány alkalommal, hány diáknak történt meg?
- Tanulmányi teljesítménye, motivációja nőtt-e a diákoknak?
- Új alapanyagot, eszközt, segédanyagot vont-e be az oktatásba?
- Hány segédanyag készült a diákok vagy kollégák számára?
- Hány digitális kvíz, feladat készült?
- Hány osztályban történt disszemináció?
- A disszeminációs rendezvényen milyen véleményen voltak a résztvevők a bemutatottakról?

MIÉRT ÉPPEN A TANULÁSI EREDMÉNY ALAPÚ MOBILITÁSOK KÉPVISELIK A MINŐSÉGET?

Az előre jól megfogalmazott tanulási eredmények motiválják, behatárolják és célokat adnak a kollégák mobilitásának. A **tudás** meghatározza azt az új ismeretanyagot, amit a mobilitás során a kolléga elsajátít. A **képesség** meghatározza azokat a tevékenységeket, cselekvéseket, amit a külföldi tartózkodás során megtapasztal, begyakorol, saját kompetenciájává válik. Az **attitűd** meghatározza azt a motivációs területet, ahol az eddigénél nagyobb érdeklődése, affinitása alakul ki, szemléletváltozása következik be. Az **autonómia és felelősség** pedig jól behatárolja, azokat a területeket, ahol önállóan képes egy-egy új tevékenységet elvégezni, vagy nagyobb felelősségvállalás alakul ki a kapott információk hatására. A mobilitásban résztvevő előre megkapja a tanulási eredményeket, már a meghatározások mentén tervezi a kinti tevékenységet, tudja, mire kell figyelnie, és céljait is pontosan meg tudja fogalmazni. Az előzetes célok már meghatározzák, hogy milyen szemüvegen keresztül nézze a megvalósuló tevékenységeket. **A kiutazó részvétele tudatos, küldetése van, melyről számot kell adni a többiek és a vezetőség felé. A hazaérkezés után a disszemináció és mérés-értékelés során a kitűzött célok egyértelműen számonkérhetőek, elérésüket pontosan tudjuk mérni.**

PALENCSÁRNÉ KASZA MARIANNA,
ECVET szakértő

TANULÁSI EREDMÉNY ALAPÚ SZEMLÉLET

- Időbeosztás alapján
- A tevékenységek felsorolva
- Tudjuk, mikor mi történik
- Nincsenek kimeneti elvárásaink
- A folyamat áll a középpontban

PÁLYÁZATI TIPPEK

AZ ETWINNING TAPASZTALAT ELŐNYEI AZ ERASMUS+ PROGRAMBAN

Hozzáadott értéket képvisel a pályázáskor az, ha egy intézmény eTwinning tapasztalattal pályázik Erasmus+ Iskolai, óvodai együttműködésre. A pályázat tartalmi értékelése során erősítheti a pályázati anyagot,

- ha a pályázó partnerek közül valamelyik korábban elnyerte az **eTwinning iskola¹** címet, és ennek kapcsán tapasztalatait kész megosztani a többi partnerrel;
- vagy ha az intézmény az Erasmus+ projekt megvalósítása során a partnerekkel való kapcsolattartást, a disszeminációs vagy egyéb projektmenedzsment tevékenységeit az **eTwinning portál online eszközei segítségével végzi**;
- vagy ha a partnerek a személyes találkozók során végzett tevékenységeket úgy tervezik meg, hogy a találkozó közös projekttevékenységeit kiterjesztik a személyes együttlételet megelőző, és az azt követő néhány napra vonatkozóan is. Ezt az együttműködési formát az Erasmus+ pályázati rendszer váltott formájú mobilitásnak nevezi (angolul: blended mobility). A **váltott formájú mobilitás** tervezése abban az esetben erősítheti a pályázat értékelését, ha a virtuálisan együtt töltött napok az eTwinning platform online eszközeivel valósulnak meg.
- A fentiekén kívül további előnyt jelenthet, ha az iskola egyéb vonatkozásban is továbbfejleszti a pályázat keretében az egyik **korábban már megvalósított eTwinning projektjét**.

Érdeemes lehet tehát bővíteni a korábbi virtuális együttműködést, és fizikai találkozókkal is fűszerezve továbbgondolni az eddig megvalósított eTwinning projekttevékenységeket. Ebben támogatást nyújthatnak a Tempus Közalapítvány projektindító szemináriumai (várhatóan 2020. januárban), amelyek segítséget jelenthetnek abban, hogy hogyan, milyen gondolkodási sémák mentén érdemes újrafogalmazni és tovább építeni egy már korábban megvalósított eTwinning projektet. Ugyanebben segítséget jelenthet az Erasmus+ Pályázati kalauz is, amely már ez év decemberében hozzáférhető lesz. A pályázás határideje 2020 márciusában várható.

AZ ERASMUS+ TAPASZTALAT ELŐNYEI AZ ETWINNINGBEN

Az eTwinning kiegészítheti az iskolákat, óvodákat fordított irányban is. Ha az intézmény megvalósított már egy-két Erasmus+ partnerséget, de elfáradt a személyes találkozásokkal együtt járó projektekben, akár arra is van lehetőség, hogy beiktassanak egy pihenővet, és ebben az időszakban a virtuális térben, az eTwinning platform segítségével kisebb projekteket valósítsanak meg, amelyek aztán a későbbiekben újra visszavezethetők az intézményt az Erasmus+ világába. Ehhez az Oktatási Hivatalban működő eTwinning Szolgáltató Pont akkreditált pedagógus-továbbképzései jelenthetnek támogatást. •

Összeállította: KOVÁCS ESZTER
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ Programiroda

1: www.etwinning.net/hu/pub/recognition/etwinning-school-labels.html

A PÁLYÁZAT ÚTJA LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE

PÁLYÁZATI ÚTMUTATÓ

A pályázás alapja a pályázati útmutató alapos ismerete. Figyelmesen olvassátok el!

www.eplusifusag.hu/hu/esc/certificate

TIPP! Kérdésetek van? Írjatok az esc@tpf.hu-ra!

MINŐSÉGI TANÚSÍTVÁNY

Azt bizonyítja, hogy a szervezet megfelel az EU-s elveknek és el tudja látni a megpályázott szerepkört. Szolidaritási projektekhez nincs szükség Minőségi Tanúsítványra.

www.eplusifusag.hu/hu/esc/certificate

PASS

A szervezet itt teszi közzé aktuális felhívásait és itt találhat potenciális résztvevőket, akikkel a kapcsolatot is fel tudja venni.

https://europa.eu/youth/solidarity_hu

DISSZEMINÁCIÓ

Disszemináció során a szervezet a projektet és annak eredményeit népszerűsíti. Lehet ez többek között blogbejegyzés, videó, Facebook poszt, szórólap és persze egy ismertető a hamarosan induló Project Results Platformon!

EURÓPAI SZOLIDARITÁSI TESTÜLETBEN PÁLYÁZÓ SZERVEZETEKNEK

PIC SZÁM

A szervezet azonosítója, amely a pályázás folyamatát könnyíti meg. Megszerzéséhez a szervezetnek a Résztvevői Portálon (Participant Portal) kell regisztrálnia.

<http://ec.europa.eu/education/participants/portal/>

PÁLYÁZAT BEADÁSA

Minden esetben online történik.

<https://webgate.ec.europa.eu/web-esc>

TIPP! A webform stabil internetelérést igényel; ha akadozik az internet, előre írjátok meg a válaszokat és kérdésekről kérdésre haladva töltsétek fel azokat!

PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA

A projektkövetést és a beszámoló készítését a Mobility Tool+ teszi könnyebbé.

<https://webgate.ec.europa.eu/eac/mobility>

TIPP! Disszeminálni nem csak a projekt után kell: előtte és közben is fontos hírt adni a történésekről!

„TWIN UP!” - eTWINNINGGEL AZ ISKOLAI, ÓVODAI PARTNERSÉGEK BEN

Az Erasmus+ Iskolai, óvodai partnerségek projektjei, valamint az eTwinning projektek között korábban is erős áthallások, szinergiák léteztek, de ezek 2018. óta az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kaptak. A cél, hogy a két program erősítse egymást.

Vannak intézmények, amelyek már hosszú évek óta jelen vannak az eTwinning on-line térben, a TestvérTérben. Itt lehetőségük nyílik arra, hogy a hétköznapi oktatásukat színesítsék azzal, hogy külföldi partneriskolák (esetleg óvodák) tanulóival, pedagógusaival dolgozzanak közösen egy-egy projekten a legkülönfélébb témákban, mint például környezetvédelem, alapkészségek fejlesztése, interkulturális készségek fejlesztése.

További példák az eTwinning projektgalériában:
etwinning.net/hu/pub/projects/kits/projects.cfm

Mindig is lehetőség volt arra, hogy az eTwinning projektgazdák az együttműködéseiket továbbgondolva Erasmus+ Iskolai, óvodai partnerséget valósítsanak meg. Ilyen módon dolgozhatnak a jól bevált partnereikkel, és tovább mélyíthetik a már meglévő együttműködéseket úgy, hogy személyesen is találkoznak a régi virtuális ismerősökkel. Ez a korábbi eTwinning projektek fejlesztését, a széleskörű szakmai elmélyülést, a gyerekek interkulturális tapasztalatainak kézzel foghatóvá válását is eredményezheti. A 2018-as évtől Erasmus+ Iskolai, óvodai együttműködési projektre pályázva további előnyei is vannak az eTwinning-es múltnak.

EURÓPAI
SZOLIDARITÁSI
TESTÜLET

Kövess minket Facebookon!
Erasmus+ Ifjúság és Eurodesk

www.eusolidaritycorps.hu
www.europa.eu/solidarity-corps

MILYEN LEHETŐSÉGEKET KÍNÁL AZ EPALE AZ ERASMUS+ PÁLYÁZÓI ÉS RÉSZTVEVŐI SZÁMÁRA?

Az Erasmus+ program résztvevői gyakran szembesülnek azzal a kérdéssel, hogy hol találhatnak számukra fontos és érdekes szakmai anyagokat, híreket, cikkeket, eseményeket, illetve hol promótálhatják saját intézményüket, mutathatják be annak eredményeit magyar és idegen nyelven. Ehhez ajánljuk az egyre szélesebb körben ismertté váló felületet, az EPALE-t, a felnőttkori tanulás elektronikus európai platformját. Ugyan, ahogy a neve is elárulja, leginkább a felnőttkori tanulásban, felnőttképzésben érdekelt intézményeket és szakembereket célozza a portál, nem érdektelen azonban az oktatás-képzés más szektorai számára sem.

MIÉRT ÉRDEMES KÖRÜLNÉZNI AZ EPALE OLDALÁN ÉS KIKNEK ÉRDEMES REGISZTRÁLNI A FELÜLETRE?

Először is fontos kiemelni, hogy az EPALE magyar nyelven éppúgy használható, mint az Európai Unió összes hivatalos nyelvén, bár kétségtelen, hogy a legtöbb információt, szakmai anyagot és közösségi tevékenységet angol nyelven érhetjük el. Az oldalon regisztráció nélkül is olvashatunk szakmai híreket, és olyan érdekes eseményeket, kurzusokat találhatunk, amelyeken való részvétellel támogatás kapható az Erasmus+ KA1-es mobilitási pályázatainak keretében.

Az EPALE az Erasmus+ projekteredmények disszeminációjának is egyre népszerűbb felülete. Hozzáférhetünk itt különböző szakmai tartalmakhoz, tanulmányokhoz, módszertani leírásokhoz, akár szabadon letölthető anyagokhoz is. Olvashatunk szakmai blogokat, amelyekhez regisztrált felhasználóként hozzá is szólhatunk. Nagyon érdekesek, és a kapcsolatépítést, naprakész szakmai tapasztalatcserét segítik az online fórumok, amelyek elsősorban a felnőttkori tanulás, az egész életen át tartó tanulás különböző szegmenseit tárgyalják. Ezekbe az általában angol nyelvű nyílt fórumokba regisztrált felhasználóként tudunk bekapcsolódni.

Az EPALE ezeken túl kiváló eszköze a partnerkeresésnek. Az oldalon olyan regisztrált partnereket kereső szervezeteket találunk, akik vagy konkrét projektötletük megvalósításához keresnek társakat, vagy éppen egy olyan partnerséghez szeretnének csatlakozni, amely az őket foglalkoztató probléma köré épülő projektet tervez.

Szakmai anyagokat és partnereket regisztráció nélkül is kereshetünk, mégis a regisztrálásra buzdítanánk, hiszen saját anyagainkat csak így tudjuk megosztani, az oldalt disszeminációs eszközként regisztráció után tudjuk hatékonyan használni, így tudunk cikkeket elhelyezni, eseményekről, szakmai eredményekről hírt adni, vagy szervezetünket partnerkeresőként bemutatni.

További információk:
epale.ec.europa.eu/hu

DAMJANOVICH KATALIN
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ Programiroda

SCHOOL EDUCATION GATEWAY SOROZAT

Kurzuskatalógus – a minőségi továbbképzések tárhelye

Az Európai Bizottság köznevelési portáljáról általánosságban már több esetben ejtettünk szót Pályázati Pávilonunkban. Ezúttal minisorozat formájában mutatjuk be a School Education Gateway legfontosabb funkcióit, ezzel is segítve a különböző köznevelési szereplők Erasmus+ pályázatokban való erőteljesebb részvételét.

Az első részben a honlap Kurzuskatalógus adatbázisával ismerkedhetünk meg közelebbről. Ez főleg az Erasmus+ mobilitási projektek keretében segíti a pályázó intézmény pedagógusait és egyéb munkatársait olyan továbbképzések megtalálásában, amelyek megfelelnek a szakmai hátterüknek, és hozzájárulnak a pályázatban meghatározott célok/várható eredmények eléréséhez.

Kurzusok keresése

Írjon be egy témát, mondatot vagy kulcsszót!

Típus:

Téma:

schooleducationgateway.eu/hu »
Teacher Academy » Kurzuskatalógus

KÉTFÉLE KERESÉSI LEHETŐSÉG ÁLL RENDELKEZÉSRE

- ▶ Az **egyszerű keresés** esetében 3 mező kitöltése szükséges. Egyrészt megadhatunk egy saját kulcsszót, másrészt a legördülő menüből kiválaszthatjuk, hogy személyes részvételt igényel a kurzus vagy online lehetőséget keresnek, illetve egy másik legördülő menüből kiválaszthatjuk a számukra érdekes tématerületet is.
- ▶ **Összetett keresés** esetében további szűrési lehetőségek is rendelkezésre állnak: kereshetnek célország, munkanyelv, kulcskompetencia, célközönség vagy a továbbképzések kezdő és/vagy befejező dátuma (időpontja) szerint.

A megadott kritériumok alapján az adatbázis megjeleníti a lehetséges találatokat, melyekre egyesével kattintva a szakmai tartalom olvasható, illetve a továbbképzést szervező intézmény elérhetőségei is rendelkezésre állnak.

Igen fontos tényező, hogy a szakmai leírás alatt a továbbképzés korábbi résztvevőinek értékelése és véleménye is látható, ami ugyancsak segíti az érdeklődőket a megfelelő kurzus kiválasztásának folyamatában, és a minőségbiztosítás fontos eleme is egyben.

A következő részben az egyéb mobilitási lehetőségek kiválasztásának eszközéről nyújtunk részletesebb tájékoztatást.

SZILÁGYI RÓBERT
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ Programiroda

5 TIPP AZ EUROPASS ÖNÉLETRAJZ ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

1. KONCENTRÁLJ A LÉNYEGRE!

- A munkáltatók átlagosan kevesebb, mint egy percet töltenek egy önéletrajz átnézésével. Épp ezért nagyon fontos az első benyomás, hiszen akár ezen múlhat álmaid állása is!
- Egy-másfél oldalnak elegendőnek kell lennie arra, hogy bemutasd a készségeidet. Semmiképp se lépd túl a két oldalt!

2. LÉGY TÖMÖR ÉS ÉRTHETŐ!

- Használj rövid, lényegre törő mondatokat!
- Kerüld a felesleges információkat! Csak olyan adatok kerüljenek a CV-be, amik relevánsak az adott pozícióhoz!

3. ÜGYELJ A CV MEGJELENÉSÉRE IS!

- Figyelj a helyesírássra!
- Ne felejtse el, hogy mit várnak tőled: ha egy bizonyos betűtípust, elrendezést kérnek, mindenképp tartsd be!

4. KITÖLTÉS UTÁN NE FELEDKEZZ MEG AZ ELLENŐRZÉS RŐL SEM!

- Győződj meg arról, hogy az elrendezés világos és logikus!
- Több szem többet lát: kérj meg valakit, hogy olvassa át az önéletrajzod, mielőtt elküldenéd!

5. FRISSÍTSD AZ ÖNÉLETRAJZOD!

- Mindig az adott pozícióra szabad az önéletrajzot! Emeld ki azokat az erősségeidet, amelyek az állás betöltéséhez előnyt jelenthetnek!
- Ha új készségekre, szakmai tapasztalatokra teszel szert, ne felejtse el feltüntetni azokat az önéletrajzodban sem!

Miután elkészítetted az **önéletrajzot**, érdemes meglátogatnod az **EURES (Európai Foglalkoztatási Szolgálat)** oldalát! Mindössze pár kattintással importálhatod a CV-d, így több ezer munkaadó számára válhatsz láthatóvá szerte Európában.

ALMA A FÁN műhelysorozat

Várjuk az inspirációra, szakmai feltöltődésre és tudásmegosztásra vágyó pedagógusokat és szakembereket **Alma a fán** műhelysorozatunk során következő alkalmairal! Programjaink során az aktuális témához kapcsolódó, saját élményen alapuló ráhangoló feladatokat a kontextust bemutató, rendszerező előadások követik, majd gyakorlatorientált csoportmunkák következnek, ahol az adott téma egy-egy részletét tudjuk alaposabban körbejárni. Figyelje honlapunkon aktuális rendezvényeinket!

tka.hu > Rendezvények

Az oktatás egyik legfontosabb feladata, hogy – a maga összetett eszközrendszerével – erősítse a társadalmi összetartást, lehetővé tegye a kevesebb eséllyel rendelkező társadalmi csoportok inklúzióját, növelje a hátrányos helyzetű rétegek társadalmi, munkaerőpiaci esélyeit. A STAIRS projektben részt vevő magyarországi szakemberek – többek között – azon dolgoznak, hogy feltárják azokat a területeket, melyek gátat szabnak a méltányosság megvalósulásának, más országok jó gyakorlataiból való tanuláson keresztül segítve elő azok kiküszöbölését. A Tempus Közalapítvány koordinálásában működő STAIRS projekt a társadalmi befogadás területén Európa-szerte fellelhető jó gyakorlatok adaptációjára, továbbá magára az adaptációs folyamatra fókuszál.

Műhelysorozatunk következő alkalmi tehát a társadalmi befogadás oktatásban érvényesülő, különböző aspektusait kívánják körbejárni. Célunk szemléletformálás és érzékenyítés, továbbá a hozzánk érkező, érdeklődő pedagógusok és szakemberek lelkesedésének a fenntartása.

Várjuk Önöket szeretettel továbbra is! Jöjjenek hozzánk, tanuljunk egymástól!

SZÜCS MARIANNA

Tempus Közalapítvány, Tudásmenedzsment csoport

IRATKOZZON FEL HÍRLEVELÜNKRE!

Ne maradjon le legfrissebb híreinkről, rendezvényeinkről, kiadványainkról és a legfontosabb pályázati információkról!

tka.hu/hirlevel

TKA.HU

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY évtizedes szakmai múlttal rendelkező, dinamikus és munkavégzésében igényes, közhasznú szervezet, amelynek célja az európai értékek és célok képviselete és közvetítése az oktatás és képzés területén, valamint a magyar oktatási és képzési rendszer megismertetése és érdekeinek képviselete nemzetközi környezetben.

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a magyar oktatási és képzési szektort és az emberi erőforrásokat hozzásegítsük az európai integráció által kínált lehetőségek hatékony és eredményes kiaknázásához, hazai és nemzetközi pályázati programok koordinálásával, képzések kidolgozásával és megvalósításával, valamint szakértői segítségnyújtással. Kiemelt célunk a helyzetünkben adódó speciális tudás és szemléletmód széles körű és egyben strukturált terjesztése. Közalapítványunk elkötelezett mindazon hazai és külföldi szervezetekkel, szakértőkkel való együttműködés iránt, akik a céljaink megvalósításában partnereink lehetnek.

Munkatársaink szakmai felkészültsége, nemzetközi tapasztalatai biztosítják feladataink magas színvonalú ellátását. Partnereink igényeit szem előtt tartva törekszünk az általunk végzett feladatok koherenciájának és szinergiájának megteremtésére.

Szervezeti kultúránk alapértékei a megbízhatóság, objektivitás, átláthatóság, az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosítása.